Щоквартальний журнал про все, що стосується свинарства

Прибуткове свинарство

№ 2 (4)
2011

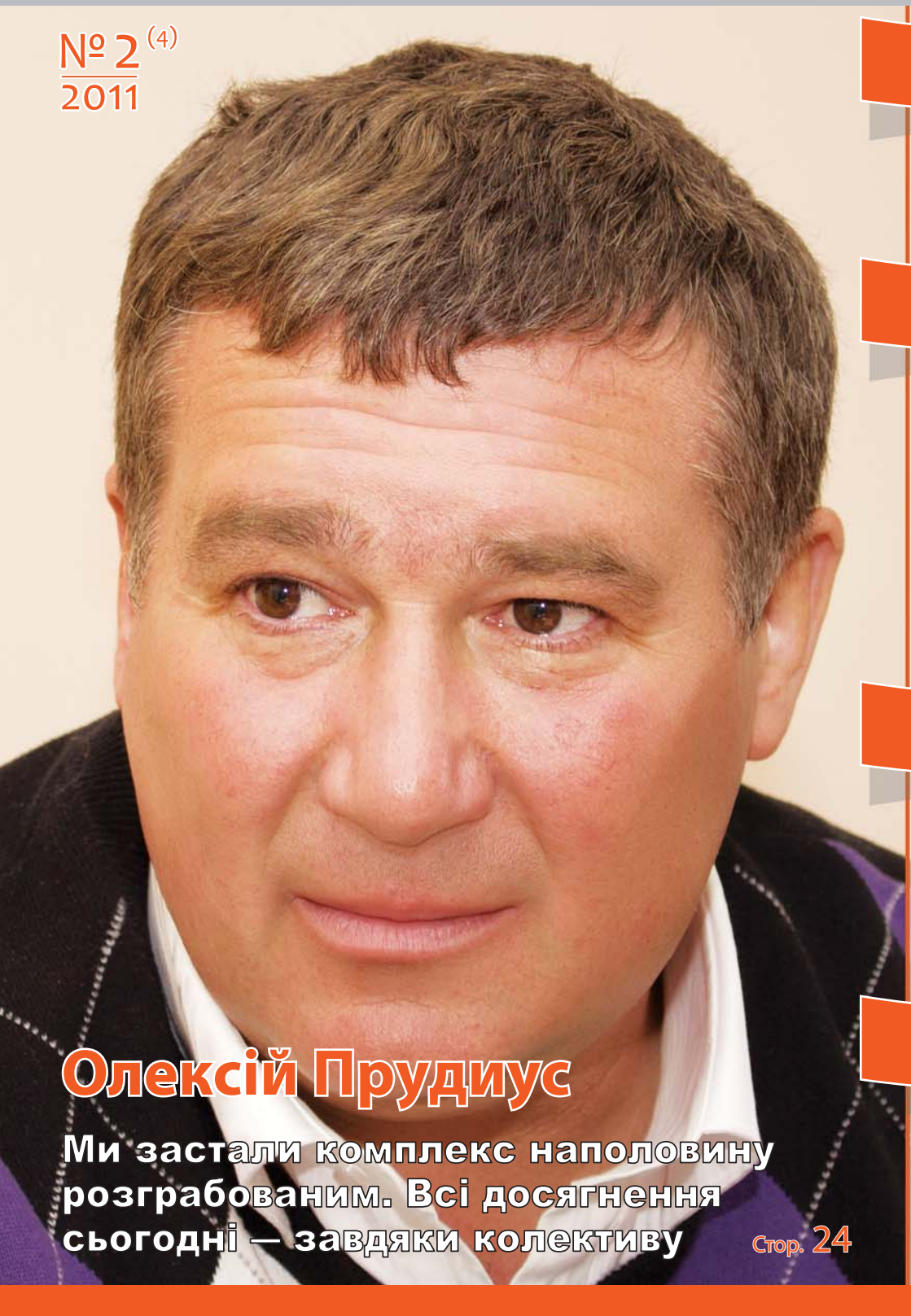

Олексій Прудиус

Ми застали комплекс наполовину розграбованим. Всі досягнення сьогодні — завдяки колективу

Стор. 24

Огляд ринків

Україна, Росія, Білорусія і світ
Стор. 12

Управління та економіка

Іноземні консультанти: плюси та мінуси
Стор. 33

В. Козярчук: «Свинарство України не може бути збитковим. Відточуйте знання і технології»
Стор. 36

Технології

Вода — ключовий інгредієнт
Стор. 52

Стратегії лідерства

Голландія: 16 млн людей і 12 млн свиней
Стор. 56

Йоркшир

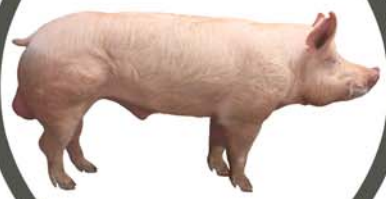

СГЦ
Мортадель
Селекционно-генетический Центр

Свиноводство — ваша цель?
Лучший выбор — Мортадель!

Ландрас

Трехпородные гибриды

Дюрок

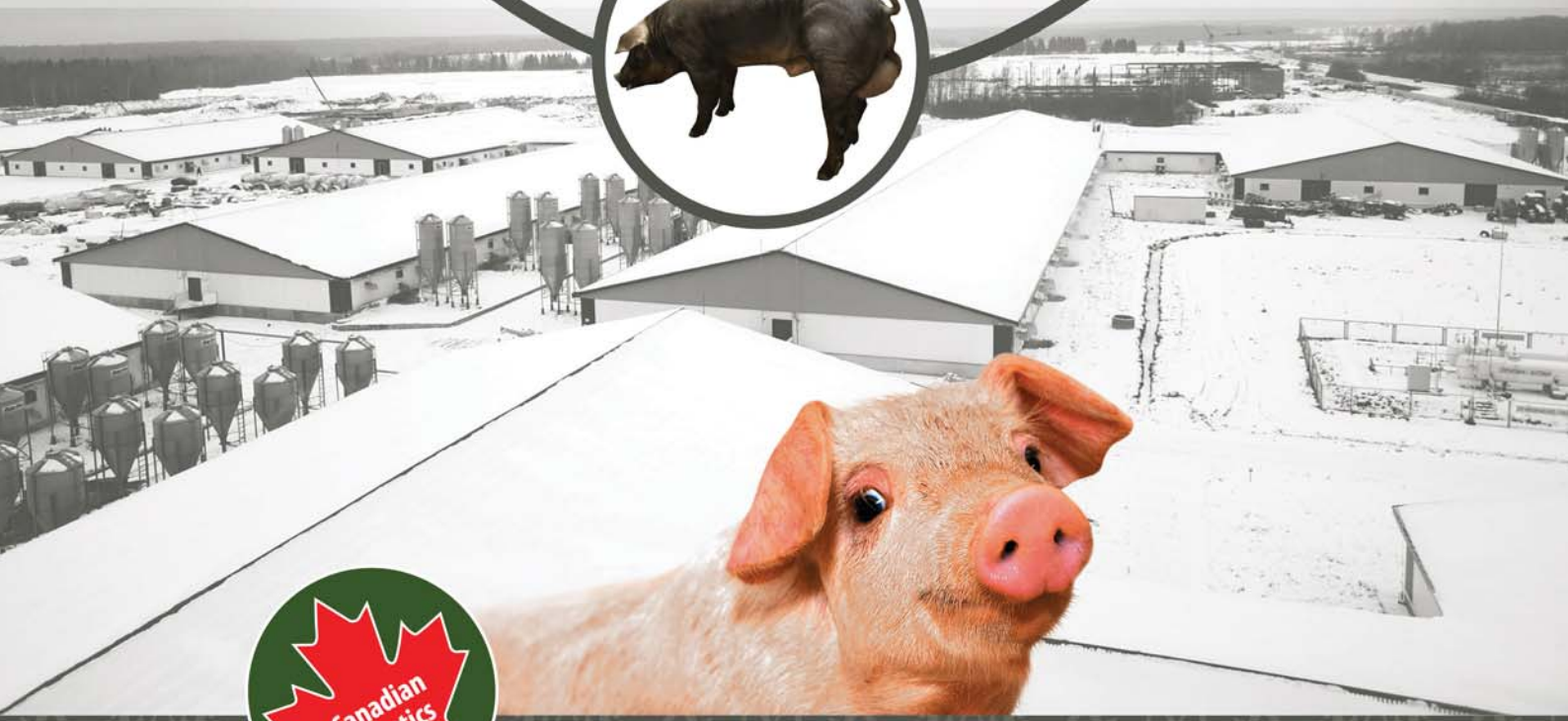

Canadian genetics

Адрес, ведущий к успеху

Россия, Владимирская область, Александровский район,
Струнинское шоссе, д. 1
Тел./факс: (495) 730-40-38, (495) 993-60-08
mortadelstroi@mail.ru

Представительство СГЦ «Мортадель» в Украине:
Днепропетровск, ул. Плеханова, 40, д. 1а
Тел.: +38 (056) 778-02-83, +7 (985) 211-01-03
ukr@mortadel.ru

У НОМЕРІ:

НОВИНИ.....6

ОГЛЯД РИНКІВ

Ринок свинини в Україні.....12

Ринок свинини Росії та Білорусії.....17

Ринок свинини у світі.....19

Ринок кормів.....22

ФОКУС

ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка»:
Наша формула успіху – люди.....24

ЧАС ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

Шкідливі поради.....29

Іноземні менеджери в українських компаніях:
плюси та мінуси співпраці.....33

УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА

Свинарство України не може бути збитковим –
відточуйте знання і технології.....36

Свинарство – бути серед кращих.....41

Як отримати та зберегти
багатоплідні опороси.....44

ТЕХНОЛОГІЇ

Сепарування гною:
як, чим, навіщо?.....49

Вода – ключовий інгредієнт.....52

Виразки шлунка й кишечника
у свиней на відгодівлі-фініші.
Де шукати проблеми?.....54

СТРАТЕГІЇ ЛІДЕРСТВА

Сир, вітряки, тюльпани і п'ятачки,
або Форвард європейського свинарства.....56

ЦІКАВО Й НЕСПОДІВАНО.....62

ЖИТЕЙСЬКА МУДРІСТЬ.....64

НА ФЕРМІ НЕ БЕЗ СМІХУ.....66

Здається, сьогодні свинарі України отримали Божу благодать у вигляді ціни на свою продукцію. Та чи надовго?

На фоні тотального зубожіння нації говорити про процвітання свинарства (та яке вже там процвітання? Бодай існування галузі!) дуже складно. Держава затвердила низку програм підтримки, але далі обіцянок діло не йде. Адже не за горами Євро-2012, і гарні дороги та сучасні стадіони, вочевидь, значно важливіші від здорового харчування та взагалі нормального існування громадян.

Сьогодні дорожчають усі засоби виробництва. Сподівання на державну підтримку марні. Нема ясності навіть у питанні відміни мораторію. Виробники в таких умовах ведення бізнесу не схожі ні на бізнесменів, ні на фанатів – вони справжні камікадзе свинарства, які навіть створили власну асоціацію і, неймовірно для української нації, намагаються допомагати одне одному, спілкуючись та обмінюючись досвідом.

Щоб не просто втриматися на плаву, а розвиватися, необхідно бути надзвичайно ефективним та впроваджувати лише сучасні технології, про які ми неодноразово говоритимемо на наших конференціях та про які постійно писатимемо в нашому виданні. Бажаємо Вам цікавої подорожі сторінками журналу та будемо вдячні за Вашу конструктивну критику.

Андрій Дикун,
Директор консалтингової компанії Dykun Global Consult

Всеукраїнський щоквартальний журнал

«Прибуткове свинарство»

№2 (4) червень 2011 р.
Все про свинарство в Україні та світі

Головний редактор
Ганна Лавренюк

Редактор з питань виробництва
Ірина Музиченко

Редактор аналітичного відділу
Мирослава Хоменко

Художній редактор
Олександр Рослов

Художник-ілюстратор
Роберт Чернієнко

Рекламний відділ
Діана Рябенко
+38 067 4701939

Дизайн і верстка
Ольга Ларіна

Додрукарська підготовка
Софія Славинська

Свідоцтво про реєстрацію
Серія КВ 16912 – 5682Р від 30.07.2010

Тираж
2000 примірників

Адреса для листування
вул. Пролетарська, 6, офіс 2,
м. Умань, Черкаська область,
20300

E-пошта: profpigprod@gmail.com
Телефони: +38 044 3616427,
+38 067 2327853

Лоза Артур Анатолійович,
кандидат сільськогосподарських наук, керівник проектів, директор ТОВ «Деміс-Агро»

Сівов Юрій Олександрович,
консультант у галузі молочного скотарства та свинарства

Кебал Ярослав Володимирович,
перший заступник генерального директора ТОВ «Галичина-Захід»

Кудлай Надія Дмитрівна,
директор ТОВ «Еліта»

Талама Андрій Васильович,
керівник юридичного відділу компанії «J& L Consulting LTD»

Торбен Андерсен,
міжнародний консультант у галузі свинарства, партнер консультаційної компанії HTC Agro, партнер міжнародного інвестиційного фонду Baltic Property Trust (Данія)

Чекмишев Олександр Вікторович,
медіаексперт, кандидат філологічних наук, заступник директора Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2000 – 2008 рр.), творчий куратор редакції

Квурт Костянтин Семенович,
медіаексперт, Президент міжнародної журналістської громадської організації «Інтерньюз-Україна»

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів матеріалів.
Відповідальність за зміст та достовірність інформації, якість рекламної продукції чи послуг, дотримання авторських прав, а також відповідних сертифікатів, дозволів на публікацію та ліцензій несе рекламодавець. Рекламодавець передає до редакції рекламні матеріали та право на виготовлення, тиражування й поширення реклами.
Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, отриманих від інформаційних агентств, інших ЗМІ чи інших джерел інформації. Позаштатні автори гарантують достовірність наданої інформації, наявність у них немайнових і виключно майнових авторських прав, а також самостійно несуть відповідальність за порушення прав третіх осіб.
Редакція самостійно приймає рішення про публікацію тих чи інших матеріалів, а також їх редагування до норм сучасних журналістських стандартів та якості мови і стилістики.
Ціни, наведені в надрукованих матеріалах, дійсні на час подання текстів до редакції.
Назва, слоган, стиль оформлення, дизайн та весь зміст журналу є об'єктом авторського права засновника журналу. Передрук наших матеріалів можливий лише з офіційного письмового дозволу редакції та з посиланням на цей журнал.
Рукописи, фотографії та інші матеріали, надані для публікації, редакція не повертає.

Аналітичний портал про рослинництво

www.ZernoUA.info

— щоденний огляд ринку;
— аналіз ринку зернових та олійних;
— закупівельні ціни від зернотрейдерів;
— ціни на шрот та макуху;
— ферми України;
— та багато іншого.

«Даноша» займеться м'ясопереробкою

ТОВ «Даноша», господарство із 100-відсотково датськими інвестиціями, планує до 2015 року побудувати у Калуському районі Івано-Франківської області м'ясопереробний завод потужністю 350 тис. т на рік. Про це повідомив голова Калуської райдержадміністрації Василь Петров, посилаючись на результати робочої зустрічі з генеральним директором компанії Томом Аксельгаардом.

ТОВ «Даноша», що є дочірньою компанією підприємства «Poldanor SA» у Польщі, почала свою діяльність на Івано-Франківщині у 2004 році. Зараз господарство входить до п'ятірки найбільших свиноферм на Україні (станом на 1.02.2011 маточне стадо господарства налічувало 8300 голів), спеціалізується на вирощуванні товарних поросят та свиней, займається рослинництвом. Компанія складається із трьох фермерських комплексів у Калуському районі (с. Копанки, с. Вилки, с. Лука) та одного в Галицькому районі (с. Тустань).

До 2015 року ТОВ «Даноша» планує збільшити поголів'я свиней до 150 тис. і розширити посівні площі до 12 тис. га.

PigUA.info

Нові інвестиції ЄБРР у свинарство України

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) може виділити групі підприємств «Глобино» кредит на $25 млн. За рахунок нього компанія планує профінансувати проект модернізації та розширення виробничих потужностей вартістю $91 млн, повідомили представники банку. Проект буде розглянуто на засіданні ради директорів ЄБРР 14 червня, однак «Глобино» від коментарів поки що утримуються.

Група «Глобино» об'єднує ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», ВАТ «Глобинський маслозавод», ТОВ «Глобинський м'ясомолочний комплекс», ТОВ «Глобинський свинокомплекс» і ТОВ «Глобинський Райагробуд». За даними учасників ринку, основним її власником є підприємець Олександр Кузьмінський.

Komersant

Найбільший у Європі біогазовий завод – в Україні

Біогазові технології стають популярними не тільки серед тваринницьких комплексів. ВАТ «Рокитнянський цукровий завод» та Zorg Biogas AG (Швейцарія) підписали контракт на проектування біогазової установки, що буде утилізувати відходи виробництва цукру на біогаз та електроенергію. Електрична потужність комплексу сягне 20 МВт.

Біогазовий завод обіцяє стати найбільшим не тільки в СНД, але й у східній Європі. Крім того завод стане найбільшим у світі виробником біогазу із відходів цукрової промисловості.

Цукровий завод входить до групи компаній «Сільгосппродукт» і переробляє 3000 т цукрових буряків на добу. Тому сировиною для станції стануть до 800 т пресованого цукрового жому та 800 т кукурудзяно-трав'яного силосу на добу в сезон. Впродовж маркетингового року станція буде працювати на 1200 т кукурудзяного силосу на добу. 20 МВт електричної потужності здаватимуть у мережу за підвищеним «зеленим тарифом». Крім того біогазовий завод дозволить значно заощадити на мінеральних добривах. В ідеї будівництва закладені інноваційні рішення виробництва енергії з поновлюваної сировини: використання суперурожайних багаторічних трав.

У 2011 році заплановано розробити проектну документацію та пройти узгодження і дозволи. Будівництво та запуск призначено на 2012 рік. Фінансування в обсязі 80 млн євро планують здійснювати за рахунок власних коштів та кредиту ЄБРР.

agroua.net

Попит на свинину в Китаї до 2015 року виросте на 32%

Китай виробляє та споживає найбільше свинини у світі. У 2010 році обсяг виробництва свинини у Китаї сягнув 51,5 млн т, що більше 50% від загального світового виробництва. Свинина історично була основним джерелом тваринного білка у китайському раціоні, і обсяг її споживання впродовж 1980 – 2003 рр. виріс, сягнувши 45 млн т!

Прогнозують, що споживання свинини на душу населення до 2015 року становитиме приблизно 48кг. Крім того, очікують зростання населення країни до неймовірних 1,40 млрд осіб, тому обсяг споживання свинини до 2015 року може зрости до 68 млн т, що на 32% вище порівняно із показниками 2010 року.

Аналітики відзначають, що свинина є найпопулярнішим м'ясом у Китаї, далеко випереджаючи яловичину, птицю та баранину. Зростання попиту і споживання свинини пов'язують, у першу чергу, з урбанізацією населення та стрімким розвитком середнього класу і його купівельної спроможності. На основі економічного зростання Китаю та державної політики заохочення місцевого свинарства, обсяги виробництва і споживання свинини будуть продовжувати рости, що сприятиме більшій прибутковості свинарської галузі в цілому.

meatinfo.ru

Усіх, хто використовує незаконні добавки – на список

Міністерство сільського господарства Китаю закликало місцеві органи влади фіксувати імена всіх, хто купує будь-які препарати із забороненого списку, якими зазвичай зловживають у виробництві. Цей список складається зі 151 речовини та включає кленбутерол, зелений малахіт і меламін – добавки, які були епіцентром нещодавніх скандалів у свинарстві та молокопереробній промисловості Китаю.

Уряд пообіцяв всебічний контроль ситуації, а міністерство вимагає від виробників заборонених препаратів та добавок, вказувати на упаковках, що вони суворо заборонені для використання у кормах та питній воді для тварин.

Експерти з продовольчої безпеки обіцяють, що покараними будуть і виробники, що використовують заборонені препарати, і ті, хто їх постачає. Про те, як будуть покарані порушники, міністерство поки що не повідомляє. Аналітики сподіваються, що додаткова увага з боку громадськості буде сприяти більш суворому нагляду та швидкому підвищенню безпеки продовольства в країні.

pigua.info

Новий скандал – китайські фермери годують свиней сміттям

Десятки фермерських родин живуть біля цілої гори безкоштовного корму для свиней, а тому не турбуються про зростання цін на зерно, корми або добрива, які так хвилюють інших свинарів. Тисячне поголів'я свиней отримує майже безкоштовний корм.

Так живуть фермери у селі Шуйджі (провінція Цзянсу), поруч із яким – великі міські сміттєзвалища. Місцеві фермери збирають там харчові відходи і годують ними своїх свиней. У селі проживає понад 90 фермерських родин, які щороку вирощують від 8 до 10 тис. свиней.

Місцевий фермер повідомив інформаційному агентству «Xinhua News», що минулого року реалізація свиней принесла йому 30 тис. юаней (приблизно 4,5 тис. доларів США) чистого прибутку. При цьому його фермерське господарство не найбільше у селі. Місцеві фермери заявляють, що продаж однієї відгодованої сміттям свині приносить їм дохід до 500 юанів. На цьому тлі дуже скромно виглядає прибуток від продажу свині, відгодованої звичайним кормом –100 юанів.

Однак представники санітарних і ветеринарних служб, а також вчені із місцевого аграрного університету, б'ють на сполох. У смітті багато хвороботворних бактерій, а крім того, там можуть міститися важкі метали та пестициди, відтак немає й мови про якість та безпеку такої свинини.

Сміттєзвалища, поблизу яких живуть винахідливі фермери, розташовані в околицях міста Нанкін. Влада міста вже намагалася заборонити фермерам збирати сміття на корм свиням. Однак незабаром місцеві органи самоврядування були змушені зняти заборони через масові демонстрації протесту, мітинги та блокуванням доріг фермерами. Тепер офіційна влада і представники уряду обіцяють зайнятися ситуацією впритул.

meatinfo.ru

Щоб вирощувати свиней, потрібен особливий дозвіл

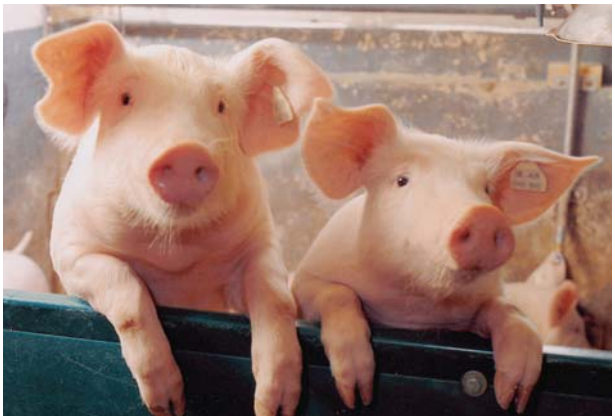

У Південній Кореї ввели нове правило: фермери повинні будуть отримати дозвіл, щоб керувати свинофермами. Спалах ящуру в Південній Кореї був найгіршим в її історії. Країна до цього часу не оговталася від епідемії, що коштувала уряду 2,7 млрд доларів. Тож уряд вважає необхідним впровадити більш суворі правила для галузі тваринництва. Тепер для того, щоб керувати господарством, фермеру потрібно буде клопотати про спеціальний дозвіл. Починаючи з 2012 року, згідно нових правил, дозволять вирощувати свиней лише тим фермерам, які матимуть належні кошти і закінчать освітні курси із попередження епізоотій. Нова система роботи перекладає відповідальність за епізоотичні спалахи на фермерів, крім того їм доведеться розщедритись на часткову оплату вакцинації.

PigUA.info

Чотири бійні контролюють ринок Німеччини

Тенденція до укрупнення та концентрації останнім часом притаманна не тільки свиногосподарствам Німеччини, але й переробним підприємствам.

Впродовж 2010 року завдяки активному укрупненню десять найбільших боєнь країни охопили 75,1% ринку. Відтак ринкова частка згаданих підприємств зросла за останні сім років на 16,1%. Тим часом на початок 2011 року ринкова частка чотирьох найбільших у Німеччині боєнь виросла до 60,1% порівняно із 48,4% сім років тому.

Найбільшою бійнею у Німеччині продовжує бути Tonnies – компанії належить 24,4% ринку, за нею розмістились Vion – 18,4%, Westfleisch – 11,9% та D&S – 6,1%.

Після гучного «діоксинового» скандалу на початку року, коли для німецької свинини були закриті кордони більшості країн світу, травень повертає оптимізм німецьким виробникам та переробникам свинини: імпорт свинини та виготовлених із неї продуктів відновили Росія, Білорусія і Тайвань. Щоправда дозвіл поширюється тільки на свинину, вироблену до листопада 2010 року та після 1 травня 2011-го.

PigUA.info

Подвійна інтеграція

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу вважає неможливим одночасний вступ України до Митного союзу і створення зони вільної торгівлі (ЗВТ) з ЄС.

«Неможливо інтегруватися до Митного союзу і, в той же час, мати поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі з ЄС», – заявив він на брифінгу після переговорів із президентом України Віктором Януковичем. Хоча президент Єврокомісії припускає можливість існування інструментів співробітництва України з Митним союзом. Разом із тим, за словами Баррозу, Україна має право підписувати такі торгові угоди, які відповідають її економічним інтересам і пріоритетам.

Наразі Верховна Рада ухвалила постанову «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан і перспективи розвитку економічних відносин України з ЄС (зона вільної торгівлі) та Митним союзом».

У рекомендаціях зазначається, що європейська інтеграція – один із головних зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави. І основне першочергове завдання на найближчу перспективу – завершити переговори та підписати Угоду про створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС як невід'ємної частини Угоди про асоціацію з ЄС.

Кабінету міністрів рекомендовано продовжити активну роботу щодо створення Зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, а також щодо укладення та подальшої імплементації нового Договору про створення зони вільної торгівлі в рамках СНД на принципах і умовах Світової організації торгівлі з неухильним забезпеченням національних інтересів України в контексті пріоритетності захисту національного виробника високотехнологічної продукції та продукції високого ступеня обробки, збереження промислового потенціалу України, залучення інвестицій та прискореної модернізації економіки України.

Заступник голови Верховної Ради Микола Томенко, коментуючи постанову, зазначив, що таким чином ВР поставила крапку в дискусії про вступ України до Митного союзу.

Інтерфакс-Україна

Іспанські свинарі б'ють цінові та експортні рекорди

У кінці квітня в Іспанії була проведена зустріч представників галузі свинарства країни та Міністерства охорони навколишнього середовища, сільського господарства та морських справ (MARM). Під час зустрічі учасники проаналізували розвиток виробництва у свинарстві, рівень витрат і динаміку зовнішньої торгівлі.

Другий рік поспіль триває ріст експорту, особливо до третіх країн. У 2010-му було здійснено поставок на суму 2,5 мільярда євро – зростання на 5,5% у порівнянні із 2009 роком. Також слід відзначити той факт, що вартість експортних поставок зросла більше, ніж фактичний обсяг експорту. Цьому посприяла вища якість продукції та превалювання у експортних поставках продуктів із доданою вартістю (оброблене, консервоване, готове чи заморожене м'ясо).

Від кінця лютого поточного року Іспанія впевнено займає лідерські позиції за рівнем цін на свиней у забійній вазі серед інших країн ЄС. Від початку березня котирування на свиней товарних кондицій рухалися у боковому ціновому коридорі, однак у середині травня першими подолали рекордну для ЄС позначку €1,70.

PigUA.info

Експрес-тест для виявлення свинини

Науковці Казахстану нещодавно презентували свій новий винахід – експрес-тест для виявлення у стравах свинини. Значна частина казахів – мусульмани, яким споживати свинину заборонено Ісламом. Пластикова смужка-тест виявляє у страві особливі молекули, притаманні лише свинині.

Споживачі зазначали, що тест особливо актуальний через «кмітливість» деяких шеф-кухарів, які останнім часом дедалі частіше додають до яловичини свинину, щоб зекономити. Експрес-тест дуже простий у користуванні. Для того, щоб перевірити, з якого м'яса приготована страва, потрібно відрізати від неї кілька шматочків, опустити їх у склянку з водою, перемішати та занурити у склянку тест. За хвилину-дві колір смужки дасть відповідь на запитання «Що їмо?». Проте авторам винаходу важко спрогнозувати, коли тест стане доступним широкому загалу.

ThePigSite News Desk

Всю худобу у забороненій зоні «Фукусіма-1» знищать

Японський уряд ухвалив рішення знищити всю худобу, що залишилася у 20-кілометровій зоні обов'язкової евакуації навколо аварійної АЕС «Фукусіма-1».

«У зоні евакуації утримання худоби неможливе. Дуже шкода, але через небезпечні радіаційні умови худобу доведеться знищити, адже уряд відповідає за безпеку громадян», – повідомив на прес-конференції в Токіо генсек кабінету міністрів країни Юкіо Едано.

За даними міністерства сільського господарства Японії, в 20-кілометровій зоні знаходиться близько 3,4 тис. корів, 31,5 тис. свиней та 630 тис. курей і курчат. Влада префектури Фукусіма вже почала забій худоби, отримавши на це дозвіл власників.

Тим часом компанія-оператор станції вперше визнала факт повного розплавлювання ядерного палива в одному з трьох постраждалих реакторів АЕС.

Ядерна криза, що вибухнула в країні, вдарить по національним виробникам сільгосппродуктів – вони будуть змушені скоротити обсяги виробництва. У той же час країні доведеться наростити імпорт продуктів харчування для того, щоб задовольнити попит населення. Нагадуємо: 11 березня у північно-східній частині Японії стався 9-бальний землетрус, що спричинив цунамі. Офіційна кількість загиблих – близько 15 тис. людей, і більше 10 тис. залишаються зниклими без вісті. У деяких прибережних районах, де земля опустилася нижче рівня моря, жителі, як і раніше, борються з повенями двічі на день. Тисячі людей все ще живуть у тимчасових притулках, так як їх будинки або були знищені, або перебувають у забороненій зоні в радіусі АЕС «Фукусіма».

Казах – Зерно

Предлагается к продаже животноводческий комплекс в Днепропетровской области

Комплекс создан в 2002 году.
Размещение комплекса на 2-х участках (площадью *7,95 га* и *2,4 га*).
Комплекс на **10 000** голов свиней. Имеется установка для изготовления комбикорма.
В 2008 г. приобретено племенное поголовье из Франции.
В 2009 г. проведена модернизация площадей маточника и доращивания.
Производственные площади:
— корпуса № 1, 2: воспроизводство (общая площадь — 1740 м²);
— корпус № 3: «ремонтного» поголовья (1300 м²);
— корпуса № 4, 5: маточник и доращивание соответственно (1456 м² и 1550 м²);
— корпус № 6: доращивание (905 м²), кормосклад;
— корпус № 7: откорм (1610 м²);
— корпуса № 8, 9: откорм (1600 м² и 800 м²).
Имеются бытовые и офисные помещения.

Про що розкаже маркування м'ясомолочних виробів у ЄС

На початку квітня у Брюсселі пройшли переговори про прийняття директиви Євросоюзу щодо введення торгового маркування генномодифікованих м'ясо-молочних виробів.
Останній раунд переговорів тривав дванадцять годин, але закінчився безрезультатно. Рада ЄС та Європейський Парламент погодилися, що неприпустимо переробляти на продукти харчування м'ясо клонованих тварин першого покоління. Однак пропозиція Парламенту заборонити також продукти, вироблені з потомства клонованих тварин, наштовхнулася на опір країн-членів ЄС та Єврокомісії. Серед головних аргументів – таке рішення потягне за собою надто складні та дорогі процедури контролю і маркування. Це також означало б порушення міжнародних угод ЄС.

Відтак, навіть у Німеччині, де до цієї теми ставляться з особливою педантичністю, ви поки що не дізнаєтеся, чи не виготовлені чудові стейки, шніцелі і навіть прославлені сосиски із м'яса «дітей та онуків» клонованих тварин. Статистика такої продукції не ведеться взагалі.

Під час пізніших переговорів щодо особливостей маркування м'ясо-молочних виробів у ЄС, Рада міністрів погодилася на вимогу Парламенту розширити перелік продукції, на якій має бути вказана країна походження. Раніше таку інформацію надавала лише упаковка яловичини, меду, оливкової олії, свіжих овочів та фруктів та деяких інших продуктів. Тепер аналогічні дані будуть вказувати про м'ясо свиней, кіз, овець та птиці. Проте Європарламент не збирається зупинятися на досягнутому: вже у липні пройде другий раунд переговорів, під час яких розглянуть вимогу вказувати країну походження на етикетках решти видів м'яса, м'ясних продуктів, молока та молочної продукції. Крім того, Європарламент вимагатиме вказувати на м'ясних етикетках, де народилася тварина, де її вирощували та забили.

pig333.com

Французькі виробники пробують домовитися

Нещодавно міністр сільського господарства Франції, Бруно Ле Мейр, зустрівся із представниками виробників, переробників та дистриб'юторів галузей свинарства, скотарства (ВРХ) та птахівництва, щоб сприяти укладенню добровільної угоди між сторонами про спільні дії задля зменшення коливань цін у секторі тваринництва.
Представники згаданих галузей зобов'язалися проводити переговори відносно умов реалізації виробленої ними продукції у періоди надмірних змін у цінах на корми. Переговори зокрема будуть стосуватися ціни на свиней, телят, нетелей, бичків, а також продуктів із них (напівтуш, охолодженого м'яса та готових м'ясопродуктів) і птиці (в тушках та розрубі).
Пан Ле Мейр також відзначив, що схожу взаємну домовленість уже ініціювали представники галузей кормовиробництва та зберігання продукції тваринництва, щоб нівелювати надмірні коливання цін на сировину для фермерів. Домовленість у силі до 1-го липня поточного року.
«Ця угода дає можливість гравцям ринку уникнути грабіжницького зростання цін на сировинні товари, та одночасно дозволяє захищати інтереси споживачів, коли згадані ціни починають падати. Крім того, таке рішення відповідає міжнародній стратегії групи двадцяти (G20) у боротьбі із надмірними коливаннями цін на сільськогосподарські товари», – прокоментував пан Ле Мейр.

ThePigSite News Desk

Білорусь збільшить виробництво свинини у 1,5 рази

Виробництво свинини у Білорусі за 2011-2015 роки в живій вазі зросте більш ніж у 1,5 рази – до 630 тис. т на рік. Це передбачено Республіканською програмою реконструкції, технічного переоснащення та будівництва комплексів з вирощування свиней у 2011-2015 роках, затвердженої постановою Ради Міністрів від 5 травня 2011 № 568.
Метою програми є збільшення обсягів виробництва і підвищення ефективності роботи галузі свинарства, а також забезпечення населення і переробної промисловості високоякісною свининою при стійкому розвитку ринку.
Під час реалізації програми планують побудувати 72 свинокомплекси повного циклу виробництва, а також 38 репродукторних цехів на діючих комплексах. Крім того планують збудувати п'ять племінних заводів із розведення свиней м'ясних порід світової селекції та шість племінних репродукторів першого порядку. При повному освоєнні потужностей нових комплексів до 2018 року виробництво свиней у живій вазі повинне сягнути 650 тис. т на рік. Реконструкція та техпереоснащення заплановані також на всіх 107-ми діючих свинокомплексах.
Всього на реконструкцію, техпереоснащення та будівництво свинарських комплексів за п'ятирічку планують вкласти понад Br10 трлн. Із цієї суми майже Br9, 9 трлн – кошти банків приватної форми власності, інвесторів та іноземних кредитних ліній, Br103, 3 млрд – власні кошти.

Фураж Он-Лайн

Росія сподівається відмовитись від імпорту свинини

До 2020 року Росія має намір повністю відмовитись від імпорту свинини. Вже протягом цього року частка імпорту, як очікують, знизиться на 22%.

Останніми роками спостерігається тенденція спаду споживання іноземної свинини. У 2008 році частка імпортованої свинини на російському ринку становила 32,1%, а у 2010-му знизилася до 25%.

В той же час споживання свинини в Росії з кожним роком зростає. У 2010 році споживання свинини на душу населення сягнуло 22 кг. Свинина продовжує бути одним із найпопулярніших видів м'яса: за офіційними даними, понад 90% населення включають свинину до свого раціону.

Російське міністерство сільського господарства та Національна спілка селекціонерів розробили програму розвитку галузі свинарства в Росії, реалізація якої до 2020 року повністю задовольнить потреби внутрішнього ринку. Аналітики прогнозують вже у 2012 році зростання поголів'я до 23,3 млн голів.

Представники міністерства сільського господарства зазначають, що при нинішніх темпах розвитку до 2020 року показник досягне 35 млн голів. Прискорення розвитку виробництва у секторі свинарства може бути досягнуто шляхом розведення високопродуктивних порід свиней, створенням сучасних селекційних та генетичних центрів, будівництвом нових свинокомплексів та розвитком логістичної інфраструктури.

pigprogress.net

Кожен другий голландець проти мегакомплексів

Майже половина громадян Голландії проти будівництва тваринницьких мегакомплексів, однак решта 42% – за.

Такі результати виявило голландське міністерство економіки, сільського господарства та інновацій у результаті проведеного опитування.

Заступник міністра із сільського господарства Хенк Блекер відзначив, що серед причин такого ставлення громадськості до крупнотоварного виробництва може бути як страх населення перед можливими епізоотичними епідеміями та їх впливом на здоров'я людей, так і негативний імідж тваринництва, спровокований недостатньою поінформованістю населення.

Які саме тваринницькі комплекси у традиційно фермерській Голландії вважають «мега», пояснити важко. Зокрема, за деякими джерелами, крупним вважають комплекс, де на одному виробничому майданчику вирощують щонайменше 7,5 тис. голів свиней на відгодівлі, 250 дійних корів або 120 тис. кур-несучок. Цифри значні як для густонаселеної Голландії, однак досить скромні у порівнянні із традиційними потужностями США чи Китаю.

Тим не менше, організації із захисту тварин уже закликають тваринників до соціальної та екологічної відповідальності та вимагають національної заборони на будівництво мегакомплексів. Представники організацій впевнені, що подальша концентрація поголів'я та укрупнення комплексів завдадуть непоправної шкоди повітрю, воді, довкіллю загалом через наростаючу проблему утилізації гною та вищий ризик зараження людей хворобами тварин.

pigprogress.net

Pfizer Animal Health

11-13 квітня 2011 року в м. Ялта відбувся щорічний

Міжнародний Конгрес Pfizer

В рамках події:

- IV Міжнародний Конгрес Свинарів Pfizer
- Академія птахівництва Pfizer.

Семінари зі свинарства від провідних світових фахівців відвідали понад 180 представників найбільших свинокомплексів України, Молдови та Білорусії.

Партнери конгресу: компанії «Біомін», «Промагрокомбінат», «Симедіка» та «Скіолд», під егідою Асоціації Спеціалістів Ветеринарної Медицини України.

Інформаційні партнери: журнали «Фармер», «Наше птахівництво», «Прибуткове свинарство», «Тваринництво сьогодні», «Корми і Факти», «Сучасне птахівництво».

Під час лекційної роботи актуальні теми свинарства, серед яких «Явище псевдосупоросності репродуктивного поголів'я», «Імунологія вакцинації свиней», «Патологічна анатомія інфекційних хвороб свиней», «Нові технології кормоприготування та використання передових стратегій годівлі» та ін., розкривали провідні спеціалісти галузі свинарства, практикуючі лікарі та наукові співробітники з Великобританії, Австрії, Білорусії.

Представництво «Файзер Ейч.Сі.Пі. Корпорейшн» в Україні

02098 м.Київ,
вул. Березняківська , 29.
Тел.: +38 (044) 494-27-88

РИНОК СВИНИНИ В УКРАЇНІ

ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ

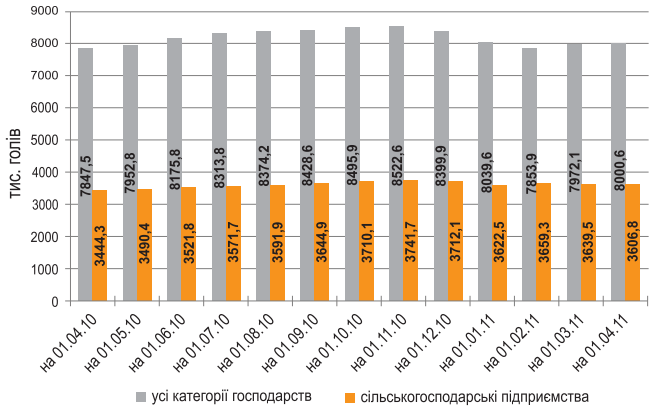

Рис. 1. Структура поголів'я свиней, квітень 2010 р. – квітень 2011 р. (за даними Держкомстату)

Станом на 1 квітня 2011 року в Україні налічувалося 8000,6 тис. голів свиней, з яких 3606 тис. голів утримували у сільськогосподарських підприємствах і 4393,8 тис. голів – у присадибних господарствах.

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року загальне поголів'я свиней зросло лише на 2%. До того ж, кількість свиней, які вирощують сільськогосподарські підприємства, збільшилась на 4,7%, а частка тварин, утримуваних присадибними господарствами, навпаки – зменшилась на 0,3%.

Після незначного скорочення загального поголів'я свиней в Україні на початку 2011 р., що було спричинено несприятливою кон'юнктурою ринку, квітень позначив перші висхідні тенденції. Так, станом на 1 квітня, відносно до 1 березня 2011 р., загальне поголів'я свиней збільшилось на 28,5 тис. голів. Однак аналіз поголів'я за категоріями господарств засвідчує скорочення частки сільськогосподарських підприємств на 32,7 тис. голів. Тим часом у присадибних господарствах навпаки – кількість утримуваних свиней зросла на 61,2 тис. голів.

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ СВИНОПОГОЛІВ'Я, І КВАРТАЛ 2011 РОКУ

Станом на 1 квітня за кількістю поголів'я свиней в Україні лідирувала Дніпропетровська (545,6 тис. голів), Донецька (523,6 тис. голів) та Київська (504,1 тис. голів) області (рис. 2).

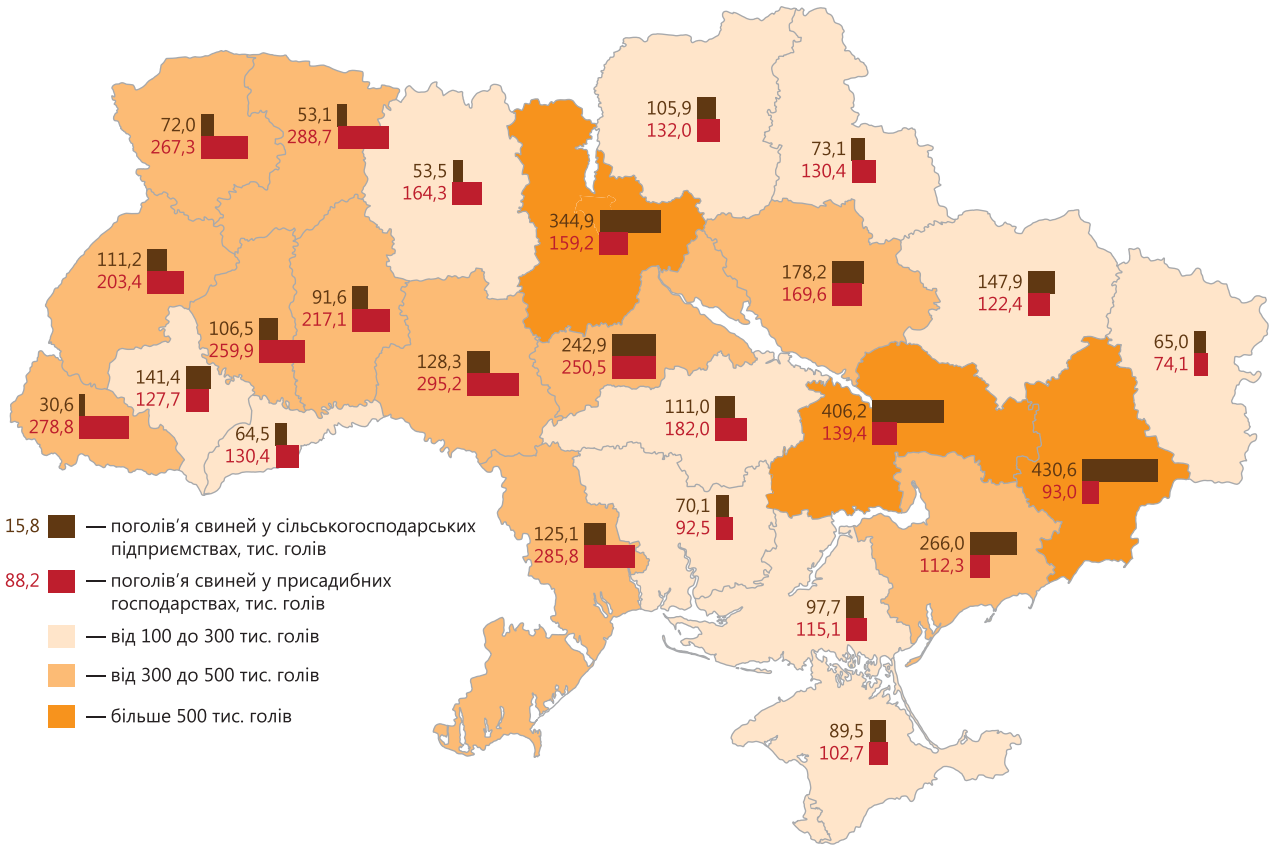

Рис. 2. Регіональний розподіл та чисельність поголів'я свиней за категоріями господарств станом на 1 квітня 2011 року, тис. голів (за даними Держкомстату)

Варто відзначити, що у цих областях домінує промислове виробництво свинини, – тобто кількість поголів'я свиней, яке утримують у сільськогосподарських підприємствах, переважає над кількістю у присадибних господарствах. Перше місце серед промислових виробників свинини зайняла Донецька обл. (430,6 тис. голів), друге – Дніпропетровська обл. (406,2 тис. голів), третє – Київська обл. (344,9 тис. голів). У присадибних господарствах цих областей утримували 93,0 тис. голів, 139, 4 та 159,2 тис. голів відповідно.

Найменш розвинене промислове виробництво свинини у Закарпатській (30,6 тис. голів), Рівненській (53,1 тис. голів) та Житомирській (53,5 тис. голів) областях. Тут переважає так зване домашнє виробництво. У присадибних господарствах згаданих областей станом на 1 квітня 2011 р. утримували 278,8 тис. голів, 288,7 та 164,3 тис. голів відповідно, що становило 90,1%, 84,5% та 75,4% від усього поголів'я в кожній з областей.

Загалом за кількістю свиней, утримуваних усіма категоріями господарств, найменша концентрація – на південному сході країни, а саме: у Луганській (139,1 тис. голів), Миколаївській (162,6 тис. голів) областях та Автономній республіці Крим (192,2 тис. голів).

Серед тих областей, що займають середню ланку за поголів'ям свиней (300 – 500 тис. голів), деякі області західного регіону – Хмельницька (308,7 тис. голів), Закарпатська (309,4 тис. голів), Львівська (314,6 тис. голів), Волинська (339,3 тис. голів) та Рівненська (341,8 тис. голів) – знаходяться ближче до нижньої межі. Ближче до верхньої межі у цій категорії господарств – Одеська (410 тис. голів), Вінницька (423,5 тис. голів) та Черкаська (493,4 тис. голів) області.

Області – лідери серед виробників свинини, в яких поголів'я бере відлік від 500 тис. голів, – Київська (504,1 тис. голів), Донецька (523,6 тис. голів) та Дніпропетровська (545 тис. голів).

ОБСЯГИ ВИРОЩУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНЕЙ

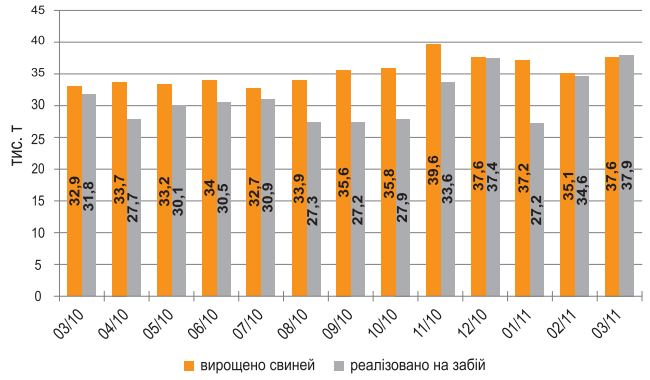

Рис. 3. Обсяги вирощування свиней у живій вазі сільськогосподарськими підприємствами, березень 2010 р. – березень 2011 р. (за даними Держкомстату)

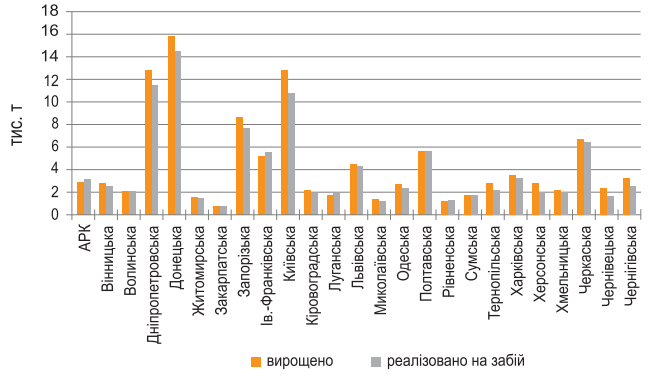

Рис. 4. Виробництво та реалізація свинини сільськогосподарськими підприємствами за областями у січні-березні 2011 року (за даними Держкомстату)

У березні поточного року, на відміну від двох попередніх місяців, обсяги виробництва свинини збільшились. Зокрема у лютому 2011 р. показники були на 2,5 тис. т нижчими. Порівняння ситуації у березні 2011 р. із аналогічним періодом 2010 р. також засвідчує позитивну тенденцію: загалом у поточному році відбулось зростання виробництва, що сягнуло 4,7 тис. т (14,3%).

Обсяги реалізації свиней на забій від початку року продовжують збільшуватися. Відносно до лютого 2011 р. у березні поточного року обсяг реалізації свинини на забій зріс на 3,3 тис. т (9,5%).

А порівняно з аналогічним періодом 2010 р. обсяги реалізації свиней на забій збільшились на 6,1 тис. т (19,2%).

Усіма сільськогосподарськими підприємствами України за січень – березень 2011 р. було вирощено 109,9 тис. т свиней (у живій масі) та реалізовано на забій 99,7 тис. т (у живій масі). Лідером промислового виробництва (Донецькою областю) було вирощено 15,8 тис. т та реалізовано на забій 14,5 тис. т. У Дніпропетровській області ці показники становили 12,8 тис. т та 11,5 тис. т, а у Київській – 12,8 та 10,8 тис. т відповідно (рис. 4).

Сільськогосподарськими підприємствами Закарпатської області за період січень – березень 2011 року було вирощено 0,8 тис. т свиней і стільки ж реалізовано на переробні підприємства. У Рівненській області ці показники зупинились на рівні 1,2 та 1,3 тис. т, що свідчить про скорочення поголів'я свиней у даному регіоні. Підприємствами Житомирської області було вирощено 1,5 тис. т свиней, а реалізовано 1,4 тис.т.

ПОГОЛІВ'Я СВИНЕЙ, ПРОДАНИХ ВСІМА КАТЕГОРІЯМИ ГОСПОДАРСТВ ПЕРЕРОБНИМ ПІДПРИЄМСТВАМ ЗА ПЕРШИЙ КВАРТАЛ 2011 РОКУ

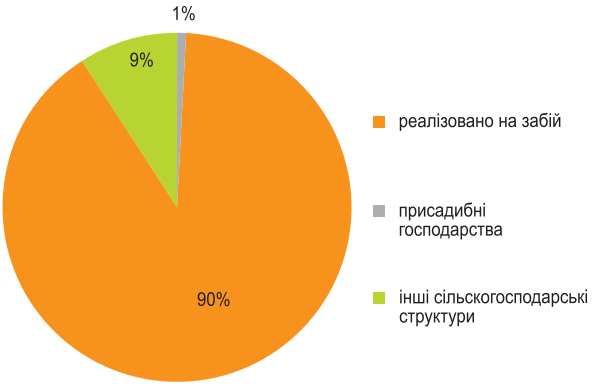

Рис. 5. Структура поголів'я свиней, проданих всіма категоріями господарств на переробні підприємства у I кварталі 2011 р. (за даними Держкомстату)

За даними Держкомстату, у першому кварталі 2011 р. всіма категоріями господарств на переробку було продано 472 164 голів свиней. Зокрема сільськогосподарськими підприємствами було продано 426 290 голів свиней, присадибними господарствами – 4 713 голів, а іншими господарськими структурами – 41 161 голів свиней.

Згідно аналізу за областями, найбільша кількість свиней на переробку від сільськогосподарських підприємств поступила у Полтавській області – 82 508 голів. Значну кількість свиней також було реалізовано переробним підприємствам у Дніпропетровській та Київській областях – по 55 058 та 53 365 голів. Найменше свиней на переробку поступило у АР Крим (289 голів), Миколаївській (589 голів) та в Черкаській (810 голів) областях.

ДИНАМІКА ЦІН

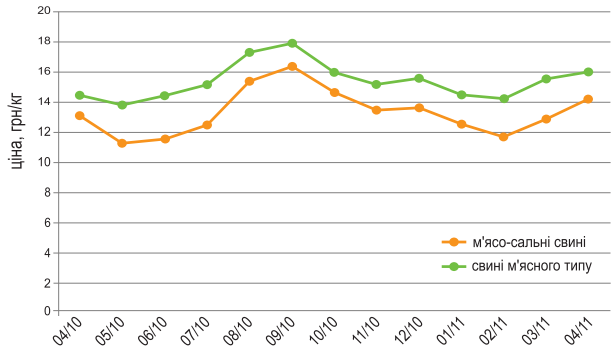

Рис. 6. Динаміка цін на свиней у живій вазі, квітень 2010 р. – квітень 2011 р., грн/кг (за даними переробних підприємств)

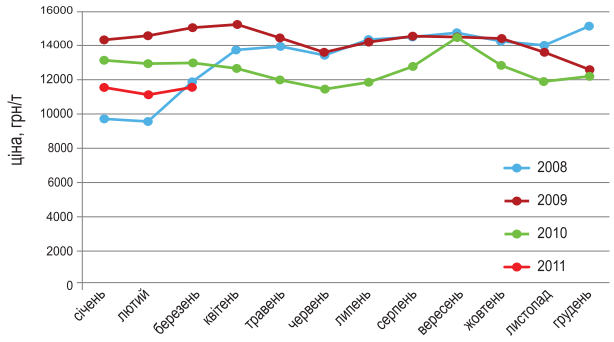

Рис. 7. Ціни на свиней (середні за місяць) проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації в 2008-2011 роках, грн/т, включаючи ПДВ (за даними Держкомстату)

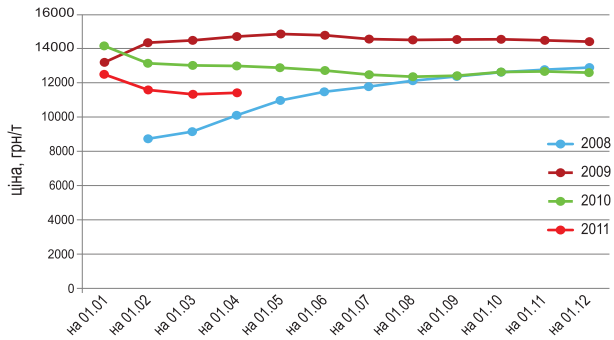

Рис. 8. Ціни на свиней (станом на 1 число місяця), проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації в 2008-2011 роках, грн/т, включаючи ПДВ (за даними Держкомстату)

Ціни на свиней м'ясо-сального та м'ясного типів підтримують динаміку зростання. В очікуванні підвищення попиту на м'ясну продукцію, пов'язаного з Великодніми святами та закінченням посту, м'ясопереробні підприємства підняли закупівельні ціни. Так, порівняно з березнем поточного року у квітні середня ціна м'ясосальних свиней зросла на 10,4% (1,34 грн/кг) – до 14,25 грн/кг живої ваги, а свині м'ясного типу подорожчали на 3,1 % (0,48 грн) – до 16,03 грн/кг. Порівняно з квітнем минулого року ціни є дещо вищими: у зазначений період м'ясо-сальні свині та свині м'ясного типу коштували дешевше на 8,6% та 10,7 % відповідно. За прогнозами переробних підприємств, закупівельні ціни знижуватись «не поспішатимуть».

За офіційними статистичними даними минулих років, закупівельні ціни на свиней у живій вазі суттєво змінюються протягом року. На початку 2011 р. середньомісячні ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами усіма каналами реалізації, перебували у діапазоні між 2008 та 2010 роками. У березні 2011 р. ціна на свиней дещо зросла відносно попереднього місяця на 3,5% (389 грн/т). Однак порівняно із аналогічним періодом попередніх років ціни на свинину у березні 2011 р. опинились на найнижчій позиції. Так, середньомісячна ціна на свиней у березні 2011 року становила 11 542 грн/т, що на 11% (1 444 грн/т) дешевше, аніж у березні 2010 р.

Згідно із даними Державного комітету статистики, станом на 1 квітня поточного року ціна на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації зросла на 0,7 % (76,6 грн/т) у порівнянні з ціною станом на 1 березня 2011 року та сягнула 11 421 грн/т. Тим часом у 2010 році на цю ж дату ціна на свиней була зафіксована на рівні 13 002 грн/т, тобто на 13,8% дорожче, ніж цього року.

ОБСЯГИ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА

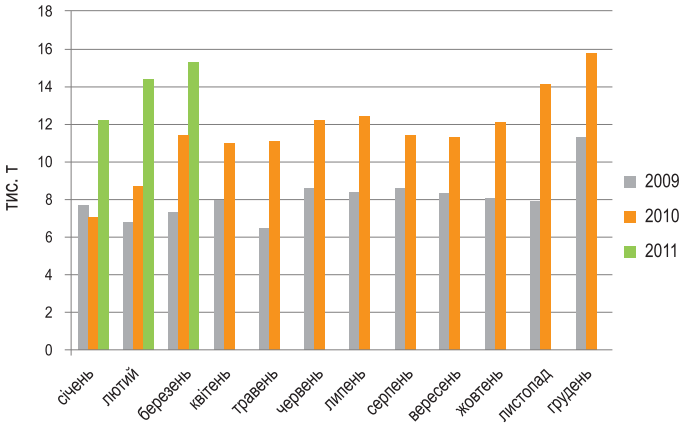

Рис. 9. Обсяги виробництва свинини свіжої (парної) чи охолодженої, 2009 – 2011 р.р. (за даними Держкомстату)

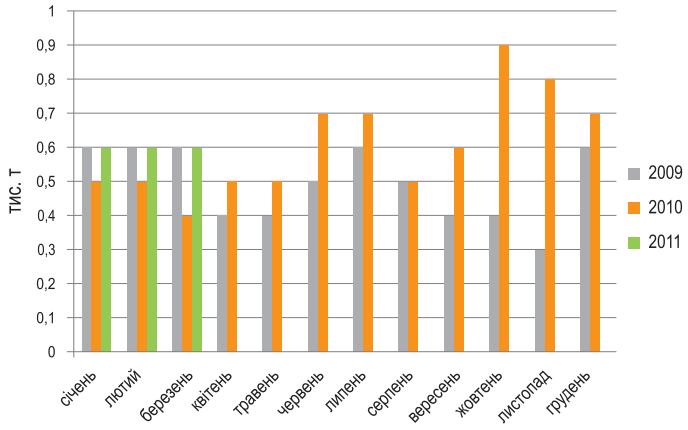

Рис. 10. Обсяги виробництва свинини мороженої, 2009 – 2011 р.р. (за даними Держкомстату)

Від початку поточного року обсяги виробництва свіжої свинини невпинно ростуть (рис. 9). Так, у березні, на відміну від лютого, об'сяги виробленої свинини зросли на 6,3 % (0,9 тис. т) – 15,3 тис. т. Варто зазначити, що обсяги виробництва свіжої свинини зростають щороку. Порівнюючи показники березня 2011 року з показниками цього ж місяця 2009-го та 2010-го років, можна відзначити зростання обсягів виробництва на 109,6 та 34,2% відповідно.

За даними Держкомстату, у березні 2011 року обсяги виробництва мороженої свинини не змінились по відношенню до попереднього місяця та становили 0,6 тис. т (рис. 10). Цей показник повністю співпадає із результатами аналогічного періоду 2009 року, однак перевищує обсяги виробництва у березні 2010 року на 33,3%.

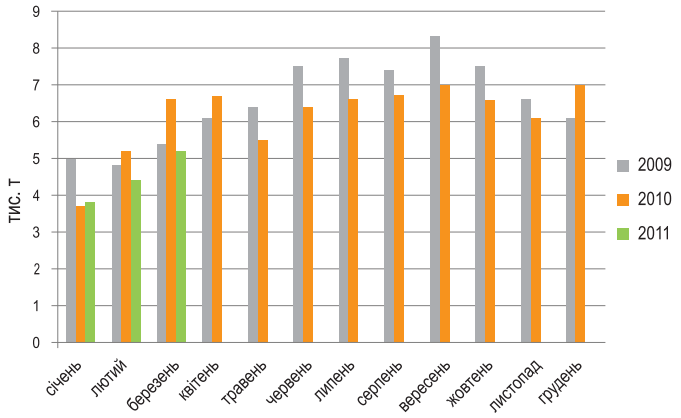

Рис. 11. Обсяги виробництва яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої, 2009-2011 р.р. (за даними Держкомстату)

У березні поточного року обсяги виробництва свіжих телятини та яловичини підтримали тенденції росту, що спостерігаються з початку року (рис. 11). У порівнянні з лютим 2011 року у березні телятини та яловичини вироблено більше на 18,2 % (0,8 тис. т). Однак ці показники значно відстають від результатів попередніх років: так, у березні 2009-го та 2010-го років обсяги виробництва свіжих телятини та яловичини були вищими на 3,7 та 21,2 % відповідно.

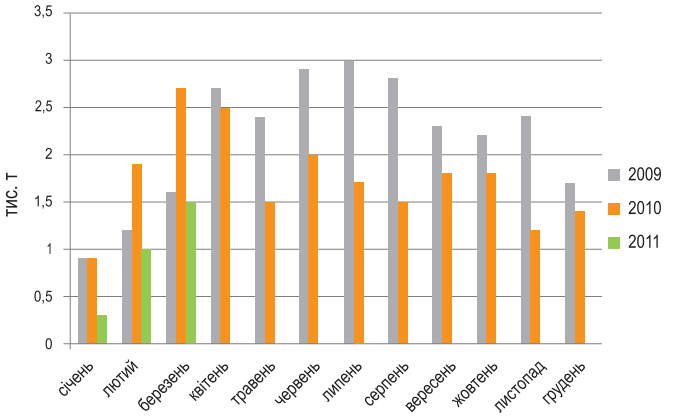

Рис. 12. Обсяги виробництва яловичини і телятини мороженої, 2009-2011 р.р. (за даними Держкомстату)

У виробництві мороженої телятини та яловичини (рис. 12) ситуація аналогічна: станом на березень 2011-го року висхідна динаміка зберігається, однак обсяги виробництва є одними із найнижчих за останні роки. У березні такої яловичини і телятини виготовлено на 50% (0,5 тис. т) більше, ніж у лютому, проте у порівняно до березня 2009-го та 2010-го років виробництво скоротилось на 6,25 та 44,4 % відповідно.

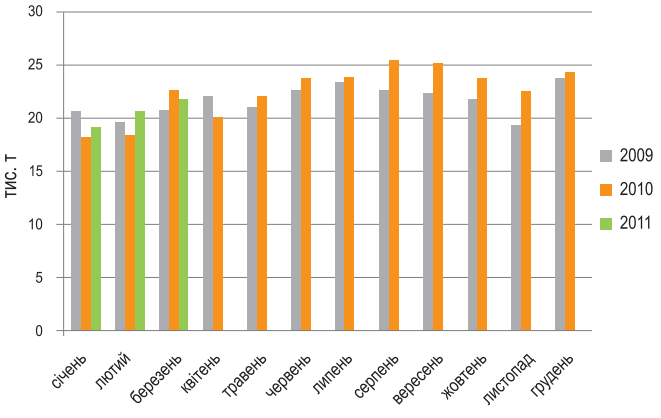

Рис. 13. Обсяги виробництва ковбасних виробів, 2009-2011 р.р. (за даними Держкомстату)

Виробництво ковбасних виробів від початку року нарощує обсяги (рис. 13). У березні 2011 р. було виготовлено 21,8 тис. т ковбасних продуктів, що на 5,8 % (1,2 тис. т) більше, ніж у лютому цього ж року. Порівняння березневих показників поточного року з показниками 2009-го та 2010-го років засвідчує, що минулого року було виготовлено на 3,5 % більше, а позаминулого року – на 5,3 % менше ковбасних виробів.

ІМПОРТНО-ЕКСПОРТНІ ТЕНДЕНЦІЇ

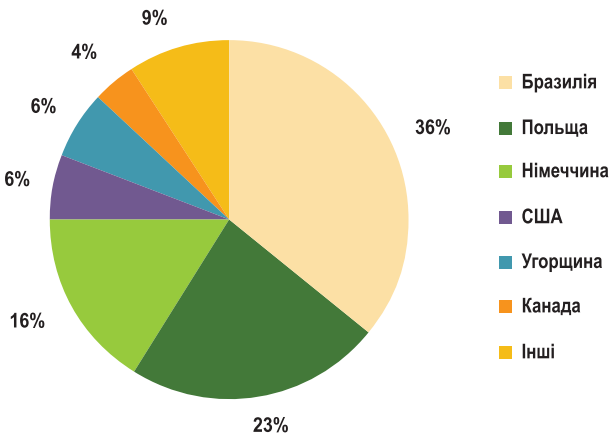

Рис. 14. Частка країн – основних постачальників м'яса до України у 2010 р.

Останніми роками Україна практично не експортувала товарних партій м'яса свиней через його наявний дефіцит на внутрішньому ринку. Імпорт свинини здійснювався переважно з країн Європи , частка якої, за підсумками 2010 року, становила 51,31%. В цілому на територію України протягом минулого року було поставлено 108,58 тис. т свинини, що менше ніж аналогічний показник за 2009 р., який становив 140,76 тис. т. Сала у 2010 р. в Україну було поставлено 42,03 тис. т проти 47,29 тис. т роком раніше. Географію поставок свинини в Україну в 2010 році наведено на рисунку 14.

За І квартал поточного року імпорт свинини до України становив 8,953 тис. т – на загальну суму 125,5 млн грн, що відповідає $15,8 млн. Середня ціна контракту становила 14 018 грн/т, що відповідає $1764/т. Протягом березня поточного року до України було поставлено 2,94 тис. т свинини на суму 40,5 млн грн ($5,1 млн), а з країн ЄС, частка яких становить 40,44%, – 1,188 тис. т м'яса свиней на загальну суму 16,9 млн грн ($2,13 млн).

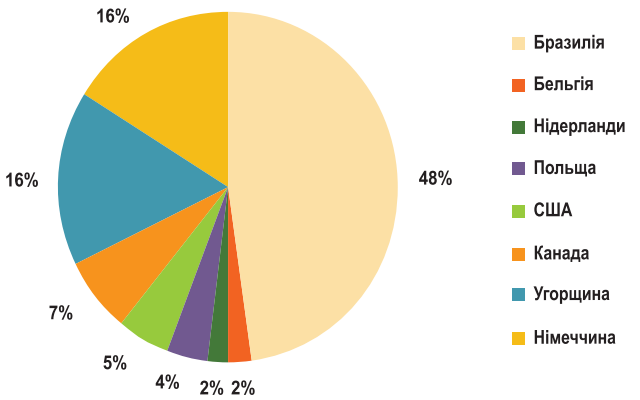

Рис. 15. Частка країн – основних постачальників м'яса до України у березні 2011 р.

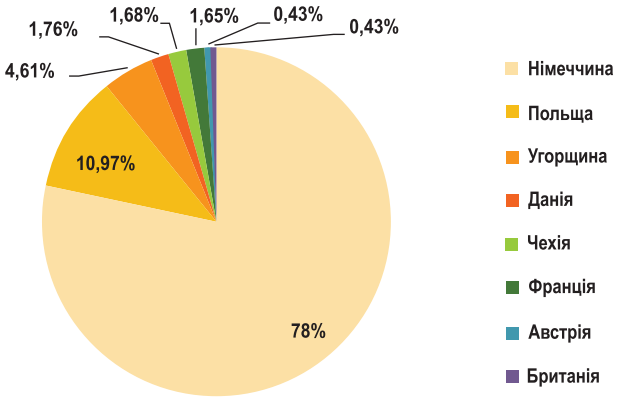

Рис. 16. Частка країн – основних постачальників живих свиней до України у 2010 р.

Середня ціна поставок у березні була на рівні 13 777 грн/т ($1735/т). З Європи свинину постачали за ціною 14 226 грн/т продукції ($1792/т). Лідером березневих поставок свинини на територію України є Бразилія, частка якої становить 47,39%. З цієї країни було ввезено 1,393 тис. т свинини за ціною 13 454 грн/т ($1694/т) на загальну суму 18,746 млн грн ($2,36 млн). Географію березневих поставок наведено на рис. 15.

Експорт м'яса свиней в першому кварталі поточного року з території України становив 4,34 тис. т на загальну суму 151,86 млн грн ($19,12 млн). Середня ціна поставок становила 34977 грн/т, що відповідає $4404/т. Обсяг березневих поставок становив 2,1 тис. т на загальну суму 76,73 млн грн ($9,66 млн). До Росії було спрямовано 99,66% всього українського експорту м'яса даної категорії. Ціна поставок свинини у цю країну в березні становила 36389 грн/т, що відповідає $4581/т. Зауважимо, що 99,64% березневих поставок української свинини на зовнішні ринки було здійснено компанією ТОВ «Фенікс» з Донецької області.

Імпорт живих свиней за минулий рік в Україну становив 90424 голів на загальну суму $11,9 млн. Всі поставки здійснювались з країн-членів Євросоюзу. Беззаперечним лідером є Німеччина, з якої було ввезено 70894 свині. Основні країни-постачальники наведені на рис. 16. У березні поточного року поставки живих свиней в Україну здійснювали Франція, Німеччина та Ірландія на загальну суму 13,8 млн грн, що відповідає $1,735 млн.

РИНОК СВИНИНИ РОСІЇ ТА БІЛОРУСІЇ

ДИНАМІКА ЦІН

У березні поточного року спостерігається зростання цін на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації як в Україні, так і в Росії. Причому висхідна тенденція у нашого північного сусіда значно помітніша (рис.17).

Так, в Україні порівняно із попереднім місяцем у березні 2011 р. закупівельні ціни зросли на 388,5 грн/т (3,5%) – до 11 541 грн/т. Закупівельні ціни в Росії зросли на 254,41 грн/т (1,3%) та досягли позначки 20 145,4 грн/т.

У порівнянні з березнем попереднього року у березні 2011 р. ціни на свиней в Україні знизились на 11,1%, а в Росії навпаки – зросли на 7,7%.

Неврожай минулого року в Росії спричинив подорожчання основних видів кормів в 1,5-2 рази – відповідно зросла собівартість свинини. Ще одним фактором, який спричиняє підвищення цін на свинину є спалахи африканської чуми свиней, що дедалі частіше фіксують на території Російської Федерації. Ризик ураження хворобою сповільнює ріст обсягів виробництва свинини. Як наслідок – зменшення пропозиції та високий попит на цей вид м'яса не можуть не підвищити ціни.

Зменшення цін на свиней у Росії очікується наприкінці III – IV кварталів, коли в країні розпочинається масовий забій свиней у присадибних господарствах, масова частка яких у вирощуванні свиней становить 42,2%.

На українському ринку ціна на свинину скоріш за все продовжить зростати, адже минулорічний врожай мало кого втішає і ціни на фуражне зерно поточного року вищі, ніж у минулому. Поштовхом до зростання цін на свиней може послугувати зняття квот на експорт кукурудзи, що неодмінно спричинить зростання цін на цей вид зернової та автоматично підвищить собівартість свиней.

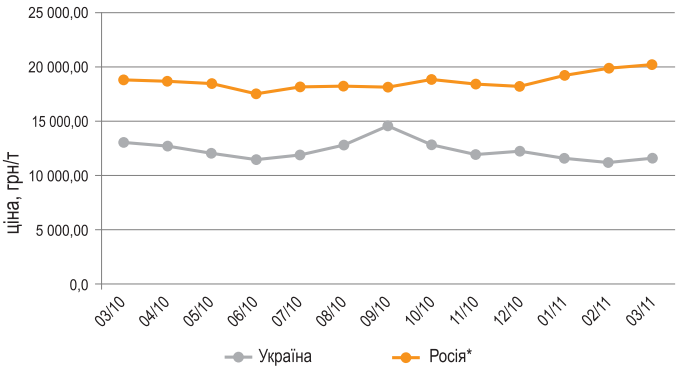

** для зручності порівняння, ціни конвертовано у гривню.*

Рис. 17. Ціни на свиней, проданих сільськогосподарськими підприємствами всіма каналами реалізації, березень 2010 р. – березень 2011 р. (за даними Росстату та Держкомстату України)

ЦІНИ НА ОКРЕМІ ВИДИ М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ В МЕРЕЖАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ, РОСІЇ ТА БІЛОРУСІЇ У І КВАРТАЛІ 2011 РОКУ

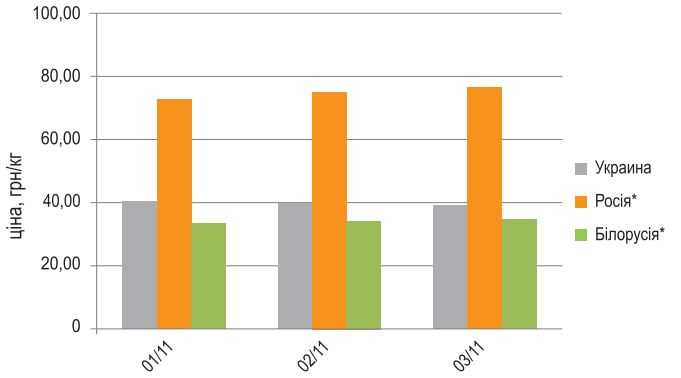

** для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню*

Рис. 18. Рівень цін на свинину в мережах роздрібної торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, перший квартал 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату, Бєлстату)

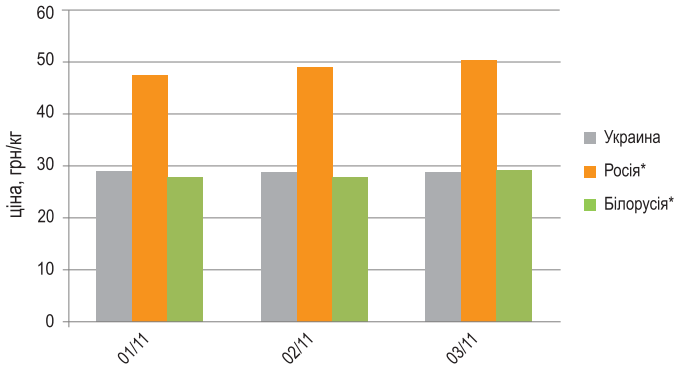

** для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню*

Рис. 19. Рівень цін на ковбасу варену І ґатунку в мережах роздрібної торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, І квартал 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату та Бєлстату)

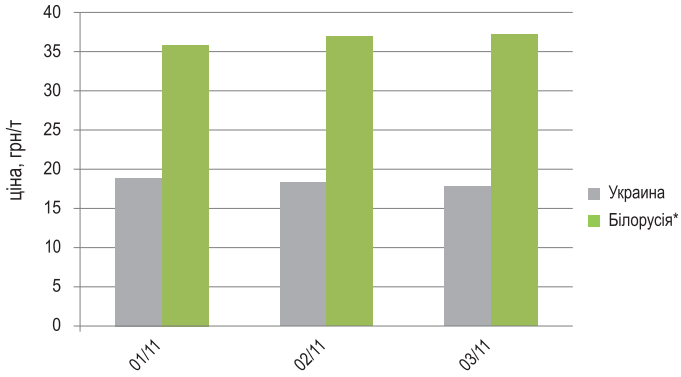

** для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню*

Рис. 20. Рівень цін на сало в мережах роздрібної торгівлі в Україні та Білорусії, І квартал 2011 року (за даними Держкомстату України та Бєлстату)

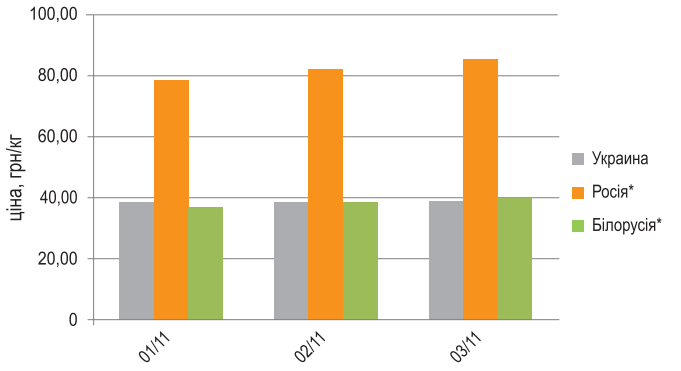

** для зручності порівняння ціни конвертовано у гривню*

Рис. 21. Рівень цін на яловичину в мережах роздрібної торгівлі в Україні, Росії та Білорусії, І квартал 2011 року (за даними Держкомстату України, Росстату та Бєлстату)

У І кварталі поточного року на ринку свинини спостерігали різнонаправлений рух цін. У січні 2011 р. кілограм свинини в Росії коштував найдорожче – 72,78 грн. Впродовж зазначеного періоду ціни зросли ще на 5,4% (3,90 грн/кг), і вже в березні середньозважена ціна становила 76,68 грн/кг (рис.18).

У Білорусії впродовж січня – березня ріст цін на свинину був менш помітним. Якщо у січні ціни у мережах роздрібної торгівлі становили 33,54 грн/кг, то в лютому – березні вони зросли на 1,3% (1,28 грн/кг). Наприкінці звітного періоду ціни встановились на рівні 34,83 грн/кг.

В той час, як у наших північного та східного сусідів ціни на свинину зростали упродовж всього зазначеного періоду, на українському ринку спостерігалась зворотна ситуація: ціни повзли донизу. Коли у січні 2011-го кілограм свинини пропонували за ціною 40,45 грн, то вже наприкінці першого кварталу ціна упала на 3,3 % (1,33 грн/кг) і становила 39,12 грн/кг.

Подорожчання м'яса в Росії та Білорусії стало поштовхом до підвищення роздрібних цін на м'ясну продукцію, зокрема на ковбасу варену І ґатунку. Так, у Росії впродовж січня – березня ціни на ковбасу зросли на 6 % (2,86 грн/кг) – з 47,43 до 50,29 грн/кг. У Білорусії впродовж звітного періоду роздрібні ціни на ковбасу варену І ґатунку зросли на 5,6% (1,5 грн/кг) – з 27,7 до 29,2 грн/кг.

На українському ринку відбулось зниження цін на варену ковбасу. Середня ціна за лютий становила 28,82 грн/кг, проте впродовж кварталу вона знизилась і вже у березні становила 28,78 грн/кг (рис. 19).

Згідно аналізу роздрібних цін на сало в Україні та Білорусії, українське сало вдвічі дешевше від білоруського (рис. 20). Так, у першому місяці 2011 р. ціна на сало у Білорусії становила 35,97 грн/кг, а в Україні – 18,95 грн/кг. Упродовж кварталу ціни рухались різноспрямовано, і вже у березні білоруське сало коштувало 37,21 грн/кг, що на 3,5% (1,24 грн/кг) дорожче, ніж у січні, а ціна на українське сало навпаки – зменшилась на 5,3% (1,01 грн/кг).

На українському ринку яловичини триває стабільність. В лютому поточного року ціни на яловичину в мережах роздрібної торгівлі становили 38,73 грн/кг, а протягом кварталу вони зросли лише на 0,2% та становили 38,81 грн/кг (рис. 21).

Однак, на відміну від українського, ринки Росії та Білорусії демонструють стабільне підвищення цін на яловичину. Так, у січні поточного року середньовиважені ціни на російську яловичину становили 78,5 грн/кг, а вже у березні – 85,26 грн/кг. Загальне зростання ціни становило 8,6 % (6,76 грн/кг). Білоруська ціна на яловичину в першому місяці року становила 36,81 грн/кг, а по закінченню кварталу зросла на 8,9% (3,29 грн/кг) і досягла позначки 40,1 грн/кг.

РИНОК СВИНИНИ У СВІТІ

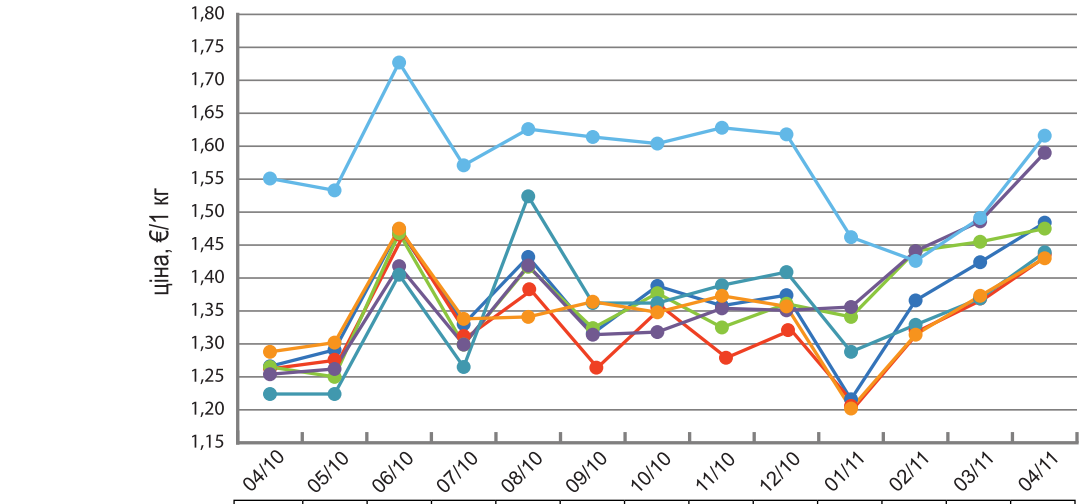

	04/10	05/10	06/10	07/10	08/10	09/10	10/10	11/10	12/10	01/11	02/11	03/11	04/11
Німеччина	1,266	1,291	1,474	1,330	1,432	1,316	1,388	1,358	1,374	1,216	1,366	1,424	1,484
Голландія	1,263	1,276	1,466	1,312	1,383	1,264	1,356	1,279	1,321	1,206	1,321	1,369	1,436
Данія	1,265	1,250	1,468	1,299	1,417	1,324	1,377	1,325	1,361	1,341	1,441	1,455	1,475
Франція	1,254	1,262	1,418	1,299	1,419	1,314	1,318	1,354	1,351	1,356	1,441	1,486	1,590
Польща	1,224	1,224	1,405	1,265	1,524	1,362	1,362	1,389	1,409	1,288	1,329	1,369	1,439
Австрія	1,288	1,302	1,475	1,338	1,341	1,364	1,348	1,373	1,357	1,202	1,314	1,373	1,430
Великобританія	1,551	1,533	1,727	1,571	1,626	1,614	1,604	1,628	1,618	1,462	1,426	1,491	1,616

Рис. 22. Ціни на свиней у деяких країнах ЄС, квітень 2010 р. – квітень 2011 р.
Примітка: щоб забезпечити максимально достовірний аналіз, офіційні дані про ціни у різних країнах Європи скореговані відповідно до базової умови.
Базова умова: 56% пісного м'яса, ціна від виробника, забійний вихід 79% (відношення маси неохолодженої туші до живої маси перед забоєм), без врахування ПДВ

ЦІНИ НА СВИНИНУ В ЄС: ЗРОСТАННЯ ТРИВАЄ

Світова економіка поступово оговтується від фінансово-економічної кризи. Надійними індикаторами цих процесів є ріст купівельної спроможності населення, завдяки чому росте попит і на м'ясо.

Ціни на свинину у більшості країн-лідерів галузі за обсягами виробництва, а також імпорту й експорту, стабільно ростуть від початку року. Серед причин не тільки дорожчання собівартості виробництва через відчутний ріст цін на корми, а й пожвавлення попиту на свинину, зокрема через рекордні ціни на яловичину.

На початку 2011 року, у зв'язку із зростанням собівартості вирощування свиней, влада ЄС надала субсидію виробникам, які бажали створити запаси свинини. Вжиті заходи влучили у ціль: ціни на товарних свиней та свинину у забійній вазі почали рости (рис. 22). За оцінками аналітиків DanishCrown, на кінець квітня 2011 року загальний обсяг запасів замороженої свинини у холодильних сховищах ЄС сягає 143 695 т. Найбільші запаси у Німеччині – 40 936 т (28,5% від загального обсягу), Іспанії – 27 554 т (19,2%), Данії (11,8%), Італії (8,3%), Польщі (6,3%) та Франції (5,3%). Найбільшу частку запасів складає свинина у розрубі, тим часом у напівтушах зберігають лише 5% від загального обсягу. У травні очікується реалізація 53% закладеної на зберігання свинини (75 457 т), у червні – 12% (17 631 т), у липні – 35% (49 628 т).

Згідно з оцінками DanishCrown, реалізація свинини зі сховищ у травні в умовах сформованої глобальної кон'юнктури істотно не вплине на загальні цінові тенденції на експортовану з ЄС свинину. Внутрішні ціни, ймовірно, можуть трохи знизитися, проте лише у країнах, які заклали найбільші обсяги. Травневе вивільнення запасів складе всього 0,15 кг свинини на кожного жителя ЄС, де середньомісячний обсяг споживання цього виду м'яса перевищує 2,75 кг. Втім, падінню цін у ЄС буде перешкоджати істотне збільшення попиту на європейську свинину у Південній Кореї, де галузь свинарства зазначала значних збитків через епідемію ящуру.

На початку травня поточного року лідерські позиції за рівнем цін на свиней у забійній вазі серед інших країн ЄС впевнено утримує Іспанія. Після динамічного росту у лютому поточного року, ціна на свиней рухалася у боковому коридорі на рівні 1,67 €/кг забійної ваги, але вже на початку травня продемонструвала подальше зростання, впритул наблизившись до рекордної для ЄС позначки – 1,7 €/кг забійної ваги. Крім того, у Іспанії другий рік поспіль триває ріст експорту свинини –

особливо до третіх країн. У 2010 році було здійснено поставок на суму 2,5 мільярда євро, що на 5,5% більше у порівнянні із 2009 роком. Слід відзначити, що вартість експортних поставок зросла більше, ніж фактичний обсяг експорту. Цьому посприяла вища якість свинини та превалювання у експортних поставках продуктів із доданою вартістю: обробленого, консервованого, готового чи замороженого м'яса.

Відчутному зростанню котирувань на свиней у забійній вазі сприяла погода. Порівняно з попередніми цьогорічній Великдень був значно тепліший, тому в більшості країн ЄС сезон барбекю розпочався раніше, і попит на свинину був просто вибуховим. На початок травня найвищу позицію у рейтингові цін на свиней у забійній вазі серед п'ятірки країн ЄС із найбільшим поголів'ям посіла **Франція**, що спромоглася продемонструвати справжній стрибок: на початок травня 2011 року ціни на свиней товарних кондицій від початку року зросли на 21%. Слідом за нею розмістилася **Бельгія**, де, завдяки жвавому попиту на свинину серед споживачів, ціни на свиней від січня 2011 року на початок травня зросли на 23%. Традиційний «барометр» цінової ситуації на ринку свинини, Німеччина, де свині у забійній вазі подорожчали на 20%, опинилась на третій сходинці. У **Данії** ціни упродовж квітня рухалися у боковому коридорі, ризикуючи відкинути країну на останнє місце у п'ятірці, оскільки котирування у решти країн демонстрували стабільну висхідну динаміку. Проте у першій декаді травня пожвавлення попиту на свинину дозволило датським свинарям підняти ціну (10% від початку року), обігнавши таким чином **Голландію** (22% від початку року).

За останніми оцінками міністерства сільського господарства США (USDA), свинарі можуть сподіватись на позитивні тенденції. За прогнозами, світовий імпорт свинини до кінця року зросте на 7 відсотків. Це пов'язано із збільшенням потреб в імпорті у Південній Кореї, збільшенням попиту у Китаї та Японії. У Росії попит на свинину також зросте, оскільки через нестачу кормів розширення запасів свинини здійснити важче, ніж було заплановано.

Проте деякі країни ЄС все ж не можуть похвалитися такими ж позитивними настроями. У **Швеції** на початок травня падіння цін на свиней забійних кондицій від початку року сягнуло 15%. Вимоги до добробуту та умов утримання свиней у шведських господарствах традиційно найсуворіші у Європі, відповідно занадто висока собівартість свинини не залишає шансів виробникам.

У **Словенії** із 2006 р. станом на грудень 2010 р. поголів'я свиней скоротилося від 575 тис. до 395 тис. голів. Упродовж цього періоду припинили роботу 4 тис. ферм: у 2010-му їх залишилося 31 тис. Причин багато. Через зниження цін на свиней фермери покривають лише 65% зростаючих витрат виробництва. Словенія виробляє 30% від загальної потреби у свинині, тому імпортоване із інших європейських країн м'ясо легко вибиває з колії вітчизняних виробників. Поки що уряд країни тільки заявляє про наміри вжити рішучих заходів.

Латвійські свиноферми на межі виживання: через збитки селяни почали їх ліквідовувати або ж скорочувати поголів'я, залишаючи тільки свиноматок. Голова Центру сприяння сільськогосподарському ринку Інгуна Гулбе відзначила, що ціни на корми за рік подвоїлися, істотно подорожчали енергоресурси, тим часом закупівельна ціна свинини для виробників залишилася колишньою, хоча у роздрібній торгівлі свинина дорожчає. Голова Латвійської асоціації свинарів Варіс Сіманіс заявив, що свинарство пора ліквідувати, а свинарям – вимагати від Євросоюзу компенсації. З його слів, ситуація катастрофічна, оскільки із 270 великих господарств, які ще кілька років тому вирощували понад 300 тис. свиней, залишилися всього 86 господарств по 200 голів у кожному, та й в інших кількість тварин серйозно скоротилася.

Північна та Південна Америки

Завдяки пожвавленню світового попиту цінова ситуація на ринках свинини **у США та Канаді** відчутно покращилася. Свинарство обох країн відновило свою рентабельність: канадські свинарі, що працювали собі на збиток останні п'ять років, зміцнили свої позиції, а дорожчання товарних свиней у США дозволяє виробникам перекрити ріст цін на корми. Середні ціни на свинину у забійній вазі в США у середині квітня 2011 р. сягнули $1,99/кг, що на 12,8% більше, ніж у середині березня, та на 28,7% вище, ніж на початку року. Упродовж квітня ціни на свиней у забійній вазі у Канаді зросли на 7,4% – до $1,67/кг, відтак зростання по відношенню до початку року сягнуло 34,5% у американських доларах або 27% у канадських. Однак здешевлення американської валюти щодо канадської знижує конкурентоспроможність канадської свинини.

У **Бразилії** зміцнення курсу реала відносно долара США негативно позначилося на конкурентоспроможності свинини. Впродовж січня – березня 2011 р. експорт бразильської свинини проти аналогічного періоду минулого року упав на 5,8%. Втім на дорожчання свинини у Бразилії та зниження її експорту також вплинуло збільшення внутрішнього попиту на даний вид м'яса в умовах безпрецедентно високих цін на яловичину у самій Бразилії.

Найвищих позначок ціни на живих свиней у Бразилії досягали в листопаді 2010 року – $1,83 кг. Після обвалу цін, який зупинився в кінці лютого на $1,34/кг, у березні – квітні поточного року зростання цін відновилося. Так, середні ціни на товарних свиней у живій вазі в середині квітня перебували на рівні $1,59/кг, що на 12,5% вище, ніж у середині березня. У національній валюті ціни виросли не настільки істотно – всього на 7,7%. Середні експортні ціни на свинину, що відвантажується з Бразилії в усіх напрямках, у березні 2011 р. сягнули $2,652/кг, що на 3% вище, ніж попереднього місяця, та на 11,2% – проти аналогічного періоду минулого року. Крім того, у II півріччі 2011 р. Бразилія вперше почне експортувати свинину до Китаю: після ретельного санітарного інспектування Китаєм три найбільших бразильських компанії отримали право постачати свинину до Піднебесної. Хоча бразильська Асоціація виробників та експортерів свинини (ABIPECS) розраховувала, що таких підприємств буде більше, для свинарської галузі країни початок співпраці із Китаєм став справжнім проривом.

Азія

У **Китаї** упродовж квітня ціни на свинину у забійній вазі зросли на 5,5% і сягнули $2,93/кг, позначивши зростання на

10% від початку року та на 43,2% порівняно із квітнем 2010 р. Така стрімка динаміка пов'язана із збільшенням споживання свинини у Китаї: росте і населення Китаю, і обсяги щорічного споживання свинини на душу. На Китай припадає близько половини споживання свинини у світі (51,5 млн т за підсумками 2010 р.), тобто всього світового експорту свинини не вистачить, аби задовольнити потреби країни хоча б на чверть – Китай майже повністю забезпечує свій попит на свинину самостійно. Однак очікують, що у 2011 р. попит на м'ясо в Китаї буде рости швидше, ніж його виробництво. Справа в тому, що малі ферми виходять зі свинарського бізнесу, що став невигідним після недавніх епізоотій, подорожчання кормів та зміни правил субсидування. Дрібним виробникам важко отримати банківські кредити, крім того, не вистачає робочої сили: триває масовий відтік сільського населення до міст у пошуках заробітків. Допомогу із бюджету отримують лише великі свинарські комплекси та власники якісного племінного поголів'я. Всі надії по забезпеченню країни свининою покладають саме на них. Крупні свинокомплекси збільшили поголів'я племінних свиней, але товарні свині надійдуть на бійні не раніше другого півріччя. Очікують, що до 2015 р. виробництво свинини у країні зросте на 23%. Уряд ставить курс на подальшу консолідацію та укрупнення м'ясної галузі з метою підвищення її ефективності. Решта малих форм господарювання також зазнають змін: влада КНР розробила п'ятирічний план модернізації численних дрібних тваринницьких господарств.

Щоб вберегти себе від можливого дефіциту, Китай активно розвиває торгові відносини в сфері продовольства з іншими країнами. Так, у листопаді минулого року китайські санітарні інспектори відвідали бразильські бійні та відібрали ті, які зможуть постачати м'ясо до Китаю. Протягом п'яти років три найбільших бразильських компанії відвантажать до Китаю 200 тис. т замороженої свинини.

Недавні спалахи ящуру у **Південній Кореї** і масове вимушене вибракування худоби, призвели до різкого зменшення поголів'я свиней. У кінці I кварталу 2011 р. в країні налічувалося 7,04 млн голів свиней – на 2,85 млн голів або 28,8% менше проти аналогічного періоду минулого року. Ціни на товарних свиней у Південній Кореї істотно виросли за останні місяці. І поки уряд обдумує плани розширення квот на безмитний імпорт свинини на II півріччя 2011 р., в умовах дефіциту свинини імпорт у цю країну зростає ще до прийняття згаданого рішення. Так, упродовж січня – лютого 2011 р. проти аналогічного періоду минулого року імпорт свинини до Південної Кореї зріс на 32,2% – до 61,6 тис. т. Обсяг імпорту зі США збільшився на 61,9% – до 21,0 тис. т, із Канади – на 11,8% до 10,7 тис. т. Суттєво наростили обсяги поставок і країни ЄС: імпорт свинини з Іспанії зріс на 25,0% (до 3,4 тис. т), із Бельгії – на 30,2% (до 2,5 тис. т), а із Франції – на 16,5% (до 2,6 тис. т). Єдина країна-експортер свинини до Південної Кореї, яка скоротила обсяги поставок – Чилі. Імпорт з цієї країни впав на 2,3% (до 7,6 тис. т).

РИНОК КОРМІВ В УКРАЇНІ

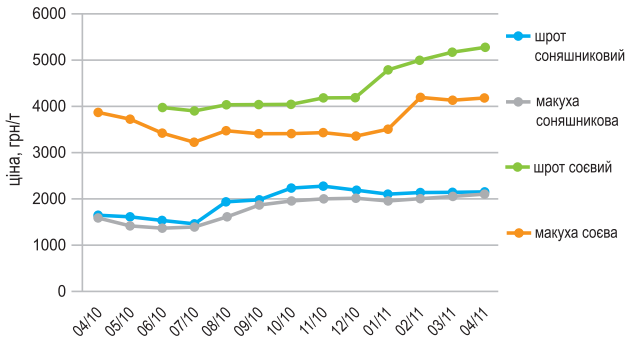

Рис. 23. Динаміка цін на концентровані корми, квітень 2010 р. – квітень 2011 р.

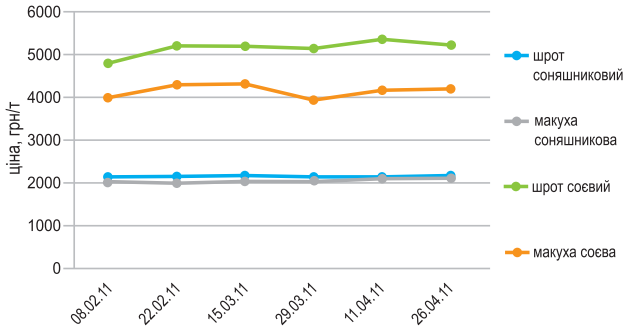

Рис. 24. Динаміка цін на концентровані корми (по тижнях)

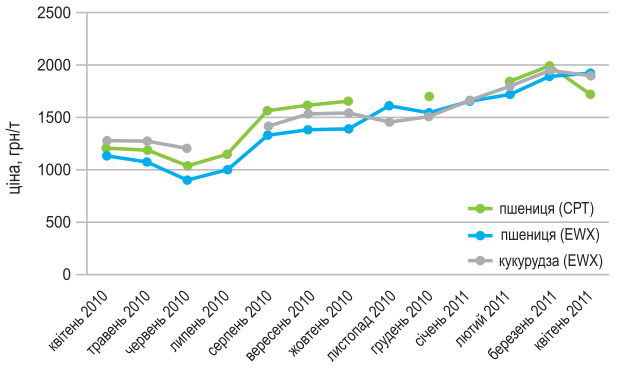

Рис. 25. Динаміка цін на фуражне зерно, квітень 2010 р. – квітень 2011 р. (за даними зернотрейдерів)

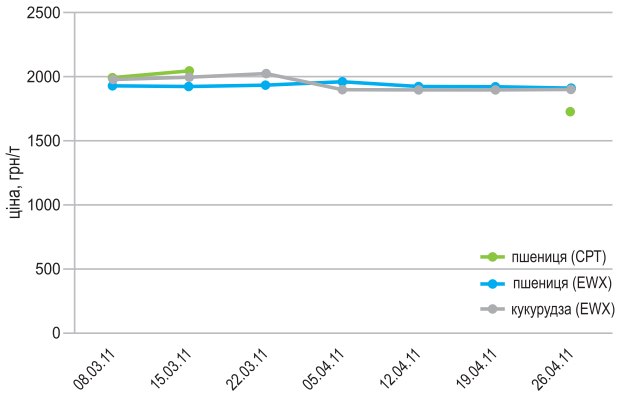

Рис. 26. Динаміка цін на фуражне зерно (за даними зернотрейдерів)

Збільшення поголів'я ВРХ та птиці, яке спостерігається упродовж останніх кількох місяців поточного року, і низький врожай сільськогосподарських культур 2010 р. не могли не вплинути на вітчизняний ринок кормів. Загалом минулий аграрний рік був не дуже врожайним не лише для нашої країни, а й для країн, що є основними виробниками зернових та олійних культур. Це спричинило скорочення обсягів експорту кормів із низки країн. Постійне зростання попиту на корми та обмежена пропозиція призвели до скорочення запасів, що закономірно підстібнуло ціни.

У квітні 2011 р. на ринку концентрованих кормів тривало підвищення цін. Порівняно із попереднім місяцем шрот соєвий подорожчав на 2,2% (113 грн/т) і коштував 5288 грн/т (рис.23). Макуха соняшникова подорожчала на 2,2% (45 грн/т) і коштувала 2100 грн/т. Найменших коливань зазнала ціна на макуху соєву, вона зросла менш як на 1,2% (53 грн/т) і встановилась на рівні 4188 грн/т. Винятком була ціна на шрот соняшниковий – він став дешевшим на 2,7% (58 грн/т) і коштував 2102 грн/т.

Якщо спостерігати за ситуацією на ринку концентрованих кормів по тижнях, то можна відзначити, що загалом у квітні 2011 р. відбулось зростання цін на усі види кормів (рис. 24). Станом на 26 квітня порівняно із показниками за 11 квітня ціна на шрот соєвий знизались на 2,3% (125 грн/т) – до 5225 грн/т, хоча загальна тенденція до зростання збереглась. Шрот соняшниковий подорожчав на 0,9% (20 грн/т) і коштував 2170 грн/т. Макуха соєва додала у ціні 0,6% (25 грн/т) та встановилась на рівні 4200 грн/т. Вартість соняшникової макухи не змінилась – 2100 грн/т.

У той час, як на світових біржах ціна на кукурудзу невпинно зростає і б'є усі історичні рекорди, на українському ринку спостерігається зниження вартості на цей продукт. Однак скасування квотування експорту кукурудзи має спричинити санаційний ефект для вітчизняного ринку зернових та спровокувати зростання цін – адже вартість на світових біржах значно вища, і зернотрейдерам вигідніше буде експортувати зерно, аніж продавати на вітчизняному ринку за відносно низькими цінами. У свою чергу збільшення вартості кукурудзи не може не торкнутися ціни на пшеницю. Із зростанням цін на кукурудзу зросте попит на фуражне зерно, яким намагатимуться замінити кукурудзу, яку, здебільшого, використовують для годівлі тварин.

У квітні 2011 р. середня ціна на кукурудзу (на умовах EXW) становила 1900 грн/т, що на 3% (54 грн/т) дешевше, ніж минулого місяця (рис. 25). Якщо порівняти квітневі показники 2010 р. та 2011 р., то можна зауважити, що цьогоріч ціна зросла майже на 50% (у квітні 2010 р. 1 т кукрудзи коштувала 1276 грн). Щодо пшениці (на умовах EXW), то її вартість продовжує зростати. З початку квітня пшениця подорожчала на 2% (30 грн/т) та становила 1928 грн/т.

У зв'язку із встановленням квот на експорт зерна через низьку врожайність сільськогосподарських культур у 2010 р., торгівля пшеницею на експорт (на умовах CPT) відбувається у межах квот. З цієї причини динаміку цін у контексті тижнів важко відслідкувати. Станом на 26 квітня ціни на пшеницю (на умовах CPT) були 1725 грн/т (рис. 26). Пшениця (на умовах EXW) подешевшала на 0,8% (15 грн/т) по відношенню до ціни станом на 19 квітня 2011 р. Щодо кукурудзи (на умовах EXW), то за період з 19 по 24 квітня ціна залишилась без змін – 1900 грн/т.

Контроль над риском заражения микотоксинами

На 1 поросенка больше

…от одной свиноматки в год – это результат кормления рационами, не содержащими микотоксины. Микотоксины ухудшают оплодотворяемость и общее состояние здоровья Ваших свиноматок.

Микофикс® – это правильное решение для контроля над риском заражения микотоксинами.

ООО БИОМИН УКРАИНА
ул. Щекавицкая, 30/39, оф. 167
04071, г. Киев, Украина
Тел.: + 38 044 360 1881, + 38 044 496 1763
факс: +38 044 207 1210
e-mail: office.ukraine@biomin.net
www.biomin.net

Результаты опытов, а также другую полезную информацию Вы найдете на сайте:

www.mycofix.biomin.net

ТОВ «АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС НАСТАШКА»: НАША ФОРМУЛА УСПІХУ – ЛЮДИ

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Олексій Григорович Прудиус,
генеральний директор
ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка»

Народився 1966-го на Черкащині у с. Собківка Уманського району.

Бджоляр за освітою (у 1987 році закінчив Чернятинський аграрний технікум) та землероб за покликом серця, у 1994 р. разом з вірним другом – компаньйоном Ігорем Олексійовичем Тяжким зайнявся свинарством. У 1998 р. став одним з ініціаторів заснування ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка» і дотепер виступає одним із його очільників.

Одружений, має дорослого сина. Найбільшим багатством у своєму житті вважає люблячу родину та вірних друзів.

Спочатку була… крупорушка

– Як доля пов'язала бджоляра зі свинарством, Олексію Григоровичу?

– Якби років 15 тому мені хтось сказав, що доведеться колись працювати з п'ятачками та хвостиками, не повірив би. Свого часу я з друзями-компаньйонами займався імпортом-експортом зернобобових (в основному гороху) в Білорусію, країни Прибалтики та Західну Росію. У пошуках об'єкту під крупорушку дорога привела в с. Насташка, яке має дуже цікаву та драматичну історію. За переказами, на місці села був розташований древній Китай-город. Поселення неодноразово розорювали і спустошували татари, а одного разу спалили дощенту. Потроху жителі почали повертатися до рідних згарищ та оселятися навколо одинокої церкви, якій дивом вдалося вціліти. Ось так і виникло село Насташка.

В радянський період воно стрімко розвивалося. На його землях працювало таке потужне господарство, що й у Москву на виставку поголів'я возили. Саме в цьому мальовничому куточку Київщини ми знайшли великий занедбаний свинокомплекс, розрахований на 12 тис. поголів'я. Ніхто ним не займався і, як заведено в нашого народу, кожен потихеньку намагався перетягти його шматок собі додому...

Виникла ідея створити власне свиногосподарство, тим більше, що деякі передумови для цього були. Зокрема, маючи відходи від основної на той момент діяльності, проблема з годівлею не поставала і, напевно, найважливіше те, що ми, молоді, повні енергії та ентузіазму, зуміли розгледіти у цій справі перспективу.

Вирішили комплекс придбати. Питання про оренду навіть не розглядали.

– Чому так категорично?

– На жаль, мали попередній досвід із не зовсім чесним ставленням орендодавців – не хотілося знову наступати на ті ж граблі. Тим більше, реконструкція обіцяла бути справді капіталомісткою.

Доводилося долати багато труднощів з оформленням документації: по-перше, ми одними із перших в Україні провели розпаювання майна і по декілька разів збирали власників майнових сертифікатів для переговорів; по-друге, досвіду з проведення подібних операцій в нашій країні практично не було, тому й поради попросити було ні в кого, адже механізм ще не був сформований; по-третє, люди ставились до нас насторожено. Деякі навіть намагалися перешкодити роботі, а деякі пропонували не вплутуватися і дати спокійно розібрати комплекс на

матеріали. Зазначу, що коли ми відвідали господарство вперше, він був розграбований на 40%. Спершу селяни не вірили, що наші наміри серйозні.

– Як долали їхній скепсис?

– Із самого початку ми обрали політику чесності: не приховували від людей, що так, ми хочемо досягти у цьому бізнесі значних результатів і, так, ми будемо вкладати сюди кошти, але тільки тоді, коли будемо впевнені в тому, що завтра до нас не прийде якийсь дядечко і не скаже: «Виїздіть! Тепер це моє і я буду тут хазяйнувати».

У 2001 році ми завезли першу партію з 50 голів свиноматок, яких закупили на племзаводі СВАТ «Калита», а через деякий час придбали першого кнурця породи Дюрок із ТОВ «Племзавод «Стєпной»». Саме відтоді ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка» існує як об'єкт господарської діяльності.

Компаньйони, друзі й однодумці

– Ви працюєте не сам. Як сформувалася команда?

– О, про це можна годинами розповідати. Насамперед зазначу, що жоден із нас, чотирьох засновників, як би це парадоксально не звучало, не має спеціальної аграрної освіти. Я закінчив технікум за спеціальністю «бджоляр», Ігор Олексійович Тяжкий, з яким ми з 1994 року пліч-о-пліч йшли «крізь терни до визнання», взагалі із династії лікарів і за фахом теж лікар. Пізніше до нашої дружної «родини» приєднався Станіслав Миколайович Чужа, електронник за спеціальністю, родом із Насташки. Останнім залучили до справи Сергія Володимировича Підгайного– він залізничник.

Дуже вдячний моїм компаньйонам за те, що віддають ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка» максимум сил та енергії, викладаються на всі 200%. З гордістю можу сказати, що ми не просто засновники, а насамперед наполегливо працюємо задля успіху господарства, і ті прибутки, що отримуємо, заслужені сповна. Всі важливі питання вирішуємо колегіально, ми дійсно команда.

– Тобто наше народне прислів'я «Дружба дружбою, а служба службою» – не ваш випадок?

– Точно ні! Роки виснажливої праці задля спільної мети і жага до успіху міцно зв'язали нас разом. Крім того, маємо спільне хобі: ми всі – затяті лижники. Щойно випадає можливість спуститися крутими засніженими схилами – одразу вирушаємо, навіть без тіні сумніву. Це допомагає знімати стрес, якого просто неможливо уникнути в повсякденному житті. Такі поїздки зближують, дають натхнення до роботи. Неодноразово бувало, ввечері збираємося, щоб обговорити виробничі питання і, з-поміж іншого, вилітає репліка: «А давайте завтра гайнемо на лижі – розімнемося!» І все – ми в дорозі. Хоча такі витівки в основному взимку відбуваються, в літній сезон рідко дозволяємо собі подібний екстрим.

Кожен із співзасновників відповідає за свій напрямок розвитку ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка». Хтось займається пошуком площ, виробничих об'єктів, каналів реалізації, а хтось забезпечує, так би мовити, гармонію в нашій роботі. Разом довелось пройти через багато випробувань. Ми разом набивали гулі, але й разом набиралися досвіду, мудрішали. Кілька разів могли втратити бізнес взагалі... Але вистояли. Так, у 2003 році, коли відбувся обвал валютного курсу, ледве зводили кінці з кінцями. Було навіть таке, що шукали бодай тонну зерна на добу, щоб прогодувати та втримати трьохтисячне поголів'я. Багато підприємств вирізали тварин, аби не збанкрутувати повністю. А ми довго думали і дійшли висновку: якщо зараз виріжемо все, то через рік буде катастрофа. З усіх сил трималися і, більше того, намагалися нарощувати поголів'я. Так, за рік збільшили потужність комплексу удвічі.

Найбільша гордість – колектив. Його збирали по крихтам.

– Що вважаєте найбільшим досягненням «Насташки»?

– Кадровий склад. Однозначно. Без наших спеціалістів ми б не втрималися на плаву. Намагаємось забезпечити достойні умови життя для всіх наших 130-ти працівників. В разі потреби, допомагаємо у вирішенні різних проблем зокрема, житлових. Ні, ми, на жаль, не можемо придбати будинок чи квартиру кожному працівнику, проте коли постає таке питання – максимально сприяємо його вирішенню. До того ж тішить, що майже 90% наших робітників – молодь до 30 років, тобто люди, які киплять енергією, ентузіазмом, шукають нові шляхи

Фото 1. Справжня команда: О. Прудиус, І. Тяжкий, С. Підгайний та С. Чужа. Навіть на відпочинку – активні, згуртовані, завзяті.

ДОСЬЄ – ПІДРИЄМСТВО

ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка»
с. Насташка, Рокитнянський район, Київська область

Історія. 1998 рік став першою сторінкою історії під назвою ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка». Олексій Григорович з колегами по бізнесу шукали об'єкт під крупорушку – так відбулося перше знайомство майбутніх засновників з мальовничим селом неподалік Білої Церкви. Маючи у своєму розпорядженні відходи від переробки сільськогосподарських культур, прийняли рішення розпочати нову справу на базі наявного в с. Насташка свинокомплексу. 2001 року розпочали реконструкцію і через деякий час придбали перших 50 свиноматок.

Здобутки. Із жовтня 2007-го ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка» має статус племзаводу по вирощуванню Великої Білої породи. Постійно працюють над вдосконаленням виробничих якостей поголів'я, тому нещодавно завезли кнурців та свинок нової для себе породи П'єтрен (селекції France Hybrid та Hypor), оновили поголів'я Ландрасів та Великої Білої (Hypor). Сьогодні свиногосподарство одне з кращих в Україні за виробничими показниками. При загальній кількості свиней в межах 15,5-16 тис. голів, щотижня отримують опороси від 70-ти свиноматок та продають м'ясопереробним підприємствам до 680 голів вагою 100 кг.

Одним із напрямків диверсифікації є вівчарство: вирощують овець елітної Романівської породи.

Господарство орендує 4000 га посівних площ, успішно займається виробництвом продукції рослинництва та повністю забезпечує напрямок тваринництва кормами власного виробництва: мають свій комбікормовий завод.

ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка» стало одним із ініціаторів створення та засновників Асоціації свинарів України (АСУ).

Середньорічні виробничі показники:

Загальне поголів'я, голів	15 815
Кількість свиноматок, голів	1 512
Кількість кнурів, голів	21
Ремонтних свинок, голів	480
Ремонтних кнурців, голів	90
Живонароджених поросят / опорос, голів	11,8
Відлучених поросят / опорос, голів	11,2
Кількість опоросів на свиноматку на рік	2,3
Вік поросят при відлученні, днів	21
Вага при відлученні, кг	7 – 8
Середньодобові прирости на дорощуванні до 25 кг, г	410 – 420
Середньодобові прирости на відгодівлі від 25 до 100 кг, г	870 – 910
Вік при досягненні живої ваги масою 110-115 кг, днів	170 – 180
Конверсія корму, корм.од.	2,9 – 3,2

Плани. Господарство розвивається впевненими кроками: завершує будівництво власного елеватора, планує збудувати цех по переробці сої та соняшнику, а також провести капітальний ремонт Ставищанського та Рижавського свинокомплексів.

Фото 2. Власне рослинництво, власне кормовиробництво – поросятам подобається!

раціоналізації та підвищення продуктивності виробництва, постійно працюють над собою. Вони і є найбільшим досягненням та секретом успіху.

Хоча мене дивує той факт, що місцеві молоді спеціалісти, які виходять на ринок праці з вітчизняних аграрних вузів, зараз не дуже поспішають шукати роботу за спеціальністю. Особисто я багато разів відвідував Білоцерківський національний аграрний університет, пропонував роботу на нашому підприємстві, але охочих було мало. Тому, переважна більшість наших молодих працівників – приїжджі. Відтак не буде перебільшенням сказати, що трудовий колектив збирали по краплинці.

Зараз напрямок свинарства у Насташці очолює молодий фахівець Валерій Сергійович Пономаренко– один із не багатьох місцевих. Справжній фанат своєї справи, з вогником в очах – саме він задає тон всьому колективу свинокомпексу. Ми цінуємо наших робітників і радіємо, що в колективі складаються гарні сосунки: багато дівчат, які приїздили до нас на роботу, вже й заміж тут повиходили.

Між іншим, маю за честь бути особисто знайомим із людиною, яка багато років життя віддала благоустрою Насташки. Петру Адамовичу Криволапу вже за сімдесят, але він до цих пір один із моїх заступників, і ми з колегами не перестаємо дивуватися його працьовитості та ентузіазму, постійно черпаємо багато корисного із його життєвого досвіду.

Саме за його головування в селі були прокладені дороги, збудовано школу, дитячий садочок, який, до речі, нещодавно хотіли закрити. Ми не могли допустити такого, адже на підприємстві працює дуже багато молодих мам, яким довелося б робити вибір між тим, йти на роботу чи доглядати за дітками. Тому максимально сприяли проведенню ремонтних робіт у цьому закладі. Зараз вже постає питання про відкриття другої групи в садочку, а це не може не радувати душу. А ще, як тільки прийшли у Насташку, ми з партнерами та із місцевим бізнесменом розпочали будівництво храму.

– Ви справді багато уваги приділяєте соціальній сфері.

– Кожен хороший керівник знає: якщо люди задоволені і умовами роботи, і життям взагалі, то й користі для підприємства вони принесуть більше. Я переконаний, що від колективу залежить, буде підприємство прибутковим чи все втратить. Тому радіє душа, що село живе, розвивається. Заїдете – побачите: кругом порядок, люди посміхаються, а це для мене головний індикатор того, чи в правильному напрямку ми рухаємося.

Тема села для мене взагалі рідна, адже я сам не міський. Батьки все життя в аграрній сфері, а діда називали куркулем, бо його тато мав господарство, на базі якого створили колгосп. Словом, я з діда-прадіда – селянин, аграрій. Можливо, саме тому закохався у Насташку, як тільки приїхав. Радо б і оселився тут, але дружина у мене корінна киянка і рідне місто залишати не хоче. А мене, чим старшим стаю, тим сильніше кличе коріння. Через те й доводиться постійно бути, як-то кажуть, на колесах: щоранку о шостій підйом і вперед, по життєво важливим об'єктам: Рокитне, Насташка, Ставище...

– А як дружина ставиться до ваших постійних «подорожей»?

– Я щасливий, що одружився саме з цією жінкою. Ще коли починали займатися власним бізнесом, довелось пройти через не один рік випробувань. І житло закладати, і навіть продавати, аби втриматись на плаву. Не зважаючи на підтримку команди та нестримне бажання досягти успіху, без того розуміння, яке дарувала родина, ми навряд чи досягли б рівня, який маємо сьогодні.

– Не маючи досвіду роботи в свинарстві, на кого орієнтувалися, коли перелаштовували комплекс?

– В першу чергу, розглядали датські та бельгійські технології, багато їздили по українських підприємствах, зважували всі «за» і «проти» в їх роботі. У питаннях підбору та постачання обладнання працювали з компанією «Агротехцентр Сервіс».

Зараз будуємо елеватор в смт. Рокитне, який нам дуже необхідний, тому що сіємо багато кукурудзи, яку потрібно десь сушити і зберігати. Раніше здавали зерно у елеватори на території Київської області. Але старі технології, за якими вони працюють, не завжди приносили бажаний результат. Часом навіть траплялось, що доводилось відмовлятися від власного зерна – таким незадовільним був його стан після «зберігання». Відтак поступово переконалися, що економічно вигідніше для нас буде побудувати власний елеватор.

В пошуках технології, яка б повністю задовольняла наші потреби, багато їздили Західною Європою. Але зупинили свій вибір на напільній системі зберігання, особливістю якої є те, що у сильні морози взимку до складів нагнітаємо повітря, і зерно практично заморожується. Для прикладу, на сьогоднішній день температура

КВЕСТИГІН®

Амоксициліну тригідрат 80 %

Водорозчинний порошок для орального застосування

Виграш без компромісів

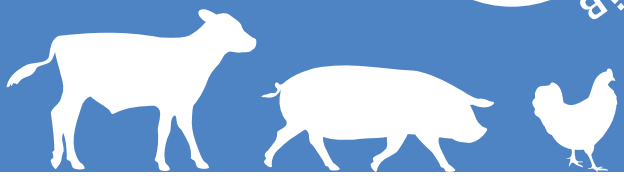

- Висока біодоступність і короткий період очікування
- Розчиняється без осаду і стабільний в розчині
- Сумісний з різними системами медикації

Склад. Амоксициліну тригідрат 80 % і допоміжні речовини (моногідрат карбонату натрію, цитрат натрію, колоїдний ангідрит кремнію).

Показання для застосування. Свиням, телятам, свійській птиці (курчатам-бройлерам, ремонтному молодняку приці) з лікувальною та лікувально-профілактичною метою при гострих та хронічних захворюваннях органів дихання, сечостатевої системи, шлунково-кишкового тракту та інших первинних і вторинних інфекціях бактеріальної етіології, збудники яких чутливі до амоксициліну.

Спосіб застосування та дози

Перорально, індивідуально чи груповим методом

Вид тварин	Дози	Курс терапії
телята	1 г Квестигіну® на 70 кг маси тіла (10 мг амоксициліну на кг маси тіла)	двічі на добу протягом 3–5 діб
свині	150–300 г Квестигіну® на 1000 літрів питної води (10–20 мг амоксициліну на кг маси тіла) Беручи за основу споживання води у свиней – 1 літр на 10 кг маси тіла	двічі на добу протягом 3–5 діб
птиця	75–150 г Квестигіну® на 1000 літрів питної води (10–20 мг амоксициліну на кг маси тіла) Беручи за основу споживання води у птиці – 200 мл/кг маси тіла	протягом 3–5 діб

Особливі вказівки. Не слід застосовувати одночасно із тетрациклінами, макролідами, хлорамфеніколом та теофіліном.

Період очікування. Забій тварин та птиці на м'ясо дозволяється через 1 добу після останнього застосування препарату.

Зберігання. При температурі від 5° до 25°С, без доступу світла. Термін придатності після розведення у воді – 12 годин.

Форма випуску. Пластиковий пакет із щільного поліетилену у жерстяній банці по 100 г, 250 г, 500 г та 1000 г.

ТОВ "КРКА УКРАЇНА", вул. Старонаводницька,13, секція В–Г, 3 поверх, оф.125, 01015 Київ, а/с 42, Тел. (044) 569 28 38, Факс (044) 569 28 48 ел. пошта: ukraine@krka.biz

KRKA

Наші високі технології та знання для створення ефективних та безпечних препаратів найвищої якості.

Фото 3. Тепер і не віриться, що колись комплекс застали на 40% розграбованим.

зерна -6° С. Завдяки цьому маємо можливість навіть у період збирання нового урожаю розпоряджатися ще й запасами попереднього, про якість якого навіть не доводиться хвилюватися.

– Які труднощі доводилося долати при налагодженні роботи господарства?

– Найперше довелося зіштовхнутися із, так би мовити, перевихованням колишніх колгоспників на висококваліфікованих робітників сучасного господарства. Виявилось, що не так просто перелаштувати людей, які працювали за колгоспною системою, на підприємницьку. Адже у таких різнопланових структурах темпи роботи і підходи до справи абсолютно не схожі. Через проколи у цьому плані доводилося навіть втрачати поголів'я. Бувало, доходило до абсурду. Наприклад, при облікові стада пропонували: «У нас є 60 свиноматок, а ми покажемо лише 50. За рахунок цього у нас будуть вищі прирости». Доводилося довго пояснювати, що дурити самих себе не в наших інтересах.

Триматися в десятці кращих

– Які ще ідеї плануєте реалізувати найближчим часом?

–Збираємось розширювати посівні площі нашого господарства, тому що рослинництво дуже важливе для життя ТОВ «Агропромисловий комплекс Насташка». На даному етапі активно проводимо переговори в Уманському районі. Зазначу, що зараз у розпорядженні маємо 4000 га орендованої землі. Вирощуємо сою, кукурудзу, соняшник, пшеницю тощо. Крім того, триває розробка проектної документації для побудови цеху по переробці сої та соняшнику. Таке рішення зумовлене щорічним зростанням поголів'я свиней, для годівлі яких ми використовуємо шрот.

Дозволю собі відкрити ще декілька карт: маємо надію на відкриття ще одного потужного племзаводу. Для цього придбали свинокомплекс неподалік від Умані і вже починаємо проводити його реконструкцію. Він нас найперше привабив тим, що знаходиться далеко від житлової зони – у лісі між селами Колодисте та Рижавка. Місцина просто шикарна. Станіслав Миколайович Чужа навіть жартує, що можемо передумати і влаштувати там дитячий табір. Дуже хочеться все зробити на найвищому рівні, щоб через кілька років впевнено триматися у десятці кращих господарств України. Сподіваюся, що досвід, здобутий за останній десяток років кропіткої роботи в Насташці, стане у пригоді.

А ще, так як виникла потреба у додаткових приміщеннях, придбали на початку 2011 р. відгодівельник на 8 тис. голів у с. Ставище, направили туди потужну техніку і проводимо капітальний ремонт. Цей об'єкт вигідний для нас насамперед своїм зручним розташуванням щодо Насташки, адже відстань всього у 40 км дає змогу забезпечити хорошу логістику і винести відгодівлю за межі племзаводу.

– Політика вашого господарства свідомо направлена на реконструкцію комплексів, а не будівництво з нуля? Що спонукає?

– По-перше, в нашій країні землі майже скрізь розділено, і знайти необхідні площі, що відповідають всім вимогам, включаючи санітарно-захисні зони, не так просто. А по-друге, різноманітні експертизи для отримання ділянки та затвердження проекту будівництва у нашій системі – справжні сім кіл пекла. Тому нам вигідніше на 30-40 років брати землю в оренду, купувати майже руїни, хоча й за порівняно помірними цінами, і працювати не покладаючи рук.

– Яким у перспективі бачите свинарство України?

– Взагалі, аналізуючи ринок свинарства нашої країни, розуміємо, що насуваються кардинальні зміни. Ринок вимагає постійно працювати над підвищенням ефективності свиногосподарств та зниженням собівартості виробництва. Крім того триває тенденція до поступового насичення внутрішнього ринку свининою власного виробництва. Матимемо надію, що уряд максимально сприятиме цьому або принаймні не створюватиме перешкод для сільгоспвиробників. А ми, в свою чергу, будемо робити все для того, щоб наші люди могли подавати до столу якісну свинину вітчизняного виробництва.

– Олексію Григоровичу, насамкінець, які поради ви могли б дати нашим читачам?

– У кожної людини своя життєва дорога, цілі, які вона перед собою ставить та способи, за допомогою яких вона їх досягає. Як на мене, головне у житті – сприяти тому, щоб люди, з якими доводиться зустрічатися, працювати і жити, почувалися щасливими. А коли люди задоволені, то й порядок буде в усьому – і в домі, і в господарстві, і в державі.

ШКІДЛИВІ ПОРАДИ

Григорій Неостер, *оригінал статі опубліковано на порталі E-xecutive*

Теоретики менеджменту вже десятки років пропагують ідею про те, що найм, розвиток та утримання персоналу — найважливіша функція успішного керівника. Автор статті підійшов до проблеми утримання персоналу з протилежного боку і задався питанням: а що ж потрібно зробити, щоб позбутися співробітників, причому всіх?

Створення і розвиток бізнесу – завдання не з легких, і вдається це далеко не всім. Однак не кожен готовий собі в цьому чесно зізнатися. Якщо наближення дати затвердження річного бюджету змушує тебе гарячково перебирати всі доступні можливості зменшення витрат, цілком можливо, що ти мрієш про те, щоб компанія – це невичерпне джерело стресів і генератор нерозв'язних проблем – розчинилась у тумані минулого, забравши з собою всі прикрощі й печалі, які отруювали твоє існування впродовж багатьох років.

Та піти – значить, визнати свою поразку, визнати, що ЦЕ ти робити не вмієш, принаймні зараз. Тобі доведеться це пережити. Найжахливіше – розуміючі погляди твоїх учорашніх підлеглих. Ти б волів ніколи не переживати ЦЬОГО, краще б їх усіх просто не стало, щоб вони зникли всі в один момент, як за помахом чарівної палички. Це нескладно – бо існує кілька надійних способів назавжди спекатися співробітників, які ускладнюють тобі життя.

Отже, щоб залишитися єдиним працівником компанії, застосовуй 8 фундаментальних принципів.

1. Поділяй і владарюй!

У твоїх руках повноваження з розподілу відповідальності між працівниками та відділами. Це воістину могутній інструмент. Пам'ятай: що б ти не робив, у працівників не повинно скластися враження, що вони роблять одну спільну справу. Це так згуртовує колектив, що розігнати його потім буде дуже важко. Тому, коли компанія надає які-небудь послуги (приміром, послуги з айнаненінгу), створи два підрозділи: перший має спілкуватися і домовлятися з клієнтом, а другий – робити те, що наобіцяв перший. Якщо перший підрозділ до того ж сформувати повністю зі співробітників, які ще вчора були впевнені, що «айнаненінг» - це назва рідкісної венеричної хвороби, яка буває тільки у парагвайських папуасів, то успіх цього заходу практично гарантовано. Коли через тиждень такої роботи офіс усе ще сповнений працівниками, які трудяться енергійно і натхненно, то у тебе в компанії підібрались на диво терплячі і стримані люди. Що там собі думає відділ кадрів? Цього HR-менеджера давно треба вигнати за такий добір персоналу!

Чим більше буде дублювання в діяльності підрозділів, тим краще. Встанови правило, за яким обидва підрозділи отримуватимуть процент від продажу послуг клієнтам, і через тиждень серед трупиків співробітників на підлозі офісу ти знайдеш роздерті навпіл тушки клієнтів.

2. Створи корпоративні правила і регламенти

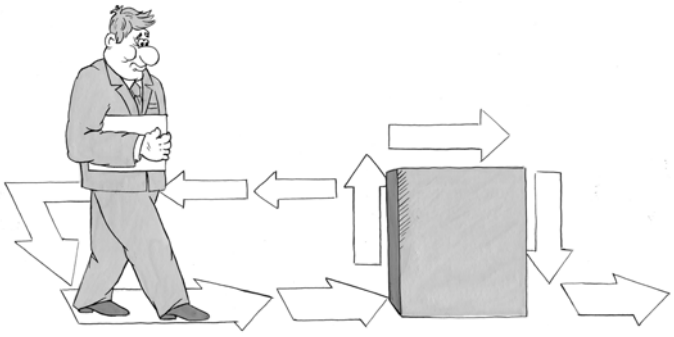

Ані найменшої ініціативи працівникам! Усе, що робиться, кожен крок, кожен подих будь-якого підлеглого мають бути описані й регламентовані. Коли приходити на роботу, як одягатися, як розмовляти по телефону, з ким дружити і що думати – не повинно бути питань, які можна вирішити просто виходячи зі здорового глузду та логіки. Під три чорти здоровий глузд! Нащо він треба, коли є регламенти? Можеш не сумніватися, досить скоро в компанії знайдеться безліч людей, які гідно оцінять твій винахід і залюбки почнуть його вдосконалювати.

– Васю, ти чому не написав відповідь клієнтові?

– А тому, що, за регламентом, я повинен писати відповідь клієнтові лише після того, як 3-й заступник 12-го віце-президента, пан Розумаха, поставить мені завдання у корпоративній інформаційній системі. Він не ставив мені завдання.

– Пане Розумахо, а ви чому не поставили завдання Васі?

– А я, за регламентом, ставлю завдання тільки в тому разі, якщо клієнт надсилає запит по факсу. Запит прийшов по е-мейлу. А про запити, які надійшли по е-мейлу, в регламенті нічого не сказано.

– Так, нам слід внести зміни в регламент.

Вася і пан Розумаха хором:

– Так-так, ми давно про це говоримо, треба внести зміни в регламент, але для того, щоб внести зміни в регламент, згідно з регламентом, треба написати листа з пропозицією внести зміни в регламент президентові. Він винесе його на раду директорів. Рада директорів збирається кожного третього тижня місяця по вівторках, сьогодні середа третього тижня, та доки рішення не прийнято, ми не можемо відповісти на листа клієнта, бо згідно зі стандартами якості, прийнятими в нашій компанії, всі дії співробітників мають здійснюватися у суворій відповідності регламентам.

Найрозумніші швидко зрозуміють, що в таких умовах працювати неможливо, і зроблять ноги, залишаться не найрозумніші, але з ними розправитися простіше.

3. Особисто контролюй працівників

Правило «Васал мого васала – не мій васал» придумали середньовічні недоумки, які нічого не розуміли в управлінні. Відтоді управлінська думка зробила крок далеко вперед, а методи управління досягли такої досконалості, що в сучасній компанії президент може особисто контролювати всіх і кожного. Причому контролювати треба все: коли працівник приходить на роботу, коли йде, що робить, як робить і які інтернет-сайти відвідує. Особисто зустрічай при вході працівника, який спізнився на 7,5 хвилини. Ніщо не може виправдати його провину, а те, що напередодні він пішов з офісу опівночі, це виключно його вина: він просто не встигає виконувати завдання вчасно. Не треба нічого питати чи утруднювати себе коректністю формулювань, узагалі краще не говорити. Вистачить зробити такий вираз обличчя, наче в тебе цього ранку померли всі родичі. Працівник має відчути всю гаму почуттів і зрозуміти, як прикро тобі, що він порушує регламент своїм спізненням на роботу. Для особливо нетямущих можна подивитися багатозначно на годинника й докірливо похитати головою.

І головне – не вирішуй ніяких питань. Керувати просто – треба призначити відповідального, дати йому якенебудь завдання. При цьому повноваження, необхідні для його виконання, слід залишити за собою, ні, краще передати їх іншому працівникові, так буде загадковіше. І можна спокійно ждати, доки твій підлеглий з цим не впорається. Потім його треба вилаяти, покарати і дати інше завдання або звільнити. Те саме можна проробити з другим, якому було дано повноваження, але завдання не ставилось. Щоб знав! Головне – не приймати самому ніяких рішень. Муторна це справа, помилитись можна, а потім усі тикатимуть на тебе пальцем і казатимуть «Фі!». Ні, це надто ризиковано, краще давати завдання іншим.

А собі можна знайти в цей час безліч цікавих занять. Наприклад, переформатувати телефонний довідник, шукати в книжках розумні думки, які потім можна повісити на стіну, оформляти черговий шаблончик документа, написати ще парочку регламентів: «Дії працівників компанії «Маулауї айнаненінг» у разі посадки на Землю пілотованого інопланетного літального апарата» та «Дії працівників компанії «Маулауї айнаненінг» у разі посадки на Землю безпілотного інопланетного літального апарата». Керівник має бути далекоглядним і передбачати всі ситуації. А раптом завтра прилетять інопланетяни? Причому невідомо ж, на чому прилетять! Що вони подумають про керівника компанії, чиї працівники не знатимуть, як при цьому поводитись?

Ти, звісно, вже подбав про те, щоб у регламентах було написано про те, що має бути на столі працівника, що він має право вішати над столом і що має лежати в його тумбочці. Чим загадковіші й незрозуміліші правила, тим краще. Наприклад, можна заборонити всім користуватися зеленими фломастерами або змусити всіх одягатися в корпоративні кольори. Тепер саме час зробити так, щоб усі це виконували. Обходь офіс особисто щоранку й перевіряй, що лежить на столах, висить на стіні або лежить у тумбочках працівників. Завдяки цьому можна щодня знаходити десятки приводів для покарань і звільнень.

4. Частіше звільняй працівників

Згідно з популярною теорією, сучасна компанія, яка динамічно розвивається, повинна розвиватися так динамічно, що не всі працівники повинні встигати за нею. Чудова думка! Значить, плинність кадрів має бути високою. Причому недобре, коли працівники йдуть за власним бажанням. У стороннього спостерігача може скластись неправильне враження, наче в компанії щось не так. Щоб ніхто не міг навіть подумати про це, треба, щоб працівників, звільнених з ініціативи адміністрації, було більше, ніж тих, хто пішов за власним бажанням. Тоді всі розумітимуть, що працювати в «Маулауї айнаненінг» – це не бички на вітер кидати. Це діло серйозне,

і мало хто впорується з такою складною роботою. Найздогадливіші самі після кількох років роботи розуміють, що їм не потягти, і йдуть.

Щодо інших доводиться вживати непопулярні заходи, але без цього не можна, коли цього не зробити, обов'язково знайдуться такі, які вирішать, що все написане в «Кадровій політиці» – суща правда, а компанія справді чекає від них, що вони пропрацюють тут до глибокої старості, з кожним днем стаючи дедалі досвідченішими, тим самим завдаючи непоправної користі компанії. Доручи менеджерові з персоналу оповіщати працівників про всіх, хто не пройшов випробувальний строк. І не треба нічого пояснювати. Формулювання «звільнений з ініціативи адміністрації як такий, що не впорався з поставленими завданнями», цілком достатньо. А що це за завдання, хто ставив і чим не влаштовує те, що було зроблено, знати всім не обов'язково. Врешті-решт, ти не зобов'язаний ні перед ким ні в чому звітувати. Не королівська це справа!

Коли працівник іде сам – це неприємно. Але грамотні управлінські дії можуть пом'якшити і це. Накажи менеджерові з персоналу проводжати всіх, хто залишає компанію, посланням усьому колективу приблизно такого змісту: «Сьогодні пан Коваленко, на нашу загальну радість, прийняв нарешті рішення звільнити нашу компанію від своєї нав'язливої присутності. За час роботи в нас цей негідник набрався досвіду і став достатньо кмітливим, щоб зрозуміти, що він нафіг нікому такий не потрібен. Тож усі разом побажаймо йому подальших успіхів за межами нашої компанії».

Звичайно ж, це не сподобається решті працівників, і вони замисляться над тим, щоб пошукати інше місце роботи. Але це не біда, прийдуть нові, і доки вони зрозуміють, як усе це працює, мине кілька місяців. Потім їх теж можна буде звільнити. Ну і, звісно, треба подбати, щоб усі ці колишні працівники якомога менше спілкувалися з працівниками нинішніми. Тож заходити в офіс – боронь боже.

5. Кадри понад усе

Головне в успішному управлінні компанією – створити команду однодумців. Однодумців не обов'язково має бути багато, у принципі вистачить одного. Але це має бути постать! Єдність поглядів неважлива, по правді кажучи, краще, щоб у нього взагалі не було ніяких поглядів. Власний погляд – це завжди ризик, що він може не зійтись із твоїм. Головне – абсолютна лояльність і маніакальна старанність, усе інше не має значення.

Освіта, досвід попередньої роботи, кваліфікація, сумнівна репутація – все це не має ані найменшого значення для кандидата на посаду людини номер два. Хоча ні, є ще один фактор, який треба врахувати. Це реакція на нього інших працівників. Тут можна довго добирати, випробовувати й експериментувати. Зайво нагадувати, що це має бути людина зі сторони, абсолютно не знайома ані з компанією, ані зі специфікою айнаненінгу взагалі. Зручні в цьому плані різного роду вільні консультанти і тренери з того, що і без них усі роблять більш ніж добре. У них є одна незаперечна перевага. Їх можна обкатати на трудовому колективі. Запросити прочитати парочку семінарів, лекцій, провести тренінг. І коли в компанії не залишиться жодної людини, яка може відчувати з приводу кандидата бодай якісь емоції, відмінні від роздратування, неприйняття чи фізіологічної огиди, або хоча б не відчувати нічого, тоді можна бути впевненим: це ВІН. І тепер саме час роздавати йому різного роду регалії, звання, посади, персональні привілеї та особливі повноваження. Працівники це швидко оцінять і зроблять правильні висновки.

6. Ніколи не сумнівайся у собі

Раз уже ти володієш компанією, яка продає айнаненінг, то ніхто краще за тебе не знає, що це таке. Що можуть знати ці рафіновані хлопчики, які гибіли в інститутах над книжками, а потім по півроку гноїли свої худосочні тільця на якому-небудь ВАТ «Тундравидобутокзапасівкраїни» або ВАТ «Нашасилавплавках», тоді як ти, справжній ас, борознив безмежні простори нашої планети на великих кораблях. Ти ж найрозумніший, ти вже тоді знав про айнаненінг усе, а після того, як прочитав і розфарбував 12-сторінкову брошуру «Все про айнаненінг», ти зрозумів, що більше за це дізнатися просто неможливо. Це просто, як два пальці об асфальт, і коли здавання чергового айнаненінгового проекту супроводжується нічними бдіннями шести чоловік, то це виключно через їхню дурість. Просто вони не спромоглися прочитати і розмалювати «Все про айнаненінг», а обмежилися тільки прочитанням. Смішні люди. Тепер у тебе є повне моральне право писати статті на будь-які теми з галузі айнаненінгу. Та й писати особливо не треба, все давно написано. Просто поритися в інтернеті, і хвилин за сорок можна злабати опус будь про що. На роботу з фотографом часу піде трохи більше: надавання обличчю розумного виразу потребує куди більших зусиль. І хай тебе не бентежить, що видання згодні публікувати твої статті за ціною рекламних матеріалів. Це капіталізм, де кожен заробляє гроші як може. Зате тепер твоїм підлеглим доведеться проявити небачені чудеса кмітливості й метикуватості, неодноразово вислухову-

ючи від колег з інших компаній оцінку розумових здібностей шефа разом з риторичним запитанням: «Ну, і що ти, такий розумний, робиш у цій компанії?». Марнославні довго не витримають.

7. Використовуй працівників на всі 100%

Давно відомо, що проблему треба вирішувати одразу як вона виникла. Якщо набирати некваліфікованих працівників на самому початку, позбутися їх потім буде простіше. Із кваліфікованими може виникнути клопіт. Вони, як правило, вважають за краще, щоб компанія оцінювала їх за професійні досягнення. Інша річ – дилетанти. З ними і мороки менше, і використовувати їх можна у ширшому, так би мовити, спектрі.

Отож якщо на співбесіду до тебе прийшла гарненька дівчина, професійні дані якої не такі хороші, як дані, жодним чином не пов'язані з професійною діяльністю, та ще на додачу до всього в неї такі амбіції, що перші два параметри на їх тлі здаються величиною безмежно малою, не варто одразу відхиляти її кандидатуру. Те, що на цю зарплату можна найняти двох цілком професіональних айнаненерів, ще нічого не значить. Айнаненери тільки й можуть, що айнаненити, і крім цього користі від них ніякої, а тут - дівчина симпатична. Подивись на цю ситуацію з різних позицій. Напевне знайдеться така, яка сподобається вам обом.

Ну, навіть якщо їй не одразу сподобається, то рано чи пізно вона зрозуміє, що за ті гроші, які їй платять у компанії, цю позицію треба полюбити всією душею і засвоїти... всім тілом. Звичайно, можливі додаткові витрати – так, дрібнички: перепланувати офіс, змінити рекламну стратегію і фірмовий стиль. Але то пусте. Зате всі ці розумники-айнаненери тепер знатимуть свою вартість у новій шкалі корпоративних цінностей. Є шанс, що комусь це не сподобається. А як набридне, то будь-коли можна припинити, просто звільнивши. У матросів є вопроси?

8. Роби дрібні капості

О, тут поле для діяльності воістину безкрає! Просто звільнити працівника, який не сподобався, - це надто тривіально. У даному питанні слід виявити вигадливість і кмітливість. Звільнити його треба в п'ятницю ввечері, коли він уже пішов з роботи, попередньо давши завдання на вихідні. Доручити системному адміністраторові відключити його від мережі і видалити всі файли з його комп'ютера, особливо інформацію особистого характеру, хай він довго пам'ятає, відновлюючи втрачене. Працівник нічого не повинен знати про своє звільнення до того моменту, доки не прийде на роботу в понеділок і там не зустріне спеціально навченого співробітника, який пояснить йому, що його звільнено і йому слід негайно залишити офіс.

Після цього можна написати колишньому працівникові листа з викриттям його ницої сутності. Тут можна не добирати слів: чим більше бруду, тим краще. Правдивість фактів не має значення – хто буде розбиратись? Листа слід відправити... ні-ні, не колишньому працівникові. Він, звісно, зараз в ейфорії від щастя, яке так несподівано впало йому на голову, і не може адекватно оцінити гостроту моменту. Відправити треба, буцімто помилково, кому-небудь із працівників. Неформальні комунікації штука все-таки іноді корисна. Вже через годину весь офіс захлинаючись читатиме і обговорюватиме, який мерзотник працював у компанії і який молодець наш президент, що вчасно розгледів гадюку, яка пригрілася на грудях добродушного господаря.

Напиши гнівного листа працівникам. Привід у принципі не важливий. Головне – показати всьому колективу, які вони все-таки негідники. Можна, наприклад, знайти в інтернеті список порносайтів і розіслати всім працівникам листа з твердженням про те, що це статистика відвідань із проксі-сервера компанії за останній місяць. Нехай усі знають, що вони працюють у компанії маразматиків і сексуальних збоченців, сумнівним чином орієнтованих. А головне, що ніхто в компанії не працює, всі тільки те й роблять, що риються в інтернеті в пошуках полунички, непродуктивно витрачаючи робочий час і гроші компанії. Після цього інтернет можна від'єднати всім. Атавізм це рудиментарний. Сучасна компанія може зовсім обійтися без доступу до інформаційного простору.

Дехто вважає свята штукою приємною. У свята прийнято дарувати одне одному подарунки і казати приємні слова. Дикі люди!!! Гають дорогоцінний час на такі дурниці. Використовуй свята максимально ефективно. Це найпідходящіший момент нагадати працівникам про всі їхні недоробки і промахи. Працівник не впорався з поставленим завданням і завалив проект «МДК-Дурекс»? Хоч він у глибині душі й розуміє, що цей проект від самого початку являв собою квінтесенцію людської глупоти й навряд чи міг бути коли-небудь реалізований, йому все одно буде неприємно згадувати про це! Не можна пропустити таку нагоду! Треба діяти швидко, доки спогади ще свіжі! Найкращим подарунком йому буде дешева футболка з яскравим написом «МДК-Дурекс форева» на грудях. Якихось 10 гривень – смішна плата за можливість зіпсувати людині настрій на цілий день.

Порядок понад усе. Особливо в документообігу і зберіганні інформації. Ти, як президент компанії, звичайно ж, маєш доступ до всіх файлів на сервері і на комп'ютерах працівників. Жодної хвилини не сумнівайся, що ніхто краще за тебе не знає, як мають називатися файли і де вони мають зберігатися. Якщо в тебе є хоч найменша підозра, що 300-сторінковий документ «Звіт для VIP-клієнта, треба відправити завтра.doc», створений два тижні тому, містить нікому не потрібні матеріали дворічної давності, можеш сміливо видалити його без можливості відновлення. Ну, в крайньому разі перейменувати на «Фігня всяка.doc» й перемістити в каталог «Ё:\Фігня всяка\Минуле століття\Різне\Архів\Видалити\Відстій\Інше». Не здумай кому-небудь сказати про це. Ти не уявляєш, наскільки кмітливі деякі працівники, коли йдеться про їхню роботу, при найменшій підказці вони можуть його і знайти.

Ну, а коли ти ще не хочеш прийти вранці в офіс і виявити, що крім тебе інших людей у компанії не залишилося? Тоді просто не роби нічого з того, про що написано в цій статті. А зекономлені ресурси свого організму використай для organizational development.

Іноземні менеджери в українських компаніях: плюси та мінуси співпраці

Ірина Панібратець, *директор з розвитку рекрутингової компанії «AgriPersonnel»*
Дар'я Ветренко, *спеціаліст з пошуку та підбору персоналу рекрутингової компанії «AgriPersonnel»*

Експати – доволі новий термін в українській мові, ще не внесений до словника. Попри це, в Україні його використовують у різних контекстах досить часто. Тому, насамперед, варто визначитися з термінологією, що використовується.

Експат (лат. *ex* – поза, *patria* – батьківщина) – працівник, який отримав призначення на роботу поза межами своєї країни. У даному разі принциповим буде зазначити, що експат з самого початку розглядає свій переїзд як тимчасовий. Попри визначення, під яке підпадають усі іноземні громадяни, які приїхали на роботу, експатами в Україні прийнято називати лише топ-менеджерів і провідних фахівців, що працюють за контрактом.

Моду на експатів – іноземних управлінців і фахівців середньої ланки – було започатковано в середині 1990-х через нестачу досвіду роботи в ринкових умовах у місцевого менеджменту. На відміну від інших секторів економіки, в АПК ця тенденція проявилась пізніше – менш ніж десять років тому. Тоді разом з попитом на нову техніку і технології зросла потреба в людях, які вміють з ними працювати і здатні передати свій досвід іншим.

Однак якщо на перших етапах залучення іноземних фахівців керівники компаній ставилися до експатів як до панацеї, то зараз прийшло усвідомлення, що іноземний менеджер – це, перш за все, співробітник, у разі правильного використання досвіду якого можна отримати хороший результат.

Під час підготовки цієї статті ми поспілкувалися з керівниками близько десяти компаній, які мали безпосередній досвід залучення експатів. Спробуємо детальніше розібратись, хто й навіщо запрошує цих фахівців в український агробізнес, а також визначити плюси та мінуси такого залучення.

Якщо говорити про кваліфіковані кадри, то експатів здебільшого залучають там, де потрібні унікальні знання в специфічних сферах сільського господарства, які ще не досить розвинені в Україні, або в разі необхідності проведення виробничої експертизи з метою вдосконалення використовуваних технологій. Це продиктовано, найперше, тим, що запрошені фахівці мають більше досвіду в налагодженні бізнес-процесів, а також впровадженні нових стандартів контролю якості. У випадку, коли вимоги до позиції включають міжнародний досвід, компанія, найпевніше, буде більш охоче розглядати залучення експатів. Роботодавці розуміють, що іноземні менеджери привозять із собою специфічну експертизу як в області загального управління, так і в більш вузьких областях: технологіях або новітніх розробках у різних індустріях.

Існує думка, що експати, порівняно з українськими фахівцями аналогічної кваліфікації, є більш дисциплінованими, мають великий досвід роботи в ринкових умовах, досвідченіші щодо технологій. Коли компанія переоснащується і переходить на сучасні технології – без іноземних фахівців обійтися буде важко.

Перед ухваленням рішення про залучення співробітника-експата роботодавцеві слід врахувати усі вигоди і ризики такого найму. Однак є ситуації, які потребують

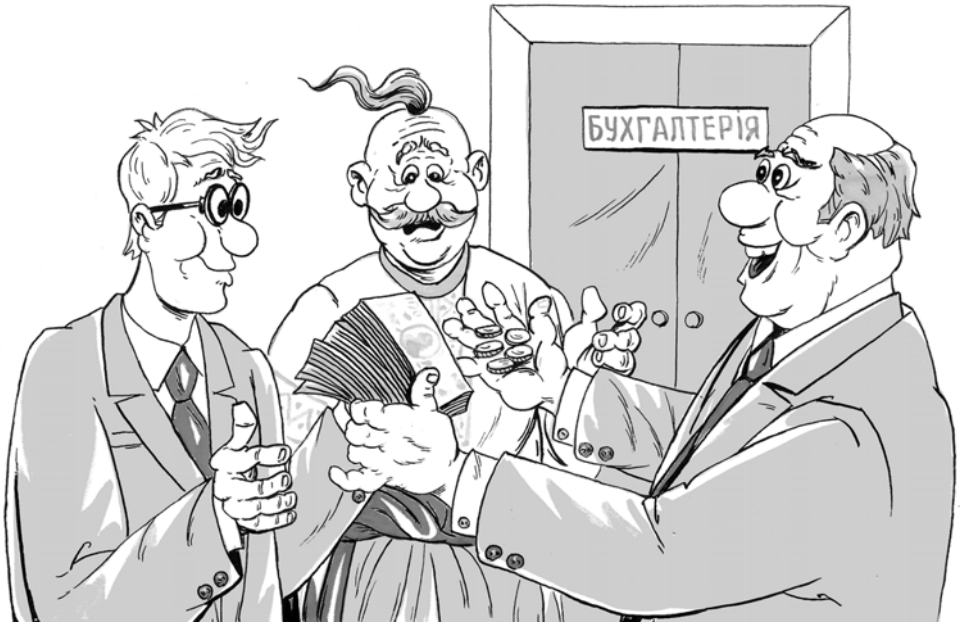

залучення іноземних фахівців. Це пов'язано, наприклад, із застосуванням новітніх технологій.

Наразі основною цінністю експатів є можливість їхнього використання в ролі носіїв корпоративної культури саме тому, що вони є представниками інших країн. Експати мають велику свободу висловлювань, прямо і відкрито заявляють про своє ставлення щодо різних ситуацій, що зміцнює в компанії культуру відкритості й довіри. Експати «приносять» нові знання, варіанти вирішення проблем з урахуванням міжнародного експертного досвіду. Налагоджені зв'язки з колегами в інших країнах допомагають швидше знаходити правильне рішення. Але, як завжди, тут є й зворотний бік. За спостереженнями учасників ринку, не всім компаніям вдається повністю інтегрувати «варягів» у своє локальне середовище, що пов'язане з коротким терміном перебування – у середньому від одного до двох років. У зв'язку з цим, пояснюють фахівці, у місцевих співробітників може виникнути недовіра, спроба дистанціюватися від тимчасово відрядженого іноземного колеги.

Серед інших переваг іноземного менеджера перед вітчизняним можна виділити досвід ведення бізнесу в розвинених країнах, прогресивний підхід до вирішення завдань, європейський стиль управління, культуру європейських вишів. Але й ми швидко вчимося. Наразі багато українських студентів отримують необхідну освіту за кордоном, крім того, вони краще розуміють специфіку вітчизняного ринку, швидше адаптуються і пропонують не менш ефективні рішення для розвитку бізнесу.

До того ж вітчизняний «менеджерський продукт», що б там не казали про зменшення розриву в розмірах компенсаційних пакетів «наших» і «не наших», є дешевшим. Зокрема, на сьогодні середня заробітна плата для експатів – головних агрономів або керівників департаментів рослинництва – становить $5-8 тис., а заробітна плата керівників (генерального, операційного директора) може сягати $25 тис. Зазвичай для експатів передбачено солідний компенсаційний пакет, що включає повне забезпечення перебування в країні іноземця та його сім'ї (дружини/чоловіка і дітей). Тобто компанія зобов'язана взяти на себе всі турботи з пошуку і оплати квартири, реєстрації в органах міграційного обліку, надання податкової підтримки, що є зовсім не простою процедурою.

Компанія-роботодавець часто бере на себе турботи щодо оформлення документів для всієї сім'ї іноземного фахівця, включно з придбанням медичної страховки і пошуку школи й дитячого садочка для дітей. Крім того, з метою безпеки компанії нерідко не дозволяють експатам самостійно керувати автомобілем і надають засіб пересування разом з водієм. Кінець-кінцем витрати на утримання експата в нашій країні цілком відповідні їхнім зарплатам, що фактично подвоює витрати компанії.

Тим, хто в змозі утримувати європейського менеджера, складно змусити його працювати з повною віддачею – нарікають експерти і керівники компаній. На відміну від українців, які звикли до «битви за врожай» та інших виробничих форс-мажорів, іноземці вважають за краще працювати більш розмірено, ділиться своїми спостереженнями один з керівників агрокомпанії. Різниця в менталітеті, помножена на незнання мови, іноді знижує ефективність проектів, для реалізації яких їх запрошують.

Експерти визнали, що в іноземних менеджерів є перевага у вигляді досвіду ведення бізнесу в розвинених країнах, європейського стилю управління і прогресивного підходу до вирішення проблем, а також освіти у європейських вишах. Водночас вони зазначають, що наразі цим можуть похвалитись й вітчизняні фахівці: з часом вони перестали поступатися експатам щодо освіти, досвіду й підходів до ведення бізнесу. До того ж українці мають важливу перевагу – знання специфіки місцевого бізнесу, на відміну від іноземців, які не завжди розуміють особливості нашого менталітету.

Переваги та недоліки у залученні співробітника-експата	
Беззаперечні плюси	*Основні мінуси*
1. Запровадження новітніх технологій. У деяких компаніях (переважно транснаціональних) період запровадження європейських технологій уже минув, в інших лише починається. Бізнес активно розвивається, і в цих умовах виникає серйозна потреба в іноземних фахівцях, які вже опанували певну технологію. **2. Передача досвіду.** Безпосередньо випливає з попереднього пункту. Якщо іноземці володіють новітніми технологіями, то вони можуть передавати цей досвід українським фахівцям, тобто готувати кадровий резерв. **3. Покращення іміджу.** Наявність співробітників-іноземців підвищує престиж компанії в бізнес-співтоваристві. **4. Ведення переговорів.** Переговори з іноземними партнерами краще вдаються експатам, грає на руку роль «свого», що є дуже важливим для просування компанії на міжнародний ринок. **5. Культурна складова.** Експати є носіями європейської культури і європейської системи управління, але плюсом це буде лише в тому разі, якщо компанія має бажання виходити на міжнародний ринок. В іншому випадку це може бути негативним, так як європейська система управління не сумісна з нашим менталітетом.	**1. Витрати.** На жаль, співробітник-експат обійдеться компанії на порядок дорожче, ніж місцевий фахівець. Щоб «переманити» співробітника, роботодавцеві слід запропонувати йому заробітну платню більшу ніж та, яку він отримує на старому місці роботи. Додайте до цього плату за житло, витрати на обслуговування корпоративного автомобіля та зарплату водія, витрати на перекладача, транспортні витрати для поїздки до своєї країни і назад, а якщо потрібний вам фахівець приїздить із сім'єю, то оплату дитячих дошкільних і шкільних установ. Також доведеться оплатити реєстрацію експата і видачу всіх необхідних дозволів для в'їзду фахівця до країни. **2. Оформлення експата на роботу у компанію.** Щоб залучити іноземного фахівця до роботи, роботодавцю знадобиться не один місяць: потрібно оформити квоту, отримати дозволи на компанію та іноземного фахівця, оформити запрошення. Цілком ймовірно, що компанії буде потрібна додаткова штатна одиниця, яка буде опікуватись оформленням усієї документації. **3. Менталітет.** Більшість іноземних топ-менеджерів не володіють українською чи російською мовами і не знайомі з нашою культурою. Як наслідок – труднощі у застосуванні правильних бізнес моделей, та й взагалі проблеми з комунікацією на роботі.

Дедалі більше компаній залучають іноземних фахівців в якості консультантів чи перевіряльників. Якщо говорити про статистику, то вона вказує, швидше за все, не на якийсь домінуючий тренд, а на те, що кожна комерційна структура вирішує питання про європейських фахівців в індивідуальному порядку, керуючись не модою, а винятково доцільністю для власного бізнесу та планами щодо розвитку.

Без залучення іноземних професіоналів українським компаніям не обійтись. Але кожне рішення щодо запрошення експата має бути обґрунтованим, підготовленим та професійно реалізованим. Варто чітко усвідомлювати, що іноземці сприймають Україну як тимчасове місце роботи, а отже, потрібно розуміти та планувати, що буде, коли закінчиться контракт.

СВИНАРСТВО УКРАЇНИ НЕ МОЖЕ БУТИ ЗБИТКОВИМ – ВІДТОЧУЙТЕ ЗНАННЯ І ТЕХНОЛОГІЇ

Починали з нуля, а зараз у двадцятці найкращих

Сьогодні «ВК і К» серед найпотужніших м'ясопереробних підприємств України. А з чого все починалося, адже знаємо, що «ВК і К» має багатогалузеву структуру?

Підприємство починало працювати як будівельне. Але коли прийшла перша хвиля кризи у 1997 році – занепадали заводи, не було для кого будувати – постало питання, куди йти далі. Було багато різних ідей, але ринок сам диктує умови та підказує напрямки, треба тільки вміти помічати ці сигнали та вчасно на них реагувати. Ми навіть займалися виробництвом свічок у часи енергетичної кризи в Україні, а коли ковбасні вироби стали справжнім дефіцитом само собою виникло рішення створити власну м'ясопереробку. Обсяг виробництва спершу був мінімальний – зараз згадуємо ті часи, коли переробляли дві свині та одну корову на тиждень, із посмішкою. Працювали збитково, а витягували тільки за рахунок інших підрозділів. На той момент м'ясопереробки в нашому місті не було, ми починали з нуля, намагалися максимально зберегти попередній колектив, навчити людей. Переломним став момент, коли запросили технологів із Чехії, які розробили для нас перших вісім видів продукції.

А як з'явилась ідея займатися свинарством?

Коли ми вже організували власну бійню та переробку, логіка підказувала, що треба мати і свою сировину, що і за якістю, і за економічними показниками підприємству набагато вигідніше. Якщо, наприклад, ми закуповуємо сировину в підприємства, яке від нас за 400 кілометрів, то це вже 50 копійок на кожен кілограм, за логістику. Наш свинокомплекс «Світловодський бекон» всього за 20 кілометрів, і завдяки постійному вдосконаленню технологій зараз може похвалитися справді високими економічними показниками. Зокрема, забійний вихід м'яса із туші – 75-76%.

А як було створено «Світловодський бекон», і як досягаєте таких гарних економічних показників?

Ми купили старий комплекс у дуже занедбаному стані. Була велика спокуса залишити все як є – на солом'яній підстилці, але пощастило, в нашому районі немає соломи. Півтора року я вивчав різні концепції, відвідував Польщу, Німеччину, Чехію, дивився, як

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Валентин Валентинович Козярчук,
засновник і власник підприємства ПП «ВК і К»

Народився 1956 року на Одещині. Після служби в армії у 1976-му доля привела у м. Світловодськ. Працюючи на різних підприємствах міста, пройшов шлях від слюсаря до головного інженера. У душі завжди був творцем, тому після закінчення Полтавського інженерно-будівельного інституту з 1988 року поринув в улюблену справу з головою. Став засновником чотирьох успішних підприємств: ТОВ «Світ-Ро-К», ПП «ВК і К», ТОВ «Тандем», ФГ «ВК і К».

Енергійний, лідер по натурі. Не байдужий до життя громади, тому як депутат міської ради докладає максимум зусиль для розвитку «міста на світлих водах», що вже стало рідним. Його меценатство не залишилося непоміченим: Валентин Валентинович нагороджений Почесною грамотою Кіровоградської обласної державної адміністрації та обласної ради і нагрудним знаком «З добром до людей», орденом «За патріотизм». За допомогу в будівництві у Світловодську собору Покрови Пресвятої Богородиці та недільної школи митрополит Володимир нагородив його орденом Нестора Літописця Святого Агапія II ступеня та Святого Володимира III ступеня. За активну громадську роботу, зокрема спортивно-виховну роботу з молоддю, нагороджений козацьким орденом Георгія Побідоносця I і II ступеня, Ангела-хранителя I ступеня, морським кортиком.

Одружений. Найбільшим багатством вважає люблячу родину – у нього п'ятеро дітей та п'ятеро онуків.

Фото 1. Валентин Валентинович- молодший – права рука і надійна опора

Фото 2. І це лише частина колекції підприємства

працюють люди в Європі, і вирішив, що треба використовувати найсучасніші технології. Впевнений, якби ми пішли півзаходами, то через п'ять років були б уже неконкурентними. Гарну собівартість можна отримати, застосовуючи тільки найсучасніші технології.

Залишаться ті, що матимуть 25-30% рентабельності

А яка зараз собівартість у вашому господарстві, враховуючи, що купуєте корми?

Ми ще не високорентабельні. Але ми розвиваємось. У країнах ЄС собівартість становить 9-10 гривень, тим часом в Україні 40% господарств навіть при гарній ціні 17-18 гривень збиткові. Але ж у нас зарплати значно нижчі, ніж у тій же Польщі, корми там дорожчі на 100 доларів, тому що вони закуповують у нас зерно. Як ми можемо працювати збитково, маючи такі умови? Ціна 17-18 гривень за кілограм живої ваги триматиметься в Україні ще пару років максимум, поки не почнуть працювати на повну потужність крупні свинокомплекси, які будують зараз. А далі на ринку залишаться тільки ті господарства, які досягнуть отих 9-10 гривень собівартості, тобто 25-30% рентабельності. Решта, які не перебудуються, просто не виживуть. Тому нині наше завдання – настільки «вилизати» і відшліфувати технології, щоб ми були успішними, ніж наші сусіди. Лиш після цього можна буде задумуватися про поставки м'яса закордон.

За рахунок чого ще плануєте підвищити рентабельність?

Нарощуємо поголів'я. У планах вийти на 1200 свиноматок, а в перспективі – на 2000 та на 40 000 поголів'я на рік. Ми отримали статус племінного господарства по Великій Білій породі і працюємо над отриманням відповідного статусу по Ландрасу. Серед основних завдань – продавати більшу частину як племінних, а не товарних свиней: це інша ціна й інша економіка. Крім того, зараз активно вдосконалюємо генетику, оскільки плануємо також реалізовувати товарних поросят на дорощування і відгодівлю.

Використовуєте тільки свої кошти? Чи, може, берете кредити, вдаєтесь до інвестицій?

На жаль, у нас немає стільки коштів, щоб побудувати все під ключ та одразу завести свиноматок, тому змушені використовувати кредити. Інвестиційними вливаннями не цікавились. Однак нині йдеться про співпрацю з однією американською компанією у новій для нас галузі – овочівництві за найсучаснішими ізраїльськими технологіями.

А чому овочівництво? Що спонукало зайнятися саме ним?

Це надзвичайно перспективна галузь, якщо врахувати, що за останні п'ять років імпорт картоплі, капусти, цибулі, моркви та огірків до України зріс майже у 20 разів. Причому завозимо такі традиційні для нас овочі переважно із Єгипту, Нідерландів чи Ізраїлю – країн, де землі практично немає. Сьогодні капустина на базарі коштує 2 долари – це фантастична ціна. В цьому році насіння капусти, моркви і цибулі закупили в 3-4 рази більше, ніж у минулому, оскільки бачать ціну, яка склалася. Я розумію, що після збору врожаю буде обвал цін, і ті, хто не має потужностей для зберігання урожаю, залишать його на полі. Років п'ять тому я їхав у Карпати на лижі і в Вінницькій області, на полях біля Бугу, бачив покинуту капусту – ціна була така, що її не варто було збирати: 30 копійок. Передбачаю, що схожа ситуація буде і в цьому році. Але ми вже будуємо холодильники на 10 тис. тонн, саме під свою програму.

Основний індикатор якості

Валентине Валентиновичу, у вас у кабінеті справді багато нагород. Яка із них найбільш пам'ятна?

Напевне, «Всеукраїнський знак якості», який нашому підприємству вручили в 2005 році на церемонії «Вища проба».

ДОСЬЄ – ПІДРИЄМСТВО

ПП «ВК і К»
м. Світловодськ, Кіровоградської області

Історія. М'ясопереробне підприємство «ВК і К» бере свій початок від фірми «Світло-Ро-К», заснованої в 1992 році, яка спочатку працювала на ринку як підприємство оптової торгівлі. Нині фірма займається залізобетонними виробами. У квітні 1997 року на підприємстві відкрився цех із виробництва ковбасних виробів. За короткий час продукція цеху завоювала визнання споживача.

Здобутки. Сьогодні ПП «ВК і К» входить до двадцятки найкращих в Україні. В асортименті підприємства більше 160 найменувань ковбас та м'ясних делікатесів – від найдоступніших до елітних.

На підприємстві використовують сучасне високотехнологічне обладнання. Технологи постійно вдосконалюють рецептуру, контролюють якість на всіх етапах виробництва. М'ясокомбінат має свій забійний цех, а продукцію виготовляють тільки з натуральної сировини, яка пройшла екологічний контроль. Великою перевагою для підприємства є наявність власної сировинної бази – свинокомплексу у ФГ «ВК і К».

Крім того, до структури підприємства «ВК і К» входить кондитерський цех, який випускає більше 50 видів кондитерських виробів.

Один із нових напрямків підприємства – овочівництво з використанням найсучасніших технологій крапельного зрошування.

Цю нагороду отримують найкращі зразки вітчизняної продукції. Які секрети такої якості, які фактори на це впливають?

По-перше, сировина. Ми не працюємо на імпортній. Використовуємо власну або куплену на Україні в інших підприємств. По-друге, тільки свіже м'ясо, заморожене не використовуємо: привозимо, забиваємо і відразу охолоджене м'ясо йде на переробку.

Я часто питаю господарів підприємств: «А ви споживаєте продукцію, яку виробляєте?» Тому що це – один з основних показників якості.

Звичайно. Наше м'ясо я беру додому і не боюсь годувати ним своїх дітей та онуків, тому що ми нічого, крім нормальних кормів, не застосовуємо.

Зараз асортимент продукції ТМ «ВК і К» – 160 найменувань. Щомісяця у вас з'являється три-чотири нові назви . Звідки черпаєте ідеї та натхнення?

Дуже часто запрошуємо технологів з-за кордону, та й свої розробляють новинки. До речі, головний технолог, Тетяна Володимирівна Козленко, працює на підприємстві вже 14 років. Ми зараз прийняли нового директора з продаж і нарощуємо їх обсяги – 10% кожен місяць. Найпопулярніша наша продукція – «Віденська». Це наш бренд, ми самі розробили рецептуру. «Світловодська напівкопчена» чудова, варена продукція – дуже гарна: сардельки, ковбаса «Дитяча». До речі, ковбасу нашу я також їм.

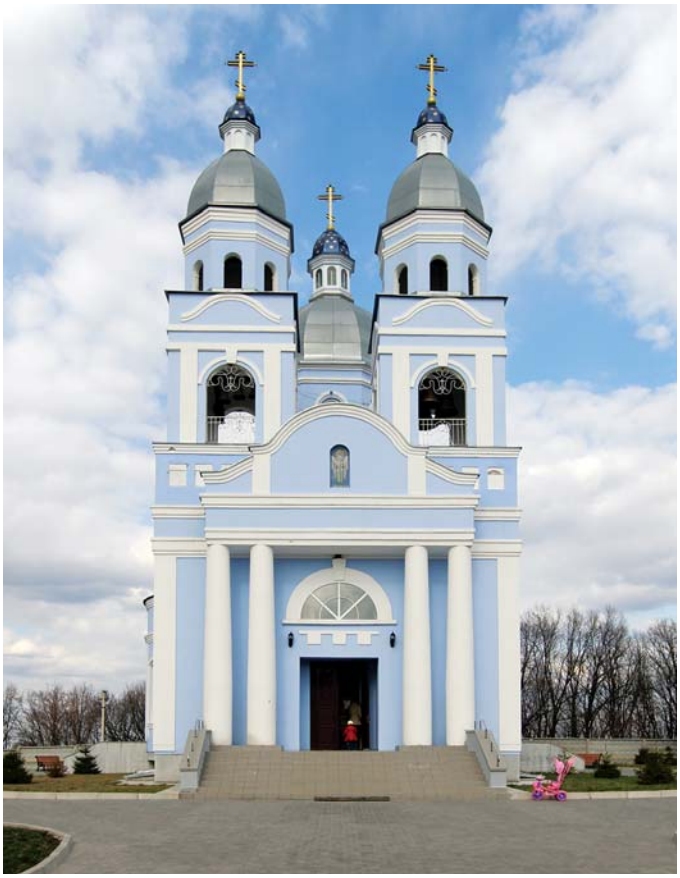

Фото 3. Собор Покрови Пресвятої Богородиці

А в яких торговельних мережах представлено вашу продукцію?

«Фуршет», «Сільпо», «Еко-Маркет», «Білла», «Ашан», «Гранд Маркет». Крім того, маємо власну мережу фірмових магазинів у Світловодську.

Про найцінніше

Успіх будь-якої справи залежить від колективу. Мене особисто вразив ваш персонал. Я в захваті від спеціалістів, які говорять про свою справу з вогником в очах. Як стимулюєте та підтримуєте команду, щоб був цей результат?

Так, колектив – це найцінніше, що є в компанії. Все залежить від особистості директора, який проводить тренінги, навчає колектив. Наші люди отримують гарні зарплати, для провідних спеціалістів і квартири купуємо. Є певна корпоративна етика на підприємстві. Коли я збираю людей, наголошую на тому, що єдине, чого пробачити не можна, – злий умисел: дії, які завдають збитків підприємству. Якщо людина помиляється в рецептурі, то це можна вибачити, та й то – якщо прописані всі процеси, то ти не повинен помилятись.

А яка порада стала найкращою у вашому житті?

Роби те, що потрібно, і будь, що буде. Був у моєму житті колись дуже важкий період. Я поїхав у відпустку (років шість не відпочивав), а мої перші заступники та мій бухгалтер нечесно зі мною повелися. Проблема була серйозна, але мені дуже допоміг Дейл Карнегі: «Живи тільки сьогоднішнім днем, і те, що трапилось, то вже трапилось, не зациклюйся, іди вперед». Зараз у мене гарний колектив, мої помічники працюють самовіддано, і я їм довіряю.

Мені взагалі пощастило із наставниками. Коли я тільки-но приїхав до Світловодська, доля звела мене із людиною, яку я називаю учителем із великої букви – Олександром Осадчим. Я випадково потрапив на його яхту, і відтоді вітрила стали невід'ємною частиною мого життя. Він наполегливо прививав нам, юнакам, яких навчав вітрильному спорту, віру у себе, любов до життя, вихованість та порядність. А кілька років тому я знайшов свій шлях до Бога завдяки знайомству із дуже мудрою людиною, отцем Олександром.

Яку настанову чи пораду дали б своїм колегам по цеху?

Вчитися, вчитися і ще раз вчитися. Розповім одну повчальну історію. Торік ми з директором нашого фермерського господарства були в Алушті на конференції зі свинарства, там зібралося чоловік зі сто: 20 спеціалістів з-за кордону і 80 з України, зоотехніки та ветеринари. В перший день на фуршеті були всі сто чоловік. До одинадцятої вечора ми спілкувались, знайомились. На ранок прийшло 25 чоловік, і 15 з них – іноземці. Людина повинна розуміти, що, отримавши знання, вона дорожче себе продасть, а якщо директору підніме економічні показники, то може до нього звертатись із пропозицією підвищити їй заробіток. А ми кажемо, що ми талановиті та працьовиті!

У нас стільки недооцінених активів – Україна може давати в чотири-п'ять разів більше продукції

Чим сьогодні є «ВК і К» і які має підрозділи?

Нині у нас три підприємства: фірма «Світло-Ро-К», яка виготовляє залізобетонні вироби, свинокомплекс «Світловодський бекон» і м'ясокомбінат «ВК і К», овочівництво і кондитерський цех. Кондитерський цех у складі м'ясокомбінату.

Цікаве поєднання: м'ясні та кондитерські вироби. Звідки така ідея?

Завжди треба розкладати яйця в різні корзини. Щось одне провалиться, друге витягне.

А яким бачите своє підприємство років через п'ять-десять?

Успішним. Однак, щоб українське виробництво могло конкуру-

СТРОИТЕЛЬСТВО КОМБИКОРМОВЫХ ЗАВОДОВ
ОСНОВНОЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
ТРАНСПОРТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

КОМБИКОРМОВЫЕ ЗАВОДЫ ПОД КЛЮЧ
ПРЕМИКСНЫЕ ЗАВОДЫ

ЗАВОДЫ КОНЦЕНТРАТОВ
АВТОМАТИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ

МОНТАЖ И ПУСКОНАЛАДКА
ПОЛНЫЙ СПЕКТР СЕРВИСНЫХ УСЛУГ

СДАНО В ЭКСПЛУАТАЦИЮ 220 ОБЪЕКТОВ
ТЕХНЭКС
Телефон: +7 (343) 365-265-2, 365-265-1
Факс: +7 (343) 365-26-45
mail@technex.ru
www.technex.ru

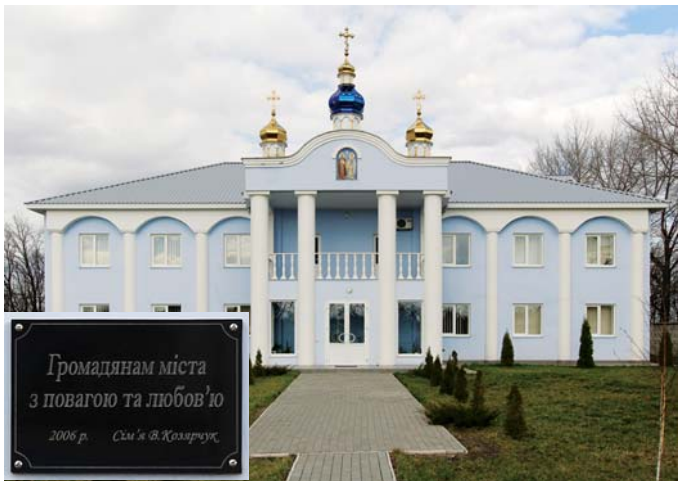

Фото 4. Недільна школа

вати з тими ж датчанами чи поляками, варто нашому уряду і нацбанкові переглянути політику кредитування та дотримуватися обіцянок підтримувати галузь. Наше господарство минулого року мало близько мільйона на відшкодування по кредитним ресурсам. Не важко здогадатися, що не отримали ні копійки.

Як ставитесь до тих вимог, котрі висувають країни ЄС щодо добробуту тварин, їх утримання, використання чи невикористання лікарських засобів? Тобто до того, що ускладнюватиме виробництво свинини і збільшуватиме собівартість. Коли це може торкнутись України?

Сподіваюся, до нас це не дійде. Мені подобається, як американці до цього ставляться, зовсім не так, як у Європі (свиням слід створити якісь там умови): тварина повинна вирости і дати прибуток своєму господареві.

Валентине Валентиновичу, на вашу думку, як буде розвиватися сільське господарство в Україні найближчими десятиліттями?

Я думаю, що Україна буде успішною. У нас прекрасні можливості піднімати виробництво, розвивати бізнес. Вкладайте кошти в те ж рослинництво: сьогодні наша країна може давати в чотири-п'ять разів більше продукції. Варто лише системно вносити добрива, гербіциди, пестициди, стежити за технологічною правильністю процесу – і все, нічого не треба винаходити. Маючи такі землі, ми просто приречені бути успішними.

Бізнес і романтика

«Коли йдеш на яхті – це зовсім інші виміри часу. Особливо вночі, коли йдеш по морю – ти піщинка в океані, ти сам. Ніч, зірки... Зовсім інакше сприймається життя».

Не зважаючи на надзвичайно щільний графік справді зайнятої людини, Валентин Валентинович не зраджує захопленню своєї юності – вітрильному спорту. В 2003 році в Одесі, як капітан яхти «Еверест», став срібним призером чемпіонату України. В 2007 році – чемпіоном. А у 2008 році разом з екіпажем, до якого входить і старший син, теж Валентин, став абсолютним переможцем Кубка Вадима Гетьмана. Загалом яхта «Еверест» завоювала близько 40 кубків. До складу підприємства ПП «ВК і К» входить яхт-клуб, при якому працює і гурток для маленьких яхтсменів. Вже більше десяти років підприємство щороку організовує для міста справжнє свято – змагання на приз від торгової марки «ВК і К», у якому беруть участь любителі яхтингу з усієї України.

Свинарство – бути серед кращих

Якщо консультувати, то комплексно, кваліфіковано і чесно

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Пітер Віеланд,
незалежний консультант, директор компанії Woodhoff

Народився 1972 року у Данії. Після закінчення аграрної школи працював на фермах у Латвії та Португалії, зі свинарством мав справу безпосередньо у Данії. Потім розпочинав проект рослинницької ферми для датчан у Латвії. Але через рік співпраці у 1998-му поїхав працювати у компанію «Полданор», став її акціонером та працював протягом трьох років перед тим, як приїхав на Україну. За дорученням тих же датських інвесторів, які є власниками «Полданор», займався пошуком виробничих потужностей та налагодженням роботи ТОВ «Даноша», що зараз входить до п'ятірки найбільших свиногосподарств України за кількістю маточного поголів'я та об'ємами вирощеної свинини. Пітер Віеланд був директором господарства із 2004-го по вересень 2010-го. Виступив одним із ініціаторів створення Асоціації свинарів України.
У 2010-му розпочав власну справу у галузі свинарства в Україні: компанію Woodhoff, що займається наданням консультаційних послуг, проведенням тренінгів і реалізацією кормових інгредієнтів та обладнання для штучного осіменіння від визнаних у світі лідерів.
Хобі у вільний час – полювання.

– Пітере, у вас складалася доволі вдала кар'єра. Чому така радикальна зміна?

– Навпаки: не радикальна, а природна. Прийшов час, щоб спробувати щось самостійно. Завжди мріяв про власну справу, хоча розумів, що це ризиковано. За роки роботи у свинарстві здобув достатній виробничий досвід, яким уже можна ділитися, та помітив, що здебільшого прогалини у виробництві трапляються на відрізку «осіменіння – опорос – дорощування поросят до ваги 25кг». Саме на ці ланки виробництва головний акцент послуг моєї компанії.

– Ваша компанія, окрім надання консультаційних послуг, пропонує певний спектр продукції для свинарства. Останнє не заважатиме у налагодженні співпраці із господарствами?

– Аж ніяк. Сьогодні компанії, що постачають ті чи інші продукти для тваринництва, нерідко не мають жодного уявлення про нюанси виробництва, а тому не можуть дати кваліфіковану пораду. Інша крайність: пропонують окремого консультанта ледь не на кожну деталь та кормовий інгредієнт. Коли так багато радників, до кого прислухатися? Моя головна ціль – дати господарству, що звернулося за консультацією, незалежну комплексну оцінку та максимально сприяти отриманню ним результату. Тому, за потреби, можу навіть порадити низку інших постачальників. Ситуація схожа на те, коли водій мерседесу заїжджає поміняти мастило у сервісний центр тойоти – якщо майстер не проти, не бачу у цьому жодної проблеми.

Поки що ми налаштовані на тривалу співпрацю із невеликою кількістю господарств: саме за такої умови матимемо час, щоб всім приділити достатньо уваги та гарантувати досягнення. А відтак уже із самого початку організовуємо свою роботу за певними принципами. По-перше, цілковита чесність із господарством: якщо ми підведемо довіру бодай одного, то втратимо всіх клієнтів, включно із майбутніми. По-друге, тільки ті продукти, в яких справді величезна потреба в Україні, а якість бажає кращого.

– Це які, наприклад?

– Наприклад, сухе молоко. На попередній роботі ми мали досвід використання сухого молока вітчизняного виробництва і натерпілися через це проблем. Склад того, що знаходилося у мішку, зовсім не відповідав заявленому на етикетці: якщо етикетка виробника запевняла, що сухе молоко має жирність 29%, то насправді цей показник міг бути нижчим на 6% і більше. Наслідки такої невідповідності зрозумілі.

Одним із найделікатніших продуктів у свинарстві є спермопродукція. Якщо сім'я зібрали неправильно, зберігаєте та застосовуєте із порушеннями рекомендацій, а свиноматок при цьому не забезпечуєте належним доглядом та годівлею, то ніякі гормональні чи будь-які інші препарати не виправлять ваших помилок. Важлива кожна деталь, навіть така, як катетери. Через виробничі особливості усередині катетерів залишається тонкий жировий шар, який зазвичай видаляють розчинниками. А що станеться зі спермопродукцією, якщо у катетері залишиться бодай найменша частка такої хімічної сполуки?

Тому від самого початку ми вирішили співпрацювати тільки із тими виробниками продукції для свинарства, що перевіряють кожну ланку виробництва, рік за роком забезпечують стабільно високу якість своєї продукції, постійно інвестують у вдосконалення технологічних процесів та дослідження – словом, компаніями, репутації яких довіряють у більшості країн – світових лідерів свинарства. Так, ми викупили право представляти в Україні компанію, яка виробляє 30% сухого молока у Європі, а ще співпрацюємо із виробником обладнання для осіменіння, що є лідером на ринках Данії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Англії та Росії, достойно представлена на ринках Німеччини, Голландії, Польщі та Японії, тим часом Україна та Китай залишаються для неї новими напрямками.

Заощаджуйте, але не на якості

– Але ж така виняткова якість і коштуватиме значно дорожче.

– Якщо хочете отримати кращі виробничі результати, то і засоби виробництва потрібні відповідні. Заощаджувати потрібно, але при цьому неприпустимо жертвувати якістю. Наведу приклад: нещодавно зустрічався із кількома господарствами, які скаржилися на проблему низької запліднюваності у стаді. Під час детального аналізу виявилося, що на господарствах використовують дешеві моделі мікроскопів. При чому вони справді тішилися, що їхнє обладнання коштує в рази дешевше від того, яке застосовую я. Але чи доцільна така економія, коли ви не можете отримати достовірних даних? Після нашої розмови господарства купили нові мікроскопи, але вже навіть дорожчі від мого, виявили та вилучили зі стада непродуктивних кнурів, і ситуація із запліднюваністю почала вирівнюватися.

Свинарство дуже динамічна галузь, і щоб бути серед кращих господарств, потрібно постійно тримати руку на пульсі нових ідей і технологій. На жаль, значна частина навіть тих українських господарств, які зараз інвестують у свинарство, за найменшого спаду ціни на свиней працюватиме збитково – через застарілі технології та обладнання, що стримуватимуть їхній розвиток і спричинятимуть зависоку собівартість. Поясню на більш очевидному прикладі: визнані у світі автомобільні бренди приблизно раз на три роки проводять повний апгрейд популярної серед покупців моделі. І якщо вийшов, скажімо, фольцваген пассат 2010-го року, то скільки б ви не міняли мастило і не полірували свою модель 2007-го, набути якостей на три роки молодшого авто вона не зможе. Так само й у свинарстві: щоб бути попереду, виробник повинен постійно шукати, вивчати, застосовувати нові ідеї. Інакше і ваше господарство, і ви як менеджер, не будете розвиватися.

– Ви уже консультуєте когось із українських виробників свинини?

– В Україні ще ні. Увесь час поки що забирає завершення реєстрації нашої компанії та співпраця із крупним господарством у Росії. Кілька великих російських виробників свинини об'єдналися, щоб побудувати комплекс потужністю мільйон товарного поголів'я на рік. Зараз я консультую їх із питань будівництва, а надалі здійснюватиму і супровід виробництва.

Головне – стратегія

– З чого розпочали співпрацю?

– Із побудови стратегії. Це одна із найголовніших проблем: нам часто бракує чіткого уявлення про те, чим саме плануємо зайнятися та які результати ставимо за мету. Бізнес такої халатності не пробачає. Тому все почалося із запитання: «На які виробничі показники орієнтуєтесь?» У відповідь почув, що на датські – 30-32 ділових поросят на свиноматку на рік. В Росії вже є комплекси, де отримують справжніх, а не приписаних, 30 поросят від свиноматки на рік, – їхню роботу налагоджували саме консультанти із Данії. Компанія, з якою працюю я, спершу планувала будувати комплекс біля Санкт-Петербургу, але порадившись, вирішили відмовитися від цього, оскільки регіон не аграрний. Зараз, поки тривають проектні роботи, за моєю порадою придбали комплекс біля Курська, щоб оцінити свій потенціал та відточити технологію до старту основного проекту. Будівля курського комплексу нова, виглядає відмінно, багато виробничих моментів виконанні на справді якісному рівні. Однак є і низка помилок. Якщо їх перенести в роботу нового комплексу, то максимальний потенціал виробництва становитиме не більше 22-25 поросят на свиноматку на рік. Тому я одразу попередив, якщо такі результати вас влаштовують, продовжуємо в тому ж дусі. Однак якщо через кілька років почнете скаржитись, чому не більше, і будете вимагати змін, то ці зміни треба робити саме зараз.

– А якими були головні помилки на комплексі?

– Просто для прикладу: поросят відлучали від свиноматки у тритижневому віці. Я наполіг, щоб відлучали у чотири тижні. Раніше – зовсім не ефективно і неекономно, хоча може так здаватися, оскільки молодшим поросятам на дорощуванні потрібно приділяти значно більше часу й уваги. Зазвичай етап дорощування вони закінчують не через сім, а через вісім-дев'ять тижнів, через що маємо проблему перенасичення відділу дорощування.

За українським свинарством майбутнє

– Ви продовжуєте бізнес в Україні. Що дає впевненість у перспективності українського свинарства?

– Багато факторів. Серед них – висока ціна на м'ясо порівняно із країнами ЄС. У решті Європи ціни на свиней у живі вазі майже такі, як в Україні, однак м'ясо значно дешевше, а робоча сила відчутно дорожча, через що інвестувати у свинарство доводиться незрівнянно більше. Оскільки до 80% собівартості виробництва свинини складають корми, не менш важливо, що в Україні зернові коштують дешевше та доступні в достатній кількості на ринку.

Крім того, свиногосподарство, перш за все, вимагає командної роботи. Найкращі та найсучасніші технології нічого не варті, якщо поруч із вами немає професійної і

надійної команди. А в Україні багато, справді багато світлих голів, яким просто потрібен шанс.

– А дехто відзначає, що наші «світлі голови» здебільшого тільки чекають, щоб хтось їм дав шанс, замість того, щоб самим його здобувати.

– Проблема в занадто складній організаційній та недосконалій освітній структурі. Навчання не орієнтоване на практику: я не зустрічав жодного випускника вітчизняного вузу, який би мав достатню підготовку, щоб очолити сучасне підприємство чи відповідати за певну його ланку. Крім того в Україні ще присутня проблема «поклоніння дипломам». Простіше треба бути – давайте поважати одне одного за те, хто ми, а не за те, що написано на папірцеві. Зрештою, не диплом буде приймати рішення і відповідати за результати, а спеціаліст – його знання, досвід та відповідальність. Отак впритул підійшли до проблеми підбору кадрів. Деякі олігархи виявляють себе справжніми професіоналами в цьому питанні, бо маючи достатньо можливостей і влади, на чолі своїх компаній ставлять не дочку, сина, брата, свата, а шукають людину справді компетентну і професійну.

– Як оцінюєте ситуацію на ринку свинарства України порівняно із Росією?

– Під час співпраці із російськими свинарями у мене склалося враження, що вони більш цілеспрямовані, ніж українські. Можливо, мені так здалося, бо я знайомий лише із частиною Росії, а, може, через те, що значна частина політичних та економічних перетворень у Росії розпочалися п'ятьма роками раніше, ніж в Україні. У нас держава тільки проголосила свинарство пріоритетною галуззю, а в Росії національна програма розвитку сектору уже працює і дає результати.

Ціна на ринку свиней в Україні зараз дуже добра. Не згодні – згадайте 2007 рік і 4-5грн/кг живої ваги. От тоді було справді гаряче. Скаржитися найлегше. Так, ситуація на українському ринку не завжди однозначна. Але згадайте історію: саме у часи пригнічення було здійснено усі найкращі технологічні відкриття та вдосконалення.

– Як ставитеся до такого механізму підтримки виробника свинини, як квотування імпорту?

Ніде у світі протекціонізм не призвів ні до чого доброго. Будь-які намагання влади встановити контроль чи правила для якоїсь галузі тільки порушували природній ритм її розвитку. Я вважаю, що обмежуючі механізми недоцільні, адже вічно захищати ринок штучними методами неможливо.

– Яким бачите розвиток українського свинарства у найближчій перспективі?

В Україні прогнозувати важко. Враховуючи те, що програма державної підтримки стимулює створення крупних свинокомплексів, від 1200 свиноматок, навряд чи вдасться побудувати таку модель господарювання, як у Данії чи Голландії, швидше щось на зразок системи Бразилії чи США. А як же бути із селом, що станеться із його соціальною сферою?

Однак я переконаний, що саме за Україною майбутнє свинарства.

Як отримати та зберегти багатоплідні опороси

За матеріалами статті Хенріка Нільсена та Наталі Кислицької, спеціалістів по технологіях Porc-Ex Breeding A/S (Данія), а також статті доктора Йоанніса Мавромікаліса, консультаційна компанія Ariston Nutrition SL (Іспанія).

Від свиноматок сучасних генотипів в середньому отримують 14-15 живих поросят за опорос. Такий потенціал дає можливість вирощувати до 35 поросят на свиноматку на рік – саме таку ціль ставлять перед собою виробники провідних свинарських країн світу. Однак існує прикра закономірність: чим більше поросят у приплоді, тим вони менші і більш схильні до падежу.

Орієнтуючись на показник 35 поросят на свиноматку на рік, потрібно готуватися і до того, що значну частку в опоросах складатимуть поросята із малою вагою при народженні та із сумнівною життєздатністю. Саме вони – основні жертви падежу у підсисний період: кожні мінус 200 г ваги при народженні скорочують їх шанси на виживання майже вдвічі (Таблиця 1).

Таблиця 1. Вага при народженні та падіж у підсисний період

Вага поросяти при народженні, г	Падіж упродовж чотирьох тижнів життя, %
600 – 800	57
800 – 1000	27
1000 – 1200	13
1200 +	7

(Адаптовано за Van der Aar, 1985)

Після кризових явищ останніх років у свинарстві Європи – дефіцит товарних поросят вагою 20 кг. Ціни на них зростають і, згідно з прогнозами, така тенденція триватиме, перетворюючи поросят на цінний товар.

Відтак актуальності набуває питання: як отримати багатоплідні опороси, а головне – зберегти максимум поросят у приплоді живими й здоровими? Разом із тим, приймаючи рішення про необхідність спеціальних заходів для зменшення падежу серед поросят-сисунів, потрібно оцінити економічну доцільність таких кроків. Якщо у вашому господарстві рівень падежу на цій ділянці не вищий 5%, навряд чи вам вдасться його знизити фінансово раціональними методами. Коли падіж серед сисунів перевищує 10%, оптимізувати ситуацію значно реальніше. Якщо ж у вашому господарстві цей показник наближається або перевищує 20% – проблема вимагає негайного вивчення та оптимальних заходів розв`язання.

У цій статті ми розглянемо деякі моменти оптимальної реалізації потенціалу ваших тварин. Деякі із рекомендацій висвітлюють проблеми, які є найбільш типовими для українських господарств при роботі із сучасною високопродуктивною генетикою.

Максимум уваги ефективному осіменінню

З якою б генетикою ви не працювали, осіменіння має першочергове значення у досягненні високих виробничих результатів. Саме тому потрібно приділяти увагу наступним моментам:

- Не використовуйте групові станки на ділянці осіменіння, оскільки утримання в них свиноматок ще більше ускладнює і без того складний процес виявлення охоти.
- Дуже важливою є ефективна стимуляція свиноматки до і під час осіменіння. Кожен процес осіменіння повинен займати щонайменше п'ять хвилин.
- Використовуйте під час осіменіння активного кнура і другого – після введення спермодози для додаткової стимуляції. Частіше міняйте кнурів.
- Стимулювати потрібно не більше п'яти свиноматок в двох рядах станків за один раз, при цьому осіменіння повинно здійснюватись двома операторами – по одному на кожний ряд.
- Починайте осіменіння з тих свиноматок, в яких спостерігається очевидна охота при появі кнура (рефлекс нерухомості).
- Оператор повинен стимулювати свиноматку до і під час осіменіння (сісти на свиноматку і стимулювати її боки ногами).

Свиноматки сучасних генотипів можуть народити і 20 живих поросят за опорос. Відмінний результат, чи не так? Але багато українських виробників запитають, чи потрібна така плодовитість? Адже самостійно свиноматка таку кількість поросят навряд чи вигодує.

Датські виробники, визнані лідери у галузі свинарства, практикують перевірені часом методи, завдяки яким вдається зберегти більшу частину новонароджених поросят.

Основа успіху на дільниці опоросу значним чином залежить від ефективної роботи з поросятами в перші чотири дні їх життя, оскільки саме впродовж цього періоду рівень падежу може сягати 90%. Через це потрібно приділяти увагу наступним моментам.

Процес опоросу

Організація цілодобового чергування на ділянці опоросу дає можливість допомогти свиноматці опороситися і забезпечити поросятам оптимальну годівлю. Вчасне отримання новонародженими молозива і підсадка поросят до інших свиноматок – ключові фактори збереження молодняку на ділянці опоросу. Увага до деталей у цей делікатний період вкрай важлива. У перші дні життя поросята гинуть через дві основні причини: перша – падіж нежиттєздатних поросят, друга – роздушення свиноматкою. Дуже часто останню проблему вирішували, просто правильно відрегулювавши обмежуючі дуги у станкові опоросу.

Вирівнювання гнізд

Вирівнювання розміру гнізда між першими 24 та 48 годинами – другий найважливіший фактор у збереженні поросят живими. Якщо в середньому на одну свиноматку кількість поросят перевищує 13 голів, необхідно вирівнювати гнізда до цієї кількості і використовувати в якості годувальниць для поросят, що залишились, інших свиноматок. Думки різняться, коли йдеться про те, яких поросят забрати від матері. Деякі об'єднують разом у невеликі групки слабших поросят і підкладають їх у гнізда до свиноматок із вищими материнськими показниками. Інші вважають за доцільніше залишати менших поросят біля біологічної матері, щоб не переривати природній зв'язок між ними, особливо тоді, коли вирівнювання гнізд не вдається здійснити достатньо швидко. Обидва підходи мають переваги та недоліки, але саме фермерам обирати той, який краще діє в їхній ситуації. Навіть якщо кількість поросят у опоросі не перевищує 13 голів, частину варто підсаджувати у інші гнізда, якщо за спостереженнями кількох днів помітно, що вони недоотримують молока. Оптимально, коли у свиноматки не менше 12 функціонуючих сосків, тому сліпі, кратерні або надто короткі можуть негативно вплинути на результати збереженості поросят. Одразу після опоросу малюки звикають до «свого» соска, тому якщо у гнізді триває «конкуренція за сосок», варто зробити припущення про наявність серед них недіючих або погано функціонуючих та підсадити частину поросят у менше гніздо до матки, яка відзначається доброю молочністю. Варто мати на увазі, що виділення молока у свиноматок відбувається рефлекторно кожних 20-25 секунд, тому поросята, «закріплені» за немолочними або не функціональними сосками, регулярно не отримуватимуть необхідної порції молока. А при слабких енергетичних резервах поросяти після народження така ситуація швидко призведе до відставання у рості та зниження шансів на його виживання у підсисний період.

Прийомні свиноматки

Їх доцільно використовувати, якщо живих поросят дуже багато для групи свиноматок, які опоросились в один період. Прийомними можуть бути молоді свиноматки, які опоросились за 5 – 7 днів до сортування, мають високу молочність і гарний фізичний стан. Прийомна свиноматка може вигодувати новонароджених поросят (не молодших, ніж 24 години від народження) за три тижні. Такий підхід передбачає використання і другої свиноматки, оскільки недільних поросят, яких народила і годувала матка, призначена на роль прийомної, не можна відлучити і перевести на дорощування в цьому віці. Їх підкладають до свиноматки, яка вигодувала своїх поросят за три тижні і в змозі годувати ще близько двох тижнів чужих.

Для того, щоб мати можливість застосовувати таку практику, під час проектування цеху опоросу необхідно передбачити на 10% більше місць, ніж потрібно для запланованих опоросів.

Штучне вирощування

Тактика вирівнювання гнізд передбачає, що у групі є кілька свиноматок із невеликим приплодом, яким можна додати кількох поросят. Сучасна генетика характеризується рекордною багатоплідністю, тому може бути, що у

DanBred DanBred
Porc•Ex BREEDING
поставляет датскую генетику ДанБред
Ключ к успеху в ваших руках!

Датский Ландрас (LL)

Датский Йоркшир (YY)

Датский Дюрок (DD)
Телефон: +45 70 20 82 85 • Факс: +45 70 20 82 95
www.porc-ex.dk • porc-ex@porc-ex.dk

групі, яка опоросилася, у вас не виявиться жодної свиноматки, до якої можна було б підсадити поросят із великих гнізд. У таких випадках у світі все частіше застосовують ще одну альтернативу, яка може врятувати ситуацію, – штучне вирощування. Для його застосування необхідне спеціальне обладнання. Зазвичай це клітки особливого проектування, які забезпечують легкі в управлінні системи обігріву та годівлі, де поросята гарантовано легко знаходитимуть джерела живлення. Однак, приймаючи рішення на користь такої системи, потрібно пам'ятати про оптимальний баланс затрат та потенційних прибутків.

Визначення поросят, що належать до групи ризику

Додаткового догляду для зниження ризику смертності у підсисний період потребують ті поросята, вага яких при народженні наближена до найнижчої межі. Для кожної окремої ферми така межа індивідуальна і включає низку параметрів. Однак загалом особливої уваги потребують поросята, що народжуються із вагою нижче 800 г. На деяких фермах ця межа знижена до 600 г чи підвищена до 1000 г – залежно від середньої ваги при народжені. Ідея особливого підходу у тому, що поросята, відбраковані через замалу вагу, ніколи не матимуть шансу бути відлученими, а тому: менше мертвих поросят – більше шансів отримати рекордні партії відлученців.

Підбір і підготовка спеціалістів

Якщо ваше господарство поставило собі амбітну мету збільшити кількість живонароджених поросят в опоросі та зберегти максимум на момент відлучення, наступний крок до мети – правильний підбір персоналу. «Людина на своєму місці» – це саме те кліше, яке найкраще відображає підхід до завдання. Для асистування при опоросах, визначення поросят із групи ризику та організації заходів особливого догляду за ними необхідна людина відповідальна та професійна, оскільки помилки можуть дорого коштувати. Щоб персоналу, який доглядатиме за поросятами у підсисний період, не доводилося навчатися на власних помилках, потрібно проводити спеціальні тренінги із залученням відповідних консультантів. Не менш важливо розробити чіткий регламент дій у цеху опоросу для того, щоб оптимально використовувати час та зусилля персоналу.

Годівля

Оскільки смертність поросят підсисного періоду найвища впродовж перших двох днів життя, для найменших поросят, що зазвичай входять до групи ризику, слушно застосовувати спеціальні добавки одразу після народження. Такі препарати зазвичай мають напіврідку консистенцію або форму пасти і вводяться перорально впродовж перших 24 годин життя. Добавки такого типу містять один чи кілька із наступних компонентів: джерело енергії (зазвичай прості цукри, такі як декстроза) та кілька ліпідів із високим рівнем перетравності; надійне джерело імуноглобулінів спеціально для поросят (наприклад, отримане із яєць курей, що пройшли гіперімунізацію проти специфічних для поросят хвороб); вітаміни та мінерали; пробіотик.

Особливої уваги до годівлі потребують також свиноматки. Нерідко ті з них, що повернулися з опоросу, і ремонтні свинки не отримують корму в кількості, яка відповідає їхній масі. Всіх тварин на цій ділянці виробництва годують однаково, і така помилка призводить до відчутних економічних втрат на опоросі: численних абортів, великої кількості мертвонароджених поросят, високої смертності самих свиноматок.

Перший крок у вирішенні проблеми: ремонтні свинки повинні досягти віку 32 тижні до моменту першого осіменіння і бути в гарній фізичній формі, яку необхідно підтримувати і надалі. Ключовий фактор – правильна годівля в перші чотири тижні після осіменіння: тварина повинна отримувати корм відповідно до своєї кондиції. Для цього і рекомендують розділити свинок на групи: худі, нормальні, вгодовані.

Після цього тварин кожної групи потрібно поставити у станки в одному ряду, щоб мати можливість забезпечити кожну групу відповідним раціоном. Завдяки таким простим заходам всі свиноматки набудуть більш – менш однакової кондиції ще до переведення на ділянку очікування, де з ними буде легше працювати. Крім того, створюється основа для отримання високої продуктивності.

Під час періоду очікування все, що необхідне свиноматкам, – підтримання гарної фізичної форми і набір ваги приплодом. Для цього потрібно їх правильно годувати (слідкувати за частотою годівлі, складом корму, його поживністю і т.д.) і забезпечити оптимальну програму вакцинації.

На ділянці опоросу у оператора є можливість регулювати індивідуальну норму годівлі і робити це потрібно обов'язково. Чистити годівниці оптимально двічі на день через півгодини після годівлі, оцінюючи при цьому кількість з'їденого корму – щоб оперативно відрегулювати його норму, особливо коли свиноматка з'їдає не все.

Збільшувати норму годівлі рекомендується не більше одного разу на день, а зменшувати – скільки необхідно. Не рекомендують збільшувати норму годівлі на вихідні дні, а зменшувати при необхідності можна. Тоді буде легше регулювати норми і працювати з тваринами в наступні п'ять днів.

Отримання великоплідних опоросів, а головне – максимальне збереження народжених поросят – завдання, що вимагає від сучасних свинарів дедалі кращої обізнаності та компетентності. Секрет успіху, без сумніву, в увазі до всіх деталей цього етапу, навіть тих, що на перший погляд здаються дріб'язковими. Тому задля досягнення спільної мети повинні співпрацювати всі матеріальні та людські ресурси, доступні господарству. Тільки такий підхід врешті решт гарантуватиме вам справді відчутне збільшення прибутків.

КОМЕНТУЮТЬ ЕКСПЕРТИ

Андрій Байдик
ТОВ «Галичина-Захід»,
заступник технолога

Наша довідка: ТОВ «Галичина-Захід» (с. Кавсько, Львівська область) – господарство із стовідсотково датськими інвестиціями. Входить до десятка найбільших на Україні за кількістю маточного поголів'я (на 01.02.2011 року господарство утримувало 4298 свиноматок). Спеціалізуються на реалізації високопродуктивних гібридів товарних поросят, а також на товарному виробництві свинини (генетика DanBred).

В середньому від свиноматки ми отримуємо 14,9 живонародженого поросяти на гніздо та 29,8 відлученого поросяти на свиноматку на рік. Останній рекорд за кількістю відлученців на свиноматку на рік – 32,5 поросяти.

Без сумніву, в умовах наростаючої конкуренції та постійного зростання собівартості виробництва саме отримання та максимальне збереження багатоплідних опоросів – єдина тактика, що гарантує прибуток.

Свинки датської генетики відрізняються великими приплодами, тому ми обов'язково застосовуємо вирівнювання гнізд (особливо для свиноматок-первісток) та підсаджування поросят до прийомних мамок. Проте однозначно жоден метод нічого не вартий, якщо персонал не на своєму місці. Ми розробили чітку послідовність дій для операторів, що працюють у цехах опоросів, – як і коли допомагати свиноматкам під час опоросів, як, чим і в якій послідовності обробляти новонароджених поросят, як забезпечити достатнє отримання ними молозива тощо.

Разом із тим не менш важливо чітко дотримуватися оптимальних умов утримання для поросят і свиноматок: температурний режим, швидкість вентиляції, контроль споживання свиноматками води і корму.

Гнізда вирівнюємо не раніше 24-ох годин після народження поросят, щоб вони спожили достатню кількість молозива від біологічної матері. У гнізді біля рідної матері залишаємо або тільки крупніших, або тільки слабших поросят (залежить від того, яких у гнізді більше), щоб здійснювати якомога менше переміщень та мінімально полохати поросят. Але коли свиноматка-первістка, біля неї залишаємо тільки більших і сильніших із приплоду.

При виборі свиноматки на роль прийомної матері, орієнтуємося на її молочність, материнські якості, вік, тому максимальна кількість підсаджуваних до неї поросят залежатиме не тільки від загальної кількості народжених у групі, а й від кількості робочих сосків у свиноматки та її фізичного стану.

Щоб попередити відмову свиноматки від підсаджених поросят, даємо їй перед процедурою трішки алкоголю – пива. Ще один момент – кефір (нежирний) для поросят впродовж першого тижня життя. Небагато кефіру наливаємо у додаткові кормушки та розміщуємо у станках. Завдяки такій даванці стимулюємо утворення і покращення мікрофлори кишківника у поросят.

Відтак, у збереженні новонароджених поросят впродовж перших днів життя і протягом усього підсисного періоду найважливішу роль відіграє правильно організований менеджмент і оптимально збалансований корм для свиноматок. Словом, ми якнайкраще турбуємося про свиноматок, а вони – про поросят.

Віталій Шакель,
СП ТОВ «Нива Переяславщини»,
головний технолог по свинарству

Наша довідка: свинокомплекс СП ТОВ «Нива Переяславщини» входить в десяток найбільших на Україні (станом на 01.02.2011 року утримували 4250 свиноматок). Вирощують поголів'я датської генетики (DanBred). Першу партію, 650 ремонтних свинок, завезли в грудні 2005 року, а сьогодні працюють на чотирьох виробничих майданчиках (у Переяслав-Хмельницькому та Згурівському районах Київської області) загальною потужністю 60 тис. голів, завершують будівництво п'ятого майданчика і отримують одні з найвищих показників продуктивності не лише за українськими, а й за датськими мірками. У компанії свій забійний цех і м'ясопереробне підприємство (м'ясні та ковбасні вироби під власною ТМ «П'ятачок»), мережа фірмових магазинів.

Чи вигідні багатоплідні опороси? Для комплексу, де утримують 1250 свиноматок, навіть одне додатково відлучене порося на свиноматку на рік принесе господарству як мінімум один мільйон гривень чистого прибутку. Арифметика проста: по одному додатковому відлученцеві на свиноматку на рік – це 1250 товарних свиней вагою 110 кг. При середній закупівельній ціні 16 грн/кг живої ваги, валовий прибуток від їх реалізації сягне 2,2 млн грн. Найбільшу частку собівартості, традиційно, складуть корми, які будуть коштувати для цих 1250 голів приблизно 937,5 тис. грн на рік (з розрахунку, що протягом життя поросяті потрібно з'їсти 300 кг комбікорму в середньому по 2,5 грн/кг). Навіть якщо додамо по максимуму витрати на медикаменти для такої кількості тварин, воду, заробітну плату персоналу і т.д., собівартість виробництва не перевищить одного мільйона гривень. Отже, підвищувати кількість живонароджених поросят та рівень їх збереженості, однозначно, вигідно.

Осіменіння дійсно найвідповідальніший момент – закладаємо базу майбутніх опоросів. Стимулювати охоту свиноматки і виділення максимальної кількості яйцеклітин допомагає стрес, але обов'язково позитивний. Як його створити? Оптимальний підхід – внести корективи у систему годівлі: перекрити корм на добу, змінити його склад і т.д. У себе на підприємстві після стресу, який свиноматки переживають після відлучення, ми створюємо їм стрес кормовий: перший день зовсім без корму, а потім всі п'ять днів до осіменіння годуємо досхочу, причому даємо ще й додатковий раціон: мікс із вітамінів, глюкози і т. п. (небагато, приблизно по 300 грамів на добу). На другий день після осіменіння скорочуємо порцію корму, щоб сприяти закріпленню запліднених яйцеклітин у матці, і поступово переводимо на традиційний для супоросних тварин раціон. Змінюючи поживність кормосумішей, підбираючи оптимальний графік годівлі під час супоросності, можна максимально зменшити частку маленьких поросят у приплоді. Але застосовувати такі підходи до ремонтних свинок потрібно вкрай обережно, щоб не спровокувати усклад-

нення опоросу і вимушене вибракування тварин через надмірну крупноплідність.

Кульмінаційний момент – опорос. Наскільки вдало він пройде, залежить від організації системи управління на комплексі, від обізнаності і вмілості працівників, від злагодженості їх дій. Тому на кожній з виробничих ділянок раз на тиждень проводимо збори, всі виробничі результати відображаємо на великій дошці, обговорюємо позитивні та негативні зміни, розробляємо план дій і ставимо нові завдання. Чим чіткіше сформульовано завдання, тим простіше персоналуйоговиконати,аменеджерові–проконтролювати.

Зараз в середньому за опорос отримуємо 15-16 поросят. При такому багатоплідді нерідко трапляється, що в групі з десяти свиноматок всі приведуть по двадцять малят. Тому нашим першочерговим завданням стає забезпечити максимуму поросят із гнізда необхідну кількість молозива впродовж перших восьми годин після народження. Застосовуємо наступну тактику. Коли свиноматка встає до годівниці, поросят закриваємо в їх «будиночку». Коли вона поїла і лягла, гормонами стимулюємо виділення молозива і першими пускаємо до неї менших поросят, а решту – за годину, оскільки сильніші поросята свою порцію молозива отримають у будь-якому випадку. Годування свиноматок триразове, тобто процедуру повторюємо ще двічі, а вже після цього проводимо відбір і сортування для вирівнювання гнізд та підсаджування поросят прийомним свиноматкам. Тим не менш, зберегти всіх неможливо вже тому, що в опоросах трапляються дуже малі й слабкі поросята, які не в силах ні пересуватися, ні ссати свиноматку. Таких вважаємо за доцільніше відбракувати відразу.

Зараз у середньому по комплексу одержуємо 30 відлучених поросят на свиноматку на рік, а останній рекорд однієї з ділянок – 33 поросят. Ми використовуємо датську генетику, потенціал продуктивності якої до цих пір не має собі рівних. Але разом з тим такі тварини більш чутливі до різних несприятливих факторів. Тому гігієна, санітарія, годування, догляд повинні бути на найвищому рівні.

Один з важливих чинників – оптимальна система мікроклімату для свиноматки та поросят. На власному досвіді переконалися, що свиноматка краще себе почуває і має найвищу молочність при 18°С. Тому з 21°С на момент опоросу температуру в маточнику щотижня знижуємо на один градус, одночасно підтримуючи за допомогою ламп у зоні поросят оптимальні для них протягом першого етапу життя 33-35°С. А взагалі для поросят краще теплі підлоги. Ще одне зауваження: неприпустимо ставити свиноматок в цех опоросу, коли підлога свіжовимита, волога і холодна – різко зростає ризик маститів, що в наслідку викличе діарею у новонароджених поросят.

Одна з особливостей свинарства в Україні – доводиться постійно контролювати якість сировини і готових компонентів для виробництва кормів і не послабляти моніторинг ні на йоту, оскільки бувають випадки, коли півроку працюєш з постачальником без проблем, вже починаєш довіряти, і раптом – неприпустимий збій. Крім того, деякі продукти на українському ринку представлені тільки фальсифікатами, тому їх доводиться купувати з-за кордону.

Збереженість поросят-сисунів протягом перших днів життя безпосередньо залежить від правильно організованого менеджменту, уважності та відповідальності працівників: саме персонал повинен вчасно помітити, чи вистачає поросятам сосків, чи потрібен комусь із них додатковий догляд, чи не розвивається у свиноматки мастит і т. д., та вжити невідкладних заходів. Тому не тільки час, але і правильно навчений персонал – це гроші.

Сергій Лахін,
ТОВ «Піг Фарм»,
консультант із племінної справи

Наша довідка: ТОВ «Піг Фарм» (селище Ольгинка, Донецька область) – працює із новою для ринку України іспанською генетикою (фірма Batalle). Застосовують особливу систему чотирьохпорідної гібридизації: Дюрок і Ландрас по материнській лінії та П'єтрен і Велика Біла – по батьківській. Гібридну свинку F1 отримують від схрещування свинок-Дюроків із кнурами-Ландрасами. Реалізують племінне поголів'я: свинок F1 і Дюрок, а також кнурців Ландрас, П'єтрен, Велика Біла.

Наше господарство молоде – поголів'я завезли у 2010 році, а на початок літа готуємося отримати вже другі опороси. Зараз утримуємо 300 свиноматок, приблизно 90 голів з яких – свинки F1, решта – чистопорідні. «Піг Фарм» займається племінним розведенням свиней, відтак збереження поросят-сисунів справді актуальне. За результатами першого опоросу від чистопорідних свинок ми отримали в середньому десять поросят на гніздо, а від гібридних – одинадцять. Наші гібридні свинки приводять поросят в середньому по 800-1000 грамів із мінімальною різницею у вазі між поросятами із одного гнізда. Втім у чистопорідних такі відмінності часом можуть бути відчутними.

Поросят із першого опоросу намагалися зберегти максимально і досягли хороших результатів: збереженість сисунів по стаду сягнула 92%. Щоправда тоді ми виділяли час і ресурси навіть на дуже слабеньких поросят. Порівнявши затрати часу і зусиль із потенційними прибутками, вирішили змінити тактику. В умовах племінного розведення свиней нам не вигідно працювати із поросятами, що народилися із вагою нижче 800 грамів, або тими, що на момент відлучення у 28 днів набрали менше 8 кг (стандарт – 8,5-9 кг) – будемо змушені їх відбраковувати, тому рівень збереженості поголів'я дещо знизиться.

Визначальну роль при роботі із поросятами-сисунами має, по-перше, матеріальна база, що дозволяє організовувати особливі заходи, а по-друге, навчений та відповідальний персонал. Наші працівники проходили стажування у Іспанії, а додатковим стимулом для них є прив'язка зарплати до виробничих показників цеху. Свинарки працюють у цехах опоросу подобово, а також чергують вночі. Проте вже починаємо впроваджувати рекомендації наших іспанських партнерів щодо технології осіменіння, за якої переважна частина опоросів відбуватиметься вдень. Для підтримки збереженості поголів'я використовуємо вирівнювання гнізд. Залишаємо біля біологічної матері більших поросят, оскільки із попереднього досвіду господарювання переконалися, що зв'язок із свиноматкою дійсно має значення (передача материнського потенціалу особливо помітна на свинках). За технологією, спеціально призначена людина через чотири години після народження поросят спилює їм ікла, обрізає хвостики та ставить вушні вищипи. Крім того, всіх поросят із групи, що опоросилася, обробляємо препаратом «Кліносан». Він має специфічний запах, завдяки чому попереджаємо ще й відмову свиноматки від підсаджених поросят, адже в усіх станках вони пахнуть однаково.

Предстартери починаємо давати малюкам не з п'ятого, а із сьомого дня. Раніше невигідно: корму вони ще не їдять, а тільки порпаються і розкидають. За власним рецептом додаємо у предстартери трохи спеціальних сухих лактомісних препаратів, щоб підвищити смакову привабливість корму та стимулювати формулювання кишкової мікрофлори.

Застосовуємо і особливу «терапію»: ветлікар спеціально відбирає у свиноматок молоко, яке потім застосовуємо для додаткового випоювання слабших поросят. Процедура трудомістка і недешева, але коли потрібно відібрати поросят конкретних ліній для племінної роботи, змушені застосовувати цей підхід і працювати із такими малятами прицільно.

Загалом вважаємо, що природа диктує свої правила: якщо для відтворення відбираємо свинок із сімома парами функціональних сосків, то оптимальний розмір гнізда не 18-20, а 12-14 поросят. Тоді біологічна мама має можливість вигодувати все гніздо і вчасно повернутися у цех осіменіння, а не простоювати у маточнику ще кілька тижнів.

СЕПАРУВАННЯ ГНОЮ: ЯК, ЧИМ, НАВІЩО?

Актуальність наростає

Сільськогосподарські підприємства, що спеціалізуються на тваринництві, постійно стикаються із проблемою переробки гною. Утилізація гною перетворюється на проблему не тільки для підприємств, де кількість поголів'я на одиницю площі перевищує середній показник. На крупних комплексах, що мають достатньо земель у користуванні, через низьку культуру тваринництва та бажання зекономити на транспортних витратах видалені стоки вивозять на прилеглі поля з наступним заорюванням, часто перевищуючи допустиме навантаження на ґрунти у 2-3 рази. Інша крайність – накопичення поблизу тваринницьких комплексів величезної кількості необробленого гною, що загрожує забрудненням води та ґрунтів. Крім того, через епідеміологічні властивості ґрунту збудники інфекційних хвороб, принесені із необробленим гноєм, можуть тривалий час зберігати життєздатність. В той же час ринкова вартість органічних добрив постійно росте, перетворюючи гній на цінну сировину.

Відтак питання оптимальної переробки та використання гною вимагає зваженого підходу.

Переваги сепарування при утилізації гною

Сепарування свинячого гною на тверду та рідку фракції дозволяє комплексно підійти до його утилізації та використання. Сучасні сепарувальні установки дозволяють переробляти як густі стоки (до 12% сухих речовин), так і дуже розведені (вміст сухих речовин менший 1%) із наступним використанням продуктів сепарації в якості рідких добрив, ґрунтоутворюючих сумішей і навіть палива для піролізних теплогенераторів.

Виділення твердих часток із стоків дозволяє знизити потребу у відстійниках у 2,5 рази, спростити технологію внесення добрив, збільшити ефективність біологічних очисток і мінімізувати шкідливий вплив на довкілля.

Сепарування гною особливо актуальне у регіонах із високим навантаженням гною на ґрунт. Так, у сільськогосподарських підприємствах, які працюють на

Розглянемо приклад сепарування гною.

Сирий гній	1000,0 кг
Рідка фракція	921,4 кг
Тверда фракція	78,6 кг
Аміак (NH4-A)	1,8 кг
Азот (N)	3,6 кг
Фосфор (P)	0,8 кг
Калій (K)	3,0 кг
Вуглець (C)	31,4 кг

у тому числі:

	Тверда фракція		Рідка фракція	
	кг	%	кг	%
Загальна маса	100,3	10	899,7	90
Вміст води	7,6	7	853,8	93
Сухі речовини	32,7	42	45,9	58
Аміак (NH4-N)	0,15	8	1,65	92
Азот (N)	0,61	17	2,99	83
Фосфор (P)	0,18	22	0,62	78
Калій (K)	0,30	10	2,70	90

** значення у відсотках вказують на рівень вивільнення елементу*

невеликих земельних ділянках, дуже важливо максимально відокремити розчинні у воді поживні речовини гною до твердої фракції, яку можна потім продавати. Під час сепарування відбувається збагачення твердої фракції гною високомолекулярними сполуками азоту або ж органічно зв'язаними поживними речовинами, що перетворює її на чудове добриво зі стабільною структурою.

Використання відділених фракцій

У результаті переробки гною сучасним сепаратором, одержувана **тверда фракція** – суха, пориста, розсипчаста біомаса без запаху та із низькою адгезією. Завдяки високому вмісту сухої субстанції (від 30% і вище), тверда фракція гною у чистому вигляді легко компостується, що у свою чергу дозволяє довільне зберігання та, за необхідності, полегшує фасування, таблетування і транспортування.

Тверду фракцію можна зберігати невизначений термін і у будь-якому місці: чи то в приміщенні, чи то на відкритому повітрі. Щоб закомпостувати її у бурті висотою приблизно 2 м, знадобиться мінімум чотири тижні. Під час компостування гнойовий субстрат нагрівається до температури 50-60°С, в результаті чого утворюється матеріал подібний торфу темно-коричневого кольору і мінімально можливими наявними паростками бур'янів. Саме темно-коричневий колір є індикатором завершення санітарної обробки та сигналом про те, що такий компост уже можна вносити в якості добрива без ризику спалювання чи роз'їдання рослин або ж занесення бур'янів у поле. Світло-зелений або інший колір говорить про недостатню санітарну обробку, незавершеність процесу або ж не правильне його протікання.

Тверда фракція має якості перегною, однак значно краще змішується із ґрунтом та відмінно поліпшує його структуру, тому часто застосовується як готовий компост тепличними господарствами.

Рідка фракція після сепарації характеризується нейтральною реакцією, збалансованим співвідношенням фосфору, азоту й калію – 1,4:1,0:1,6. Її можна використовувати для гідрозмиву. Крім того рідку фракцію без додаткової гомогенізації можна використовувати як органічне добриво при зрошенні ґрунтів.

Для знезаражування й видалення запаху з відділеної рідкої фракції гною використовують систему електролітичної стерилізації, принцип роботи якої заснований на олігодинамічному ефекті – ефекті електролітичного пропущення через рідку фракцію гною іонів міді, що руйнує мікроорганізми та бактерії, які у ній містяться. Завдяки цьому відбувається:

1. майже повна стерилізація патогенних мікроорганізмів, що присутні у стічних водах;

2. дезодорування стічних вод, щоб при їхньому зберіганні та агрономічному використанні не виділялися неприємні запахи;

3. стабілізація органічних речовин, завдяки чому рідку фракцію можна вносити як добриво поверхнево без шкоди рослинам.

Термін зберігання рідкої фракції коливається в межах від 4 до 6 місяців, завдяки чому можна підібрати оптимальний період для її застосування. Внесення виконують шляхом розприскування з цистерн, безпосереднім ін'єктуванням в ґрунт або за допомогою шлангових насадок.

Цілеспрямоване застосування органічних добрив значно скорочує витрати, які пов'язані із внесенням мінеральних добрив. А після вилучення за допомогою сепарації твердих елементів та вуглецю, зменшуються втрати гноєм азоту (NH_3,CH_4,N_2O) у процесі його зберігання та під час внесення. Завдяки точному аналізу складових елементів можна визначити точні терміни та норми внесення. Таке добриво краще засвоюється рослинами, а система його внесення проста і малозатратна.

Короткий екскурс у минуле

Ще 20 років тому у різних країнах почали вживати заходів для нівелювання негативних властивостей сирого гною. На жаль, у розпорядженні не було жодних технічно простих, але при цьому продуктивних та енергетично невимогливих сепараторів. Донедавна застосовували такі технології сепарації, як декантаційні центрифуги, преси зі стрічковими ситами, сітчасті сепаратори, гвинти чи преси для видалення води. Всі вони вимагали високих початкових та експлуатаційних витрат і значної кількості енергії. При цьому сепарована маса мала занизький вміст сухої речовини. Відповідно згадане обладнання не набуло широкого застосування.

Оскільки тверда фракція з низьким вмістом сухих речовин дуже погано зберігається, компостується та упаковується, господарі почали поступово переходити на шнекові сепаратори. Пресування у них здійснюється за допомогою шнека та дозволяє видавлювати всю вільну та більшість зв'язаної рідини. Наразі тільки шнекові сепаратори ефективно відокремлюють тверді складові гною: тверда фракція виходить сухою, розсипчастою, із концентрацією сухих речовин у біомасі до 40%.

Серед інших переваг шнекових сепараторів:

- висока продуктивність (до 60 м^3/год);
- економічність (споживає від 4 кВт до 5,5 кВт електроенергії);

• ефективно працюють на низьких обертах (30 об/хв.), тому їх зношуваність мінімальна – такі установки прослужать справді довго;

• самоочисні і не споживають додаткову воду;

• можлива цілком автоматична робота сепаратора;

• сепаратор гною може працювати під відкритим небом навіть узимку;

• для переробки стоків з декількох ферм або очищення гноєнакопичувачів, випускають мобільні сепаратори гною.

На що звернути увагу при виборі

Основною характеристикою сепаратора є його потужність. Щоб зорієнтуватись, який потрібен саме для вашого господарства, потрібно зробити обрахунки, відштовхуючись від наступних факторів:

• кількість поголів'я, що утримується на господарстві (від 500 голів свиней щодня отримують в середньому 10 м^3 стоків, а сепаратор, залежно від щільності сита, працює із потужністю 2-5 м^3/год);

• тип годівлі та використовувані корми (щоб отримати бажаний вміст сухої речовини у твердій та рідкій фракціях після сепарації, необхідно провести аналіз сирого гною);

• температурний режим (в яких умовах працюватиме сепаратор).

Варто зазначити, що усі шнекові сепаратори, представлені на ринку України, справляються із своїми завданнями. Різниця в тому, що одні виконують роботу добре, а інші – краще.

Основну увагу при виборі сепаратора варто звернути на якість деталей та матеріалів, з яких вони виготовлені. Зрозуміло, що більш якісний сепаратор коштуватиме дорожче, однак якість окупить себе в процесі експлуатації, звільнивши вас від постійних ремонтів та замін деталей. Пам'ятайте приказку: «Ми не настільки багаті, щоб купувати дешеві речі».

Отож, спершу зверніть увагу на **корпус**. Він має бути виготовлений з якісного металу, бажано чавуну. Спеціальна втулка дозволить ситу ковзати і не передавати вібрації на корпус. За рахунок цього подовжується термін експлуатації. Намагаючись здешевити конструкцію, деякі виробники застосовують для виготовлення корпусу сепаратора дешеві метали, які не здатні гасити вібрацію сита. Взагалі неприпустимо, щоб деталі корпусу були виготовлені із пластику.

Віджимаючий пристрій постійно контактує із вологою, тому найбільш надійні ті, що виготовлені із нержавіючих металів. Зазвичай використовують сталь. Якщо віджимаючий пристрій виготовлено із чорних металів з лакофарбовим нанесенням, очікувати тривалої служби від нього не варто.

Шнек, як і віджимаючий пристрій, має бути із нержавіючої сталі, зі спеціальним армуванням та гартуванням. Недопустимо, щоб шнек був із тонкого металу і мав приварені смуги із твердих металів. Ні в якому разі шнек не повинен бути пластиковим!

І один із найважливіших моментів – **якість гарантійного та сервісного обслуговування**. Подумайте двічі перед покупкою, якщо у вашому регіоні немає сервісних центрів постачальника. Забезпечити вам монтаж та налаштування установки, а також донести технологію її застосування повинні спеціалісти постачальника. Поцікавтесь про наявність запасних частин до вашої моделі сепаратора на ринку та простоту їх доставки.

BAUER Group
FOR A GREEN WORLD

Гній свинокомплексу — не проблема, а цінна сировина!

Сепаратори Bauer перетворять її на прекрасне добриво або підстилку.

Сепаратори S655 / S855:

— повністю автоматичні;
— простота конструкції, надійні та витривалі;
— мала споживна потужність (5,5 кВт);
— можливість застосування в інших галузях;
— подача на сепаратор можлива різними способами;
— висока продуктивність і отримання твердої фракції з високим вмістом сухих речовин.

Представництво компанії BAUER GROUP в Україні:

вул. М. Раскової, 2а, офіс 607, м. Київ, 02002

Телефон: +38 (044) 377-71-80
Факс: +38 (044) 377-73-06
Сайт: www.bauer-at.com
Email: v.lisovska@bauer-at.com

ВОДА – КЛЮЧОВИЙ ІНГРЕДІЄНТ

Герт-Ян Геррітс, *комерційний та технічний директор Цехаве корм ЛТД*

Вода повинна бути смачною, чистою, без запаху та кольору. Якщо фермер сам може пити воду, яку отримують його тварини, можна бути спокійним: вода добра. Вода – це той компонент живлення, значення якого тваринники часто недооцінюють.

Тварини повинні мати постійний доступ до якісної води, оскільки погана вода стрімко породжує цілу низку проблем, які, в свою чергу, роблять гіршими виробничі показники. Найкраще проводити аналіз води щороку. При чому для перевірки брати зразки безпосередньо із джерела та з поїлок. Часом вражає, наскільки кардинально можуть відрізнятися результати цих аналізів. Вода псується через брудні автоматичні поїлки, високу температуру, повільний потік води, через різні типи добавок та залишків, численні вигини та глухі кінці в трубах тощо. Навіть без лабораторних тестувань можна визначити якість води. Потрібно лише налити у чисту прозору пляшку воду безпосередньо з поїлки. Якщо після струшування пляшки у воді не буде помітно ніяких пластівців, а через чотири години вона не набуде неприємного запаху – у вас хороші шанси, що вода у системі придатна для пиття.

Загрози неякісної води

При роботі зі свинями необхідно пам'ятати, що погана вода є першопричиною таких проблем, як розлади шлунково-кишкового тракту, шкірні висипи та дисфункція печінки, діарея, запалення сечового міхура, тощо. Вода, забруднена патогенами, сприяє швидкому поширенню таких небезпечних хвороб, як сальмонельоз, репродуктивно-респіраторний синдром свиней та дизентерія. Зауважте, вірус РРСС може зберігатися у трубах водопостачання більше 10 днів, а збудник ензоотичної пневмонії – більше місяця. Додатковий захист патогени отримують від біоплівки, присутньої всередині труб або під ніпелями чашкових поїлок. Так, за деякими даними резистентність коліподібних бактерій завдяки біоплівці зростає до 3000 разів!

Було неодноразово доведено значне зниження виробничих показників тварин через високий вміст мінералів (залізо, кальцій) чи бактерій. Сам по собі кальцій не має негативного впливу на тварину, але зависокий його вміст у воді руйнує клапани і ніпельні поїлки, а також негативно впливає на дію будь-якого ветеринарного препарату та кислоти, які додають у воду. Жорстка вода є причиною поганого травлення у підсисних свиноматок. Сильне забруднення води може призвести до серйозних проблем зі здоров'ям тварин. Причому, намагаючись собі хоч якось зарадити, тварина потрапляє у замкнуте коло: щоб вимити токсини з організму, починає пити ще більше.

Якість та кількість води у сучасному свинарстві є надзвичайно важливими складовими, оскільки вода:

- розчиняє та транспортує поживні речовини до кровоносної системи;
- сприяє вищому щоденному приросту (вміст води у м'язовій тканині становить 75%, а в жировій – 10%);
- регулює температуру тіла;
- сприяє виділенню з організму відходів;
- бере участь у секреції молока.

Бажано, щоб труби системи водопостання були із пластику чи нержавіючої сталі (чавун також підходить, але термін використання труб буде меншим). Труби повинні бути не надто великого діаметру, щоб потік води був достатньо швидким, аби попереджати її перегрівання. Необхідно переконатись, що труби рівні та лежать в прохолодному місці. Максимально уникайте загинів труб (особливо згори донизу). Труби повинні бути виготовлені з матеріалів, які не руйнуються кислотами, перекисами та залізорозчинними продуктами, оскільки саме ці речовини найчастіше додають у воду. Найменш стійкі до впливу таких речовин труби, виготовлені із оцинкованих та мідних матеріалів.

Не остання роль поїлок

Важлива не тільки якість води, яку п'ють тварини, а й те, яким чином вони її отримують. Свині надають перевагу чашковим поїлкам. Але ризик забруднення води при використанні чашкових поїлок вищий, ніж у ніпельних. Чашкові поїлки повинні бути зроблені з міцного матеріалу (бажано із нержавіючої сталі). Вони повинні містити мінімальний об'єм води (100мл для поросят-сисунів і 300мл для поросят на відгодівлі) та дозволяти легкий доступ до ніпелю.

При використанні ніпельних поїлок часто припускаються помилки з налаштуванням темпу подачі води. Якщо швидкість потоку занадто повільна, тварина на-

вряд чи буде стояти довше, щоб напитися вдосталь. Як результат – зниження рівню споживання води. У поросят це викликає зниження споживання корму, уповільнення росту і, як наслідок, вищу конверсію корму. Крім того, доцільно використовувати ніпельні поїлки із регульованою висотою. Поросята щотижня стають майже на 2 см вищими, тому розміщення ніпелю поїлки варто регулювати так, щоб під час пиття порося піднімало голову на 15° відносно лінії спини – таким чином забезпечуємо оптимальне споживання води та мінімальне її проливання. Відтак рекомендують щотижня адаптувати висоту поїлки, орієнтуючись на лінію лопаток найнижчого у групі поросяти.

Таблиця 1. Вплив швидкості подачі води при роботі з відлученими поросятами віком 3 – 6 тижнів

	Швидкість подачі води (мл/хвилину)	
	175	450
Споживання води, л/день	0,78	1,32
Споживання корму, г/день	303	341
Денний приріст, г	210	250
Рівень конверсії корму	1,48	1,37
Час пиття, хв/день	4,46	2,93

Джерело: Barber et al, 1989

Фактори впливу

На рівень споживання води впливають наступні фактори:

- *Здоров'я свиноматки*: хворим свиноматкам води потрібно більше.
- *Рівень сирого протеїну*: із збільшенням вмісту сирого протеїну в кормі зростає рівень споживання води.
- *Вміст мінералів*: із збільшенням вмісту натрію та калію підвищується рівень споживання води.
- *Розташування ніпельних поїлок*: легкий доступ до ніпельних поїлок покращує рівень споживання води.
- *Мікроклімат*: якщо температура повітря перевищує 20°С, то кожен зайвий градус вимагатиме від свиноматки споживати на 0,2 літра/день води більше.
- *Температура води*: свиноматка може випити вдвічі більше води температурою 10°С, ніж температурою 25°С. Оптимальна температура води для свиноматок – 9-12°С.
- *Вміст органічних речовин*: якщо вміст органічних речовин більший за 200 г, то на кожні зайві 100г свиноматці для оптимального травлення потрібно на 0,2 літра води більше на кілограм корму.
- *Кількість поросят*: чим більше поросят у приплоді, тим більше води потребує свиноматка.
- *Швидкість потоку*: занадто повільний потік води у поїлці або його обмеження призводить до зниження споживання корму, погіршення його конверсії, зменшення денного приросту. Відтак необхідно не забувати про щоденний огляд поїлок.

Надзвичайно сенситивні до кількості отриманої води свиноматки, які наближаються до опоросу, оскільки вода сприяє терморегуляції, секреції молозива і молока, покращенню консистенції фекалій, допомагає справитися із проблемою в'ялості родових шляхів.

Таблиця 2. Оптимальна швидкість подачі води для різних віко-статевих груп свиней

Віко-статеві групи свиней	Швидкість подачі води у поїлці
Підсисні поросята	0,5 л/хв
Відлучені поросята 8-20 кг	0,5 л/хв
Поросята на відгодівлі 20-50 кг	0,75 л/хв
Поросята на відгодівлі 50-120 кг	1,2 л/хв
Свиноматки в цеху опоросу	3-5 л/хв
Свиноматки і кнурі	1,5 л/хв

Порада: свиноматки повинні отримувати додаткові 2-4 літри води на день починаючи з 1- го дня до опоросу і упродовж 3-х днів після. Тваринам необхідне цілодобове постачання води із швидкістю потоку як мінімум 1,2 л/хв.

Таблиця 3. Взаємозв'язок між рівнем споживання води свиноматкою на початку лактації та рівнем збереженості поросят у гнізді

Споживання води	< 6 л	> 6л
Кількість приплоду	10	17
Смертність у перші два тижні, %	12,6%	1,8%

Джерело: Fraser and Philips, 1989

Пам'ятайте: низька якість води і недостатня швидкість її подачі призводять до погіршення виробничих показників, а отже – втрати прибутку.

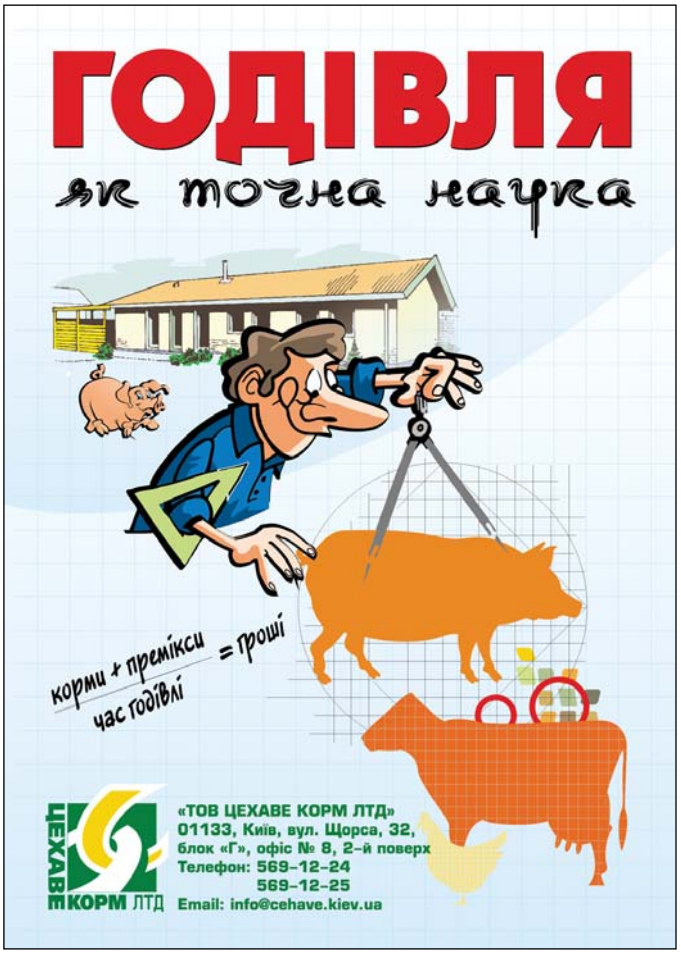

Виразки шлунка й кишечника у свиней на відгодівлі-фініші. Де шукати проблеми?

Білл Клоуз, *«Клоуз консалтансі», Великобританія*
Юлія Дворська, *к.в.н., доцент, Сумський НАУ*

Укрита виразками слизова оболонка шлунка без якихось виражених змін у продуктивності та поведінці тварин – чи спостерігали ви таку картину при забої свиней?

За характером виниклого дефекту слизової оболонки і тканини шлунка розрізняють *гіперкератоз*, *ерозію*, *гостру* та *хронічну* виразку, виразкові *рубці* стравохідного, кардіального і фундального відділів. За характером перебігу вони можуть бути гострими чи хронічними. Ураження здебільшого локалізується в початковому відділі незалозної частини шлунка біля входу стравохідного отвору. Найчастіше зустрічаються у свиней при інтенсивній технології вирощування та відгодівлі. До основних причин виникнення виразок можна віднести такі:

- вплив стресових факторів на організм свиней;
- недоброякісні корми або корми, уражені мікотоксинами;
- згодовування кормів надто дрібного помолу (часточки менші 2 мм);
- погане (неоднорідне) змішування інгредієнтів корму;
- генетичні передумови в окремих порід, особливо з м'ясним ухилом.

Поява виразок у шлунку та кишечнику може бути спричинена порушенням нервових і гуморальних механізмів, які регулюють секреторну, рухову функцію органів, кровообіг і трофіку слизової оболонки гастродуоденальної системи.

Симптоматичні виразки можуть бути стресові, лікарські, ішемічні, гормоногенні, супутні хворобам печінки та інших органів. При діагностиці причини виникнення виразок у шлунку свиней слід звернути увагу на ветеринарні обробки поголів'я і загальний стан здоров'я.

Які можуть бути практичні рекомендації? На що звернути увагу під час огляду тварин на фермі? Дайте відповідь на запитання, наведені нижче, і проаналізуйте отримані дані.

Захворювання свиней:

- Чи спостерігалися останнім часом спалахи хвороб?
- Бактеріальні інфекції?

- Спалахи пневмонії?
  (Можуть супроводжуватися утворенням виразок.)
- Інші захворювання були?

Раціон: на що звернути увагу

Часто до виразкової хвороби призводять похибки в раціоні. Нижче наведено деякі з можливих причин.

- Вміст сирого протеїну надто низький, а енергії – надто високий. Для різних виробничих груп співвідношення протеїн (лізин)/енергія (г/мДж) відрізняється. Порівняйте: для супоросних свиноматок це співвідношення в нормі становить 0,45, а для підсисних – 0,70; для поросят-сисунів – 0,95, а на дорощуванні – 0,88. На початку етапу відгодівлі оптимальне співвідношення протеїну до енергії становить 0,77, та вже під кінець відгодівлі має знизитись до 0,70. Ще одна проблема – надлишок поліненасичених жирних кислот.
- Загрожує неприємностями наднизький вміст сирої клітковини: має бути 4% або вище. Крім того, свиням потрібне добре розчинюване джерело клітковини – наприклад, солома, сіно, висівки, силос.
- Дози Se й вітаміну Е надміру низькі. Треба 0,2-0,3 мг/кг Se у формі збагачених селеном дріжджів та 50 МО вітаміну Е на кілограм корму.
- У раціоні занадто високі дози заліза (Fe), міді (Cu) або кальцію (Ca), але недостатньо цинку (Zn). Оптимальний процентний вміст кальцію в загальному раціоні – 0,75. Однак вміст кальцію нижче 1% автоматично знижує рівень цинку. Оптимальний вміст заліза – 80-90 мг на кг корму, міді – 8-10 мг/кг. Тільки слід пам'ятати: при збільшенні вмісту заліза в раціоні зменшується засвоєння міді, що тягне за собою зниження приростів та збільшення конверсії корму.
- Розмір часток корму. Мають бути більші як 700 мікронів. Якщо помол дрібніший, то корм скидається на пилюку, що сприяє залипанню ворсинок кишечника і створює передумови виникнення виразок. Оптимальний розмір часток для найкращої конверсії корму – 700-800 мікронів.
- При згодовуванні гранульованого корму свині більше схильні до утворення виразок, ніж при згодовуванні крупки.
- Чи були зміни раціону та сировини?
- Який вміст вологи? Якщо надто високий, ждіть утворення виразок. Найсприятливіша для травлення свиней на відгодівлі волога форма корму (60-65% вологи). У годування бовтанками (вологість 78-85%) ціла низка негативних сторін. При рідкому харчуванні майже повністю відключаються слинні залози. Зі збільшенням кількості води в кормі швидкість про-

ходження харчових мас по шлунково-кишковому тракту підвищується, а перетравлюваність рослинних волокон при цьому знижується.

- Якість корму: мікотоксини можуть спричинювати виразки, тому візьміть собі за правило додавати адсорбенти у профілактичних дозах.
- Швидкоростучі тварини. При швидкому наборі м'язової маси та низькому вмісті жиру Р2 тварини сильніше переживають стрес і стають схильнішими до утворення виразок.

Причиною виникнення виразок у шлунку та кишечнику свиней на відгодівлі може також бути порушення умов утримання і велика кількість стресів.

Утримання: на що звернути увагу

- Щільність поголів'я. Ваш орієнтир – не менше 0,8 кв. метра на голову. У разі збільшення щільності ситуація стає критичною. Зростаючий стрес серед тварин – сприятливий грунт для утворення виразок.
- Доступ до корму та води. Чи адекватна кількість поїлок і швидкість подачі води? На виробництві рекомендують поїлки спеціально для кожної групи з уже визначеною для неї швидкістю подачі води. Приміром, при вазі свиней 50-100 кг поїлка має розташовуватись на висоті 60-74 см від підлоги, а вода подаватися зі швидкістю 1,8 літра на хвилину.
- Коливання температури протягом доби. Надто різкі – пряма дорога до стресів, а в наслідку – до виразкових хвороб шлунка і кишкового тракту. Оптимальною для свиней на відгодівлі вважають температуру 18-22 градуси Цельсія. Та її значення залежить також від типу підлоги і ваги тварин. Наприклад, у разі утримання на бетоні свиней вагою 70 кг температура може коливатися від 12 до 23 градусів.
- Почастішали випадки раптової загибелі? Стрес свідчить про низький антиоксидантний статус.
- Який догляд за тваринами? Вони самі підкажуть вам відповідь. Більшу частину часу мирно сплять, притулившись одне до одного? Чи налякані, а положення тіла вимушене?

Що робити? Практичні рекомендації для фермерів

1) Перевірте специфікацію поживних речовин раціону та дози додавання сировини. Що змінилося? Приміром, дози Se й вітаміну Е надто низькі. Нормальна рекомендація становить 0,2-0,3 мг Se на кілограм у формі збагачених селеном дріжджів і 50 МО вітаміну Е на кілограм. Якщо рівень ненасичених жирів надто високий, тоді дозу вітаміну Е слід збільшити.

2) Перевірте розмір часточок раціону і вміст сирої клітковини.

3) Чи є ознаки мікотоксикозів? Якщо ознаки у наявності, дозу адсорбенту мікотоксинів слід збільшити до лікувальної.

4) Рівень стресу свиней може бути підвищений через високу щільність поголів'я і різницю в мікрокліматі всередині приміщення. Сильний стрес провокує низький антиоксидантний статус, а це сприяє виникненню виразок і раптовій смерті. Знову перевірте дози селену та вітаміну Е.

5) Перевірте доступність корму та води. Якщо свині п'ють і їдять з великими перервами, це може призвести до утворення виразок.

6) У швидкоростучих свиней зазвичай знижений антиоксидантний статус, що робить їх схильнішими до виникнення виразок і раптової смертності. Чи спостерігалися випадки несподіваної загибелі свиней? Якщо так, то треба збільшити дозу Se (0,3 мг/кг Se у формі збагачених селеном дріжджів), а також вітаміну Е (50 МЕ/кг).

7) Чи додається пшениця до раціону і в якій дозі? Особливістю пшениці є високий вміст клейковини, що дуже знижує її цінність як кормової культури. До складу клейковини входять білки глютелін і гліадин, а також невелика (до 5%) кількість крохмалю. Клейковина нерозчинна у воді, однак здатна накопичуватись, утворюючи при цьому гумоподібну масу, а при надмірному насиченні вологою – клейстер. Утворення такої маси в шлунку знижує доступ ферментів травлення до всіх поживних речовин. В результаті збільшується тривалість травлення, а через утворення метану підвищуються затрати енергії на нього.

Основним напрямком у системі профілактичних заходів є відвернення впливу етіологічних факторів. Важливо забезпечити повноцінне годування, додавати в раціон овес грубого помолу з лузгою, люцернове чи трав'яне борошно, вітамінні й мінеральні добавки (ретинол, кальциферол, токоферол, рибофлавін, цианкобаламін, органічний селен), зменшити фактори стресового впливу на організм, зокрема мікотоксинів та інших токсичних речовин у кормах.

BIOPLEX®
SOW FORMULA
Сав Формула
Поросенок в подарок!
Хотите получить больше поросят от свиноматки в год? Добавляйте Биоплекс Сав Формула в свои рационы!
Биоплекс Сав Формула - комплекс органических минералов для удовлетворения потребностей свиноматки
Alltech®
ДП «Оллтек–Україна»
вул. Іллінська, 8, Київ, 04070, Україна
Тел.: (044)494-40-81, факс: (044)494-40-82
www.alltech.com/ukraine

Сир, вітряки, тюльпани і п'ятачки, або Форвард європейського свинарства

Голландія здавна відома як аграрна і торговельна нація. Через бідні ґрунти та постійну боротьбу з морем за сушу голландці активніше від інших країн накопичували сільськогосподарські знання, і зараз аграрне виробництво Нідерландів визнають одним із найрозвиненіших та найпродуктивніших. Завдяки гарантовано відмінній якості продукція цієї країни бажана в усіх куточках світу. Крихітна Голландія (41,5 тис. км²) посідає перше місце у світі за експортом столового яйця, четверте – за виробництвом сиру, п'яте – за виробництвом масла. Крім того, експортує три чверті виробленого м'яса, більше половини якого – свинина та продукти з неї. Відмінні знання і досягнення Голландії в агротехнологіях, зокрема у свинарстві, давно стали зразком для наслідування.

Усе вирішують не обставини, а ставлення

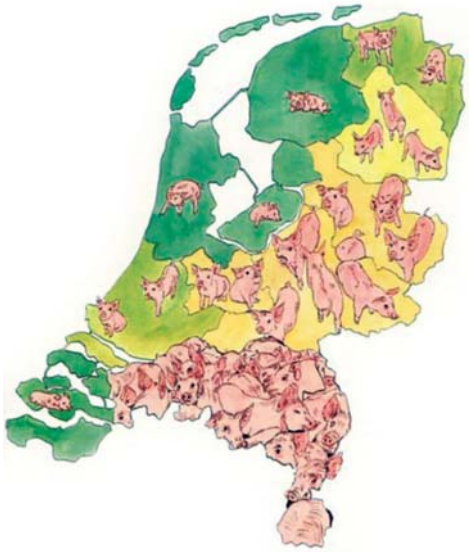

Рис. 1. Регіональний розподіл поголів'я свиней у Голландії (за матеріалами компанії FarmulaOne)

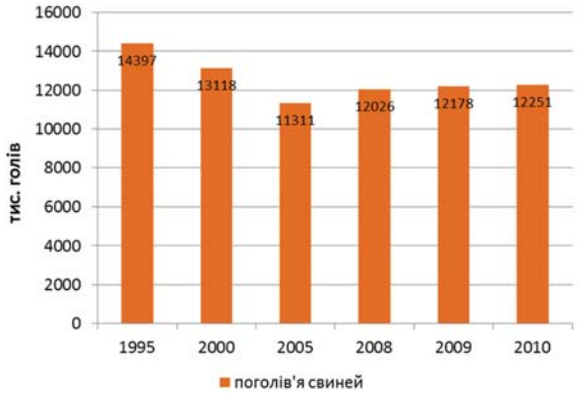

Рис. 2. Поголів'я свиней у Голландії, 1995-2010 рр. (За даними PVE та LEI)

Зараз Голландія входить до п'ятірки країн ЄС із найбільшим поголів'ям свиней. Найактивнішим періодом розвитку галузі стали 1970-80-ті роки, коли у провінціях із непридатними для рослинництва піщаними ґрунтами з'явилося багато невеликих сімейних свиногосподарств. Сьогодні у Північному Брабанті, Лімбурзі, Гельдерланді та Оверсейлі утримують 90% усіх свиней країни (рис. 1). Щоправда, нарощування поголів'я сповільнилось і навіть зазнало спаду після 1997 року, коли довелось боротися з епідемією класичної чуми свиней та загостренням конкуренції на світовому ринку. Незабаром галузь відновилася, але зараз регуляторна політика країни спрямована на дотримання відносно стабільної кількості поголів'я. Адже на території Голландії, що всього 150 км завширшки та 300 км завдовжки, проживає приблизно 16 млн чоловік, а поголів'я свиней останнім роками сягає в середньому 12 млн (рис. 2).

Голландія і надалі залишається країною з найкращими умовами для свинарського бізнесу. Галузь має добре розвинену інфраструктуру та вигідну логістику. Зокрема від Амстердама до точок трикутника Лондон-Берлін-Париж, куди голландці експортують найбільше свинини і готових м'ясних продуктів, у середньому по 500 км. Добре розвинена харчова промисловість країни забезпечує свинарство побічними продуктами, які успішно використовують у кормовиробництві.

Голландським технологіям та обладнанню для вирощування свиней довіряють не тільки місцеві фермери: в усьому світі визнали якість та ефективність тутешніх електронних систем годівлі свиноматок, годівельних автоматів, обладнання для вентиляції, систем для видалення та утилізації гною тощо.

Постійні вдосконалення в галузі генетики дають свої результати: голландське поголів'я (лідери сектору – компанії Topigs та Hypor) продуктивністю не поступається датському. Країна стабільно нарощує обсяги експорту племматеріалу (рис. 3), зокрема товарних поросят. Так, у 2009 році з Голландії було експортовано 6,1 млн товарних поросят (на 1 млн голів більше, ніж роком раніше), в основному до Німеччини (50,4%), Польщі (14,2%), Бельгії та Люксембургу (12%) і деяких інших країн Східної Європи.

Видатні технологічні та виробничі досягнення свинарства Голландії стали можливими зокрема завдяки активній позиції науки, галузевих об'єднань та підтримці уряду. Так, університет у Вагенінгені відомий на весь світ своїми дослідженнями та інноваційними розробками. Об'єднання галузевих рад виробників м'яса та яєць (PVE) за підтримки уряду аналізує досягнення галузей, прогнозує подальший розвиток і вживає всіх необхідних заходів для підтримання їх конкурентоспроможності та просування на нові ринки.

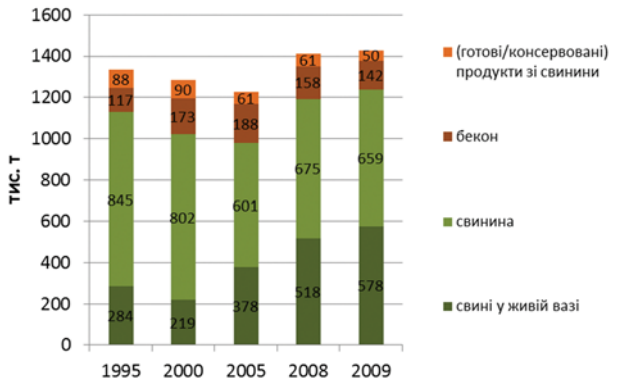

Рис. 3. Експорт продукції свинарства у 1995-2009 рр., тис. т

За яку якість грошей не шкода?

Однією з найбільших своїх конкурентних переваг голландські свинарі вважають безпеку виробленої свинини, адже справедливо пишаються тим, що гарантують її найвищу якість на всіх етапах виробництва: від ферми до столу. Ціла низка організацій та структур – таких, як Служба охорони тварин (Animal Health Service), Служба загальної інспекції (General Inspection Service), незалежні ветеринари – регулярно перевіряють дотримання високих стандартів на свинофермах. Звичайно, здійснювати щоденний контроль усіх ферм та переробних підприємств нереально, але це і зайве. Учасники кожної ланки виробництва усвідомлюють свою відповідальність за престиж свинарства країни, тому системи контролю якості в першу чергу базуються на довірі та обміні інформацією, що дає можливість простежити історію буквально кожного шматочка м'яса.

У світі працює низка систем гарантії якості виробленої продукції (HACCP, NEN-ISO та GMP+), але саме голландський інтегрований контроль якості IKB (Integral Chain Management), заснований ще у 1985 році, неодноразово визнавали не тільки найдорожчою, а й найдосконалішою та найнадійнішою системою гарантії якості виробленої свинини у Європі. Логотип IKB отримує продукція тільки тих ферм та переробних компаній, де незалежні аудитори й інспектори регулярно перевіряють якість кормів, обсяги використання ветпрепаратів, дотримання санітарно-гігієнічних норм, рівень добробуту свиней та умови їх транспортування. Вступ до системи контролю IKB вільний для всіх учасників галузі – від фермера до власника м'ясної крамниці. Ще одним доказом довіри до IKB є те, що 90% усіх свинарів Голландії входять до цієї системи.

Крім того, у країні діє система ідентифікації та реєстрації (Identification and Registration, скорочено I&R), покликана запобігати виникненню інфекційних хвороб свиней. Завдяки системі можна швидко відстежити походження тварин, які з них між собою контактували, а відтак – точно визначити джерело хвороби і терміново вжити необхідних заходів для її ліквідації.

Положення про доставку свиней VVL (Regulation on Pig Deliveries) обмежує кількість контактуючих між собою свиногосподарств: кожен виробник свинини має чіткий список тих ферм, із яких йому можна завозити тварин. Обмеження також поширюються на кількість тварин із різних ферм, яких дозволено перевозити разом. Усе заради того, щоб запобігти поширенню хвороб.

Попереду всієї Європи

За оцінками дослідного інституту економіки сільського господарства LEI при університеті Вагенінгена, собівартість виробництва свинини у Голландії вища від Бразилії чи Канади, але достатньо конкурентна порівняно з більшістю країн Європи (рис. 4). Однак саме голландські свинарі найбільшу частку свого прибутку віддають на задоволення дедалі вищих вимог уряду та споживачів щодо відповідальності галузі перед суспільством.

Так, у 2009 році витрати, пов'язані зі збереженням довкілля та вимогами щодо добробуту свиней, становили 23% від собівартості свинини – значно вища цифра, ніж у більшості країн ЄС. Вражають витрати голландських свинарів на видалення гною: при собівартості виробництва 1 кг свинини у забійній вазі на рівні 1,41 євро, більше 8% суми становили витрати на утилізацію гною. Іншими словами, для середньої голландської свинооферми замкнутого циклу, з 500 свиноматок та 4 тис. голів свиней на відгодівлі, утилізація гною коштувала приблизно 90 тис. євро на рік – більше, ніж прибуток ферми. Аналітики LEI очікують, що до 2013 року ці витрати продовжуватимуть рости (рис. 5).

Згідно з прогнозами Організації економічної співпраці та розвитку (OECD), до 2014 року світовий попит на свинину зросте на 14% порівняно з 2006 роком. Незважаючи на те, що дедалі більше людей вирішують або обмежити споживання м'яса, або взагалі стати вегетаріанцями. Пояснюють висхідні тенденції зростанням світового населення, а також підвищенням купівельної спроможності окремих країн.

Коли рівень життя людей покращується, вони автоматично починають більше перейматися такими етичними питаннями, як збереженість довкілля та добробут тварин.

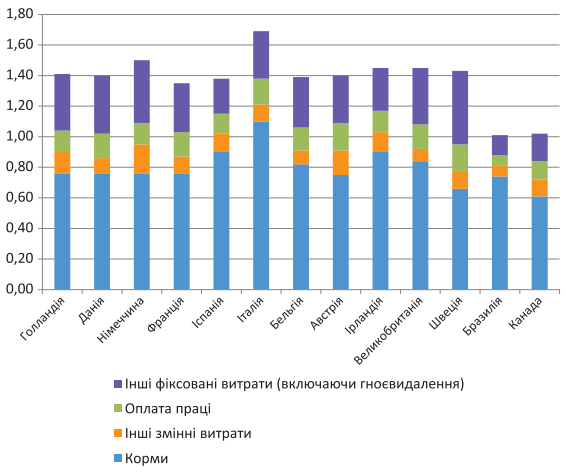

Рис. 4. Собівартість виробництва свинини у деяких країнах (За даними LEI)

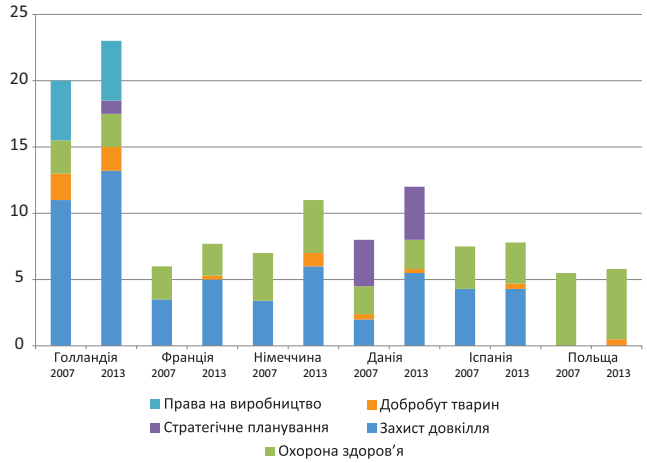

Рис. 5. Додаткові витрати, викликані новими вимогами до свинарства 2007 та 2013 рр., для деяких країн (євроцентів на 1 кг забійної ваги). (За даними LEI)

Рис. 6. Співвідношення товарних ферм та свиней на відгодівлі, 1995-2010 рр. (За даними PVE)

І свинарям, на думку представників OECD, варто посилено до цього готуватися. Щоправда, голландські свинарі за деякими параметрами впровадження екологічних та етичних вимог ЄС до свинарського бізнесу давно випереджають своїх колег з інших країн. Так, згідно з вимогами, на відгодівлі на одну свиню потрібно відводити не менше 0,65 м² площі. У Німеччині цей мінімум підняли до 0,75 м², а в Голландії – вже до 0,8 м².

Так само Голландія набагато швидшими темпами впроваджує вимоги до групового утримання свиноматок. У січні 2013 року в країнах ЄС вступить у дію часткова заборона на станкове утримання супоросних свиноматок. Більшість європейських країн налаштована пристати на мінімальні вимоги, отож свиноматки все одно чверть свого продуктивного життя проводитимуть у станках. А Голландія вже зараз наближається до вимог країн із найвищими стандартами добробуту тварин. Так, у Швеції свиноматок утримують у станках тільки тиждень перед опоросом. У Великобританії фіксоване утримання свиноматок взагалі заборонене. Тому свинарі королівства, яке традиційно є одним із найбільших імпортерів голландського бекону та продуктів зі свинини, закидають Нідерландам занизький рівень добробуту свиней. Однак із 2013 року голландці утримуватимуть свиноматок у станках тільки впродовж чотирьох днів після осіменіння та тижня перед опоросом.

Від 2007 року Голландія успішно бореться з надмірним використанням антибіотиків у тваринництві, зокрема у свинарстві. За даними Асоціації постачальників лікарських препаратів для тваринництва (FIDIN), у 2010 році використання антибіотиків скоротилося на 12% – обсяги продажу впали до 455 т. Після зниження на скромні 2% попереднього року, результат 2010-го – неабияке досягнення. Уряд наполягає, щоб у 2011 році використання антибіотиків порівняно з 2009-им знизилося на 20%, а в 2013-му скоротилось наполовину. Цього року в Голландії почала працювати нова ветеринарна інформаційна система VetCIS (Veterinary Central Information System), яка дозволяє аналізувати цілі, а також кількість доз використаних антибіотиків на кілограм ваги в кожному секторі тваринництва.

Уже зараз прогнозують, що третина свинарів Голландії покине бізнес до 2013 року, оскільки не в змозі буде впоратися з суворішим вимогами законодавства та зниженням прибутковості бізнесу. Хоча процеси скорочення кількості свиноферм у країні тривають уже не перший рік (рис. 6), а поголів'я свиней залишається відносно сталим. Як і в більшості країн, тут теж триває укрупнення комплексів з метою зниження собівартості виробництва. Аналітики галузі стверджують, що свинарство Європи виживе тільки за умови дотримання балансу «four P» («чотирьох пі»): рівноваги між поняттями «люди–планета–прибуток–свині» (англійською всі чотири слова починаються з літери «р»: people, planet, profit, pig). А в таких умовах зможуть успішно працювати тільки справді найсильніші та найефективніші. Такі, як герої наступних історій.

Екскурсія на голландську свиноферму

Повна анестезія

Голландський фермер Ерік Ольдерман займається свинарством з 14 років. Має дві ферми у різних місцевостях на 400 та 350 свиноматок, але планує збільшити маточне поголів'я до тисячі. На фермі вакцинують тільки свиноматок: вони отримують ін'єкції проти РРСС, свинячого грипу, E.coli та парвовірусу. Перша процедура, яку проводять над поросятами, – ін'єкція заліза. На фермі пана Ольдермана, згідно з вимогами щодо знеболення перед процедурою кастрування, використовують анестезію. Виявляється, така практика вже не дивина для сучасних голландських ферм. Кнурців поміщають у станок по троє, де їх одночасно піддають повній анестезії за допомогою суміші газів CO_2 та O_2 і тільки після цього каструють.

Рис. 7. Повна анестезія перед каструванням – не дивина для голландських свиноферм

Згідно з новими вимогами, холостих свиноматок утримують у групових загонах із станками вільного доступу. Їм згодовують корм на основі пшениці, ячменю та соєвої макухи. Пан Ольдерман отримує в середньому 27 відлученців

Лидер в эффективном свиноводстве

Экономьте затраты на корма с племенным поголовьем ДанБред

- Сэкономьте более 20 кг корма на финишера
- Получите более 1 кг среднесуточного привеса
- Получите однородное и превосходное качество мяса

Наивысшее многоплодие с племенным поголовьем ДанБред

- Достигните более 30 поросят на свиноматку в год
- Получите более 14 живорожденных поросят на помет – 12,3 отнятых на помет
- Свиноматки ДанБред дают высокую продуктивность в разных климатических условиях по всему миру

DanBred INTERNATIONAL

Тлф.: +45 38 41 01 52 факс: +45 33 91 60 15 Lyskær 3EF,1 DK-2730 Herlev Denmark sea@danbredint.dk www.danbredint.dk

на свиноматку на рік. Поросят віком 70 днів та вагою в середньому 25 кг продають на відгодівлю.

Групове утримання і рекордні опороси

Рис. 8. Кожному цеху – свій колір

Менш ніж за два роки виробникам свинини ЄС доведеться утримувати супоросних свиноматок у станках не більше місяця після запліднення. Однак деякі виробники – такі, як пан Сменк із провінції Оверсейл, – з успіхом утримують свиноматок у станках тільки впродовж кількох днів після осіменіння.

У 2008 році господарство Smeenk Farm здійснило справжній стрибок, розширивши виробництво із 250 до 1000 свиноматок. На фермі підтримують високий рівень біобезпеки. Наприклад, кожній виробничій ділянці – цеху супоросних свиноматок, цеху опоросу та дорощування – відповідає свій колір робочого одягу. Тому в синій сектор цеху осіменіння ніхто не зайде у, скажімо, жовтих чоботях. Супоросних свиноматок утримують групами в середньому по 50 голів. Годівлю у групових станках забезпечують електронні станції годівлі Nedap Velos, причому для молодих свинок передбачено навчальний загін, де їх привчають до станцій. Фермі не потрібно багато станків у зоні чекання, оскільки свиноматок в охоті після двох турів осіменіння одразу повертають назад у групу. Зазвичай час їх перебування у станках не перевищує трьох днів. Однак на противагу

Рис. 9. Вражаючі 35,8 поросяти живонародженими та 31,2 – відлученими на свиноматку на рік

загальній думці про те, що сутички між свиноматками за встановлення ієрархії у новоствореній групі можуть зашкодити ембріонам поросят, виробничі результати пана Сменка переконують, що обрана стратегія правильна. На Smeenk Farm відлучають вражаючі 31,2 поросяти на свиноматку на рік, причому живонародженими отримують у середньому 35,8 поросяти. Середній розмір гнізда – 14,4 поросяти. Зараз падіж серед сисунів сягає 12,3%, але ферма впевнено рухається до показника 10%. Кількість опоросів на свиноматку на рік – 2,48.

Усі свої мрії та амбітні плани господарі ферми зазначають на дошці досягнень: червоним – ті показники, до яких прагнуть, синім – яких уже досягли. Пан Сменк коментує: «Коли на дошці стане забагато синього, ми просто піднімемо планку наших цілей». Відлученців на фермі дорощують до 23 кг, а далі продають на відгодівлю. Крім того, згідно з новими вимогами європейського законодавства, на новій фермі пана Сменка встановлено сучасну систему фільтрації повітря.

Свинарники-багатоповерхівки

Рис. 10. Таких двоповерхових свинарників у Голландії не більше п'ятнадцяти

На своїй фермі-репродукторі Хенк Деккер утримує 1100 свиноматок. В чому цікавинка? Ферма двоповерхова! Таких у всій Голландії не більше п'ятнадцяти. Будівництво завершили у 2004-му. Сам комплекс (12 м заввишки посередині, 33 м завширшки та 67 м завдовжки) здалеку нічим в око не впадає. Справа у тому, що вікна другого поверху умовно зачинені, хоча всередину приміщення потрапляє достатньо сонячного світла. Комплексу вистачає вполовину менше площі, ніж традиційному з такою ж потужністю, що дуже актуально у Голландії, де земля на вагу золота.

Поруч, у «старому» свинарнику, утримують тільки ремонтних свинок

Рис. 11. Мешканці другого поверху

та лактуючих свиноматок (на кожну групу по 240 місць). Ремонтні свинки прибувають на ферму вагою 23 кг. Після відлучення холостих свиноматок та їхніх поросят переводять у двоповерховий свинарник: свиноматок на перший поверх, а поросятам на дорощування доводиться піднятися поверхом вище.

Для всіх вікових груп на фермі застосовують рідку годівлю. Надворі містяться бункери для пшеничного крохмалю, кукурудзи та спиртової барди. У підвалі комплексу три танки-міксери готують рідкий корм окремо для відлученців, супоросних свиноматок, поросят вагою від 25 кг і лактуючих свиноматок. Кілька бункерів із кормами встановили у приміщенні, щоб уберегти їх вміст від впливу температур. Загалом господарство має дев'ять силосів для сухих кормів (місткістю 90 т) та п'ять – для рідких (250 м^3). На першому поверсі є зона чекання, розрахована на одночасне утримання 82 свиноматок та двох кнурів, 15 загонів групового утримання для супоросних свиноматок зі станками вільного доступу – по 46 у кожному. На другому поверсі – цех дорощування із 13 відділами по 320 голів у кожному. Поросята – гібриди свинки Topigs 30 та кнура П'єтрен. Падіж серед сисунів сягає 10,9%, серед відлученців – 3,2%. Загалом на фермі отримують у середньому по 27 відлученців на свиноматку на рік та продають майже 28 тис. поросят віком 77 днів та вагою 25 кг. Коли настає час переганяти їх із другого поверху в триярусну вантажівку, достатньо лише кілька разів змінити кут нахилу трапа.

(«Екскурсія на голландську свиноферму» підготовлена за матеріалами порталу Pigprogress.net)

БиоПлюс 2Б - Надёжный инструмент для эффективного свиноводства

БІОВАК УКРАЇНА

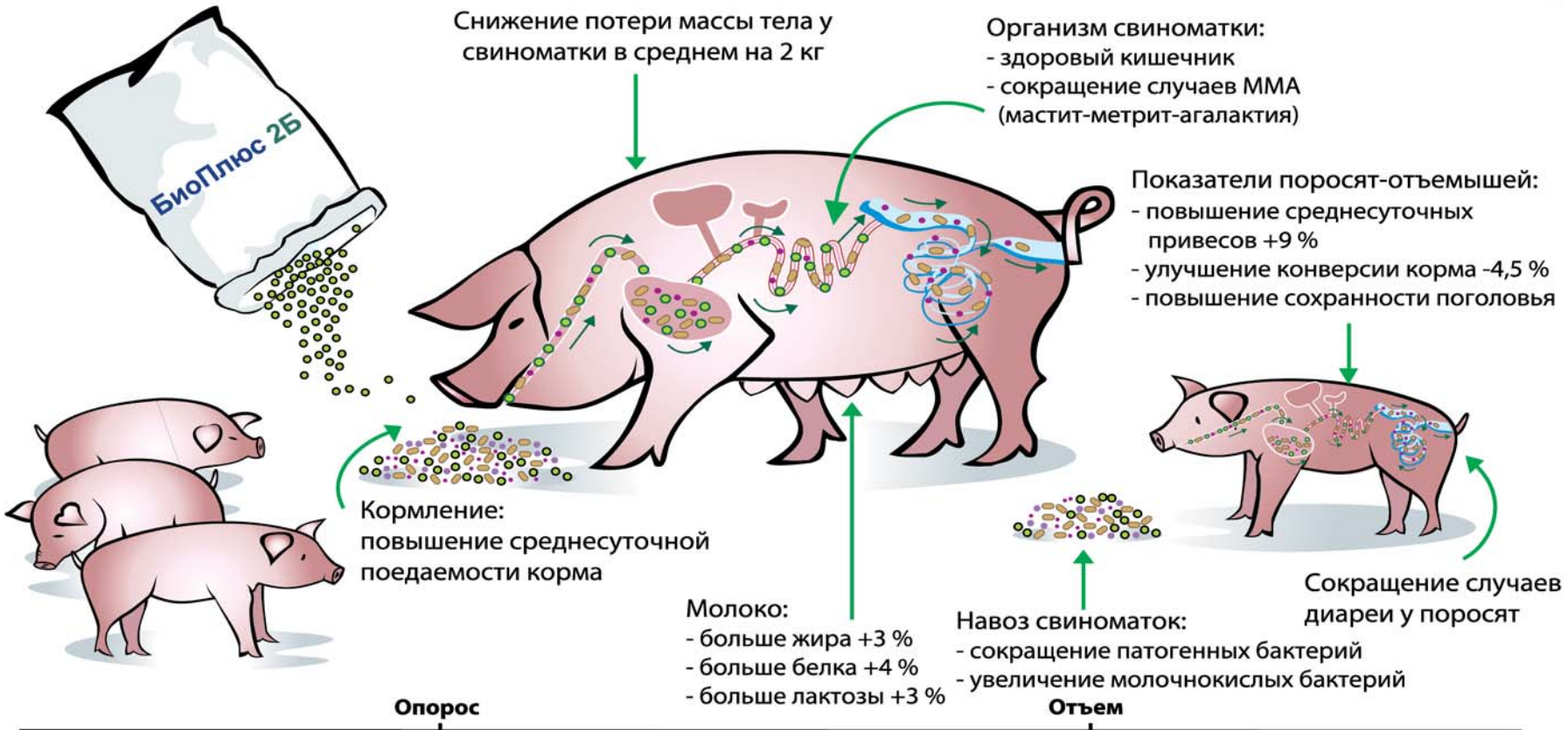

БиоПлюс 2Б в кормах для подсосных свиноматок

БиоПлюс 2Б в престартерах и для поросят на доращивании

Средний результат из 22 опытов на лактирующих свиноматках, где применялся БиоПлюс 2Б, показал:

- ⊞ снижение падежа среди поросят-сосунов на 22%
- ⊞ увеличение веса поросят на момент отъема на 156 г / голову
- ⊞ увеличение количества поросят-отъемышей на 1 голову на свиноматку в год
- ⊞ уменьшение прохолостов на 32%

ООО "Биовак Украина"
ул. Васильковская 14 · 03040 Киев, Украина
Тел.:+ 38 044 206 24 21 · Факс:+ 38 044 206 24 07 · Эл. адрес: ukraine@biochem.net

ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІ ГМ – ПОРОСЯТА ІЗ ОНТАРІО

У канадській провінції Онтаріо проводять дослідження із вирощування генетично модифікованих свиней. Вони можуть стати одними із перших генномодифікованих тварин, вирощених для харчування людини. Зараз також триває проект із вирощування генномодифікованого лосося, що матиме значно вищі темпи росту.

Порося виглядає і поводиться, як звичайне, але містить ген миші та кишкової палички, що дозволяє йому перетравлювати фосфати. В результаті покращується конверсія корму, а відходи свиней стають менш шкідливими для навколишнього середовища.

У зв'язку зі стрімким ростом населення планети, деякі експерти, які раніше виступали проти генетично модифікованої продукції, зараз змінюють свої погляди. Справа в тім, що обіцяна користь – вироблення більшого об'єму продукції з меншою шкодою для довкілля – переважує

страх перед можливими ризиками ГМ – продукції для здоров'я людей.

БІОБЕЗПЕКА: ВАННА ЕФЕКТИВНІША ЗА ДУШ

П'ятнадцятихвилинна ванна із м'якими засобами для дезінфекції може бути ефективніша, ніж прийняття душу. Дослідницька свиноферма у містечку Стерксел (VIC), Нідерланди, провела дослід: у санітарній зоні відвідувачі приймали ванну з різноманітною концентрацією антибактеріального мила. Першим висновком дослідження було, те що «статус вільний від специфічної патогенної мікрофлори» тримається значно довше, якщо відвідувачі приймають ванну (обов'язково з головою – для дезинфекції волосся), а не душ.

Після лабораторних аналізів шкіри відвідувачів ферми до і після душу та ванни було доведено, що під час душу змиваються тільки не шкідливі бактерії, а патогенні, на жаль, виживають. Тим часом ванна по-справжньому розправляється із хвороботворними патогенами.

«Швидкий душ створює лише ілюзію безпеки», – відзначив представник дослідницької ферми і порівняв ситуацію із використанням дешевих промислових респіраторів: «Вони можуть затримувати тільки більші частинки пилу, які все одно зупинилися б на назальній слизовій оболонці, проте пропускають небезпечні менші часточки пилу».

У дослідницькому центрі університету Вагенінген вважають, що говорити про примусове застосування ванни на усіх свинофермах ще рано, оскільки ще бракує практичних даних із цього питання. Однак на десятьох свинофермах у санпропускниках ванни все ж таки встановлять і стежитимуть за результатами.

ЇСТІВНА ІГРАШКА ДЛЯ ПОРОСЯТ

Дослідниця технічного університету міста Дельт (Голландія) розробила їстівну іграшку для свиней.

Магістр наук Беатріс Воорнемен була студенткою факультету промислового дизайну і своїм дипломним проектом планувала іграшку для дітей. Однак її науковий керівник мав іншу пропозицію: дослідницький центр університету Вагенінген шукав засіб для забави свиней. Спершу Беатріс навіть образилася.

А потім впродовж півроку вивчала поведінку свиней на фермах півдня Голландії і дійшла висновку, що поросята – зовсім як діти! Вони дуже грайливі і всім цікавляться. Але так само швидко починають нудьгувати та втрачають інтерес до того, що вже «дослідили» своїми гіпер – чутливими п'ятачками. Беатріс розробила іграшку-піраміду, всі шари якої різної форми і виготовлені із твердих, але їстівних матеріалів та нанизані на стержень. Улюблене заняття свиней – рити п'ятаком, тому дизайнер назвала іграшку «Спрут» (Sproot), обігравши слово «рити» (голландською «root»). Крім того, іграшка видає звук, коли її пересувати або перекидати, що також дуже до вподоби поросятам. З часом поросята з'їдять та зіпсують шари іграшки, однак це краще, ніж кусати одне одного за хвости. Дослідниця переконана, що іграшки має вистачити приблизно на три місяці.

Кілька років тому Об'єднання голландських фермерів (LTO Nederland) у співпраці з Агентством охорони довкілля та групами по забезпеченню добробуту тварин уже робили схожі спроби. На замовлення LTO п'ятеро промислових дизайнерів пробували розробити іграшки для свиней. Серед ідей – ланцюжок для жування; ріжок-льодяник, який щоразу, коли його лиже порося, смакує по-різному; стіна із різноманітними вмонтованими матеріалами і рулетка для поросят – маленька ємкість для їжі із крихітним коліщатком. Для більшості таких проектів були необхідні чималі капіталовкладення, а тому вони і досі у стадії розробки .

ЕКСПРЕС-ТЕСТ ЯКОСТІ СОЄВОГО ШРОТУ

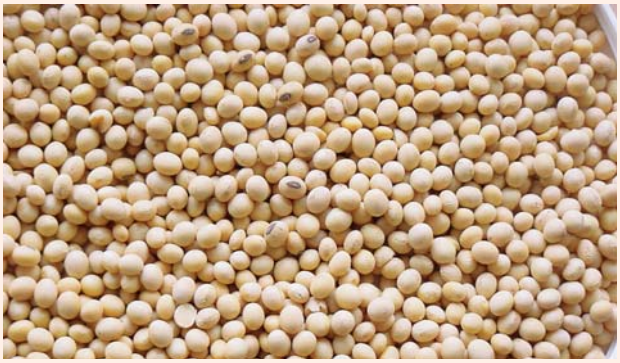

Науковці із західної Австралії після двох років роботи завершують створення нового комп'ютеризованого тесту для свинарів, що миттєво оцінюватиме якість протеїну у соєвому шроті. Очікують, що новинка з'явиться у червні цього року.

Творці проекту стверджують, що тест дозволить визначати якість такого важливого для раціону поросят інгредієнту соєвого шроту як лізин. Його дефіцит у раціоні стримує засвоєння інших амінокислот необхідних для ефективного росту поросят. Тому свинарям дуже важливо мати змогу точно визначати рівень біологічно доступного лізину у шротах.

Лізин руйнується під час приготування та зберігання кормів. Навіть пошкоджений, він може абсорбуватися у тонкому кишечнику, проте не може бути застосований для синтезу протеїнів у тілі тварини та росту м'язової тканини. Традиційний загальний аналіз амінокислот у кормах, на переконання австралійських учених, не здатний виділити зруйнований при тепловій обробці лізин, а тому перебільшує вміст його активної форми.

Зараз учені закінчують збір 200 зразків соєвого шроту з усього світу, щоб визначити варіативність вмісту в них активного лізину та створити комп'ютеризовану базу даних для миттєвого аналізу шроту. За твердженнями групи науковців, вже серед зібраних зразків шроту варіативність вмісту активного лізину сягнула 27%. Це пояснюють відмінними виробничими процесами та умовами екстрагування соєвої олії, що застосовуються на різних заводах світу.

Спільний науково-дослідницький центр свинарства (Pork Cooperative Research Centre, CRC) фінансує створення тесту на основі спектроскопії в ближній інфрачервоній області (NIRS) для аналізу вмісту протеїну в шротах. Він доповнить експрес-тест для аналізу зернових, створений у CRC раніше. Представники центру вважають, що знання виробників про те, наскільки може відрізнятися не тільки вміст, але і якість протеїну у шротах, допоможе їм точніше та ефективніше складати раціони, а також започаткує новий вид торгівлі шротами у майбутньому – на основі якості протеїну.

БАКТЕРІЯ У КОРМІ СВИНЕЙ МОЖЕ ЗАХИСТИТИ ДОВКІЛЛЯ

Спеціально створена бактерія при додаванні у корм свиней може зменшити викиди азоту від сільськогосподарської діяльності галузі. Цією бактерією може стати один із штамів Bacillus subtilis (паличкоподібна грампозитивна аеробна ґрунтова бактерія), і сьогодні учені Орхуського університету (Данія) працюють над розробкою саме того штаму, що ідеально справлятиметься із завданням.

Щоб максимально задовольнити потребу свиней у окремих амінокислотах, які є структурними компонентами протеїну, вміст останнього у кормах значно вищий від фізіологічної норми. Такий надлишок протеїну стає додатковим навантаженням і для свиней, і для довкілля: щоб його перетравити, обмінні процеси в організмі тварини повинні проходити значно швидше. При цьому надлишковий азот виводиться із організму із сечею та фекаліями і потрапляє у навколишнє середовище.

Але як знизити вміст протеїну в кормі без ризику нестачі амінокислот? Амінокислоти лізин та метіонін, дефіцит яких найбільше впливає на організм, можна додавати у вигляді штучних препаратів. Однак, такий підхід до всіх амінокислот нераціональний, бо значно здорожує корми.

Спеціально створені штами Bacillus subtilis, які виробляють деякі незамінні для організму свиней амінокислоти, – шанс знизити вміст протеїну у кормах, а відтак – захистити довкілля від викидів азоту із свиноферм. Біонаукова компанія Chr. Hansen A/S, що веде цей проект, вже має низку створених в лабораторних умовах штамів паличкової бактерії. Наступне завдання – випустити їх у живе середовище. В університеті міста Орхус вчені будуть стежити за поведінкою окремих штамів Bacillus subtilis у кормах і травному тракті, щоб визначити, чи здатні вони співіснувати із наявною бактеріальною флорою.

Проект тривалістю три з половиною роки нещодавно стартував під назвою AminoBac. Датський національний фонд передових технологій виділив на його реалізацію 15,6 млн крон.

ТОВ «ЕКБІТ» —
очисні споруди для тваринництва
Телефон: (044) 502-22-82
Факс: (044) 501-53-92
info@ttt.net.ua
www.ecbit.com.ua

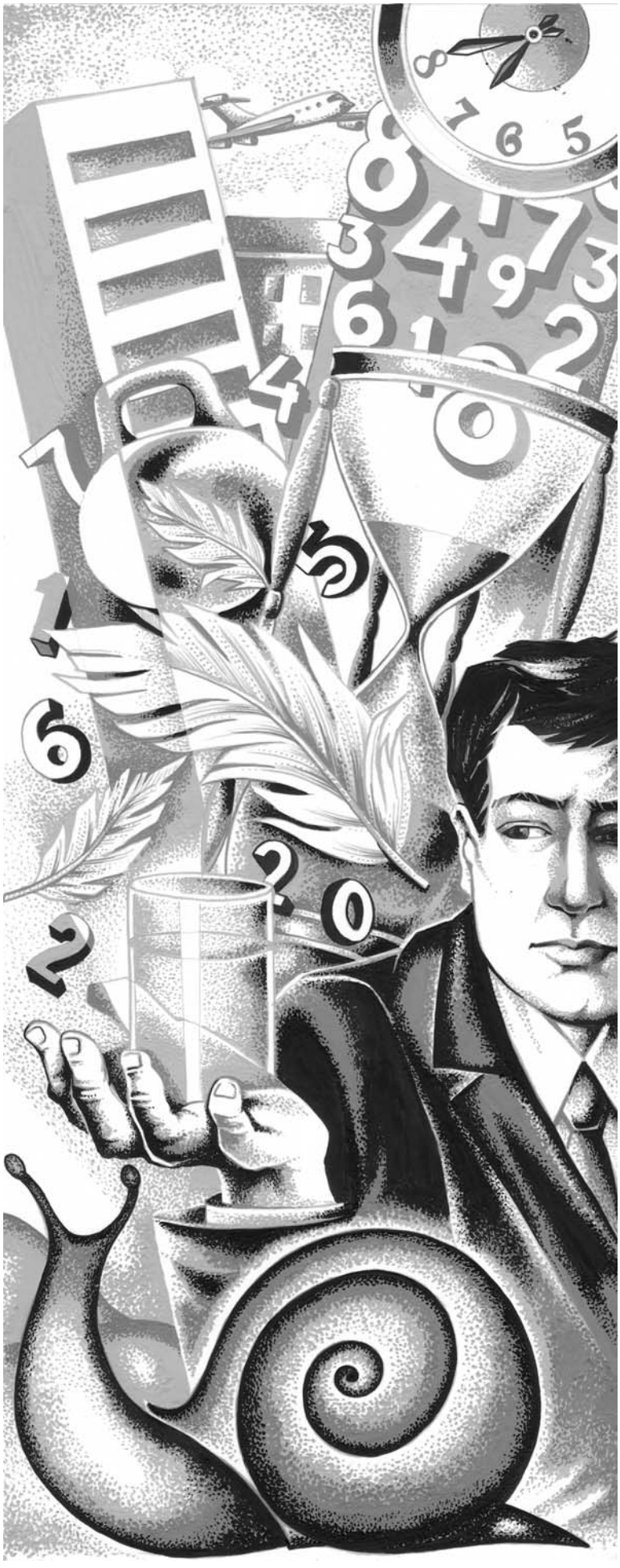

Склянка з водою

Професор почав заняття, піднявши склянку з водою так, щоби було видно всім студентам. А потім спитав:

– Як думаєте, скільки важить ця склянка?

Відповіді посипалися різні:

– 50 грамів!..

– 100 грамів!..

– 150 грамів!..

– Правду кажучи, я не знаю. Щоб сказати точно, мені доведеться її зважити, – сказав професор. – Дозвольте ще одне запитання. Що станеться, якщо я потримаю цю склянку ось так кілька хвилин?

– Нічого, – сказали студенти.

– Добре. А що буде, коли я так триматиму її цілу годину? – спитав професор.

– У вас заболить рука, – сказав один зі студентів.

– Ви праві. А коли я простою ось так увесь день?

– Ваша рука заніміє, може бути судома. Вас може паралізувати, доведеться їхати до лікарні, – відповів інший студент, і всі засміялися.

– Дуже добре. Але чи зміниться вага склянки за цей час? – допитувався професор.

– Ні, – відповіли студенти.

– Тоді що стане причиною болю в руці та судом?

Студенти були спантеличені. В аудиторії запала тиша.

– Опустіть склянку! – нарешті сказав один зі студентів.

– Правильно! – зрадів професор. – Із проблемами в житті потрібно чинити так само. Поки ви думаєте про них кілька хвилин, нічого страшного не відбувається. Якщо крутите їх у голові весь день, це перетворюється на манію. Будете думати постійно – проблеми вас паралізують, адже їх «вага» при цьому не зменшується. Впоратися з проблемами можна тільки дією: розв'яжіть їх! Якщо ж рішення не приходить одразу, навчіться вчасно їх «опускати», особливо перед сном. Тоді гарантовано будете прокидатися свіжими і повними сил впоратися з будь-яким завданням, із будь-яким викликом долі!

Не забудьте «опустити склянку» вже сьогодні.

Щоквартальний журнал «Прибуткове свинарство»

Свідоцтво про реєстрацію КВ 16912-5682Р від 30.07.2010

Щоквартальний журнал про все, що стосується свинарства

Прибуткове свинарство

Журнал «Прибуткове свинарство» виходить 4 рази на рік (березень, червень, вересень, грудень). Ціна становить 150 грн/рік (37,5 грн/квартал). У вартість підписки входить доставка журналу.

№1 (вересень 2010 року)
- ТОП-30 свиногосподарств України
- Інвестиції в свинарство України: бракує лише бажання
- Кейс Шеепенс: «Найстрашніше на фермі – професійна сліпота»
- Вчасне виявлення охоти – ключ до успіху
- Данія – країна свинарів
- Свинокомплекси більше не пахнуть?

№2 (грудень 2010 року)
- Топ-15 виробників свинини України
- ТОВ «Галичина-Захід» – з руїн до кращих європейських показників
- Оптимізація раціонів – перший крок до вищої продуктивності
- Комплекс респіраторних захворювань свиней
- Специфіка пошуку і підбору персоналу для аграрного сектору
- ТОВ «Агрофірма «Мортадель»»: Російські успіхи канадських технологій

№3 (березень 2011 року)
- Рейтинг свиногосподарств України
- Перші загальні збори Асоціації свиноводів України
- Ідеальний тато: застосування П'єтрена у промисловому виробництві свинини
- Утилізація гною: перетворіть відходи на доходи
- Вітаміни та мінерали – повертаємось до основ
- Мотивація персоналу в АПК
- Бразильське свинарство під мікроскопом

РЕДАКЦІЙНУ ПІДПИСКУ можна оформити надіславши заповнену анкету по факсу **(04744) 3-06-61** або на e-mail **profpigprod@gmail.com**

ПІБ (отримувача) .....
Назва підприємства .....
Посада .....
Контактна особа .....
Телефон .....
e-mail або факс .....
Адреса доставки .....
Період передплати (квартали) .....
Кількість екземплярів .....
Дата ..... Підпис .....

ТАК ХТО ІЗ НАС СВИНЯ?!!

М-да, ваш новий оператор — справжній незграба. Подивіться, що з вами накоїв, поки брав кров на аналіз.
Ні, кров ми здаємо завтра. Сьогодні він просто перевіряв годівниці.

Або міцніше закривати вікна.
Схоже, знову доведеться міняти постачальника спермодоз...

ЦЕ СУЗІР'Я ВЕЛИКОЇ СВИНОМАТКИ...
А ОСЬ ЦЕ — МАЛА СВИНОМАТКА...

Асоціація свинарів України

АСУ

Асоціація свинарів України – неприбуткова, добровільна організація.
Її створення – ініціатива керівників українських господарств-виробників свинини. Основною ціллю Асоціації є об'єднання підприємств з метою досягнення ними світових стандартів виробництва продукції шляхом впровадження сучасних технологій виробництва.

Господарства-члени АСУ отримують наступні послуги від провідних спеціалістів в галузі свинарства:

Консультаційний центр свинарства
- Інформаційне забезпечення
- Ветеринарний супровід
- Зоотехнічний супровід
- Проведення семінарів
- Аналіз ринку свинини

Співпраця з переробними підприємствами
- Пошук каналів збуту свинини
- Здача свинини на переробні підприємства одним лотом
- Забезпечення максимально можливої ціни для членів Асоціації

Співпраця з комерційними компаніями
- Максимальні знижки
- Пошук обладнання, кормів та інших засобів виробництва
- Надання інформації про комерційні компанії

Ми відкриті для всіх, хто бажає працювати та має за мету зробити своє господарство успішним та прибутковим бізнесом!

Робоча група АСУ:
тел.: +380 67 6732105
+380 96 3848821
факс: +380 4744 36985

2010 EuroTier SonoCheck INNOVATION

BigFarmNet technology

BIG DUTCHMAN ЗНАЕТ, ЧЕГО ХОТЯТ СВИНОМАТКИ.

CallMatic 2

станция кормления по вызову с компьютерным управлением

Станция кормления по вызову имеет целый ряд преимуществ:

- индивидуальное кормление всех свиноматок — как сухим таки и жидким кормом
- групповое содержание свиноматок по макс. 60 особей на станцию
- станция со сплошными боковыми перегородками — отсутствие отвлекающих факторов и беспокойства в ходе потребления корма
- прочная конструкция
- пневматический механизм открытия входной двери
- модульная конструкция, позволяющая осуществлять монтаж станции согласно индивидуальным потребностям и особенностям каждой фермы
- применение звукоизоляционных материалов
- аварийное открытие станции за счет откидных боковых стенок станции

ООО «Биг Дачмен Украина»
ул. Новоконстантиновская, 13/10, оф. 306
г. Киев, 04080, Украина
тел.: +38 (044) 494-25-35
+38 (044) 390-62-20
факс: +38 (044) 390-62-21
www.bigdutchman.com.ua
big@bigd.kiev.ua

Big Dutchman®
PIG EQUIPMENT